hatmanul Şalucov, partenerul ei a scos pe nesimţite revolverul dela brâu, şi s'a împuşcat în plin vârtej al valsului.

— Era gelos...

— Stranie sinucidere! făcu plenipotenţiarul Kaomi.

In seră, doctorul astupă rana, făcu injecţii muribundului. Inainte de a muri, hatmanul Şalucov îşi reveni o clipă, şi, în suspinul final, mărturisi că a fost asasinat de femeea cu care dansase.

— Maria m'a ucis!... Mi-a scos revolverul fără să simt şi, dansând, a tras în mine... Arestaţi-o!... Inchideţi-o pe spioana aceasta!...

Şi trupul hatmanului se sgârci în spasmul suprem, destinzându-se apoi brusc, în calmul morţii.

Kaomi strigă:

— Jos măştile !...

— Chemaţi poliţia!

— Poliţia, poliţia!... strigară invitaţii.

Telefoane sbârnâiră; unii invitaţi începuseră să plece.

Deodată apăru în mijlocul salonului, un general în uniforma armatei române, cu un cordon albastru în diagonală pe piept.

Un murmur se produse:

— Prefectul!... Prefectul poliţiei...

Agenţi de poliţie sosiră. Un procuror puse mâna pe umărul Mariei Lăstun, rostind:

— In numele legii, te arestez!

Maria căzu, sdrobită. Doi agenţi o târîră afară în timp ce Hougton şi Moldea protestau vehement.

Alţi agenţi notau numele persoanelor prezente, verificându-le actele de identitate.

In timp ce se dispunea transportarea cadavrului la Morgă, spusei lui Gex:

— Crezi că spioana şi-a ucis complicele?

— Nu pot şti, până ce nu voi confrunta amprentele ce am cules astă-seară aci.

Am lăsat plicul cu amprente pe masa din seră.

Dar când ne duserăm să-l luăm, plicul dispăruse!

CRIMĂ SAU SINUCIDERE?

Când să intru în hotel, rupt de oboseală cum eram, un om mă opri, dându-mi o citaţie. Imi explică apoi în franţuzeşte, că trebuia să mă duc îndată la palatul justiţiei, la cabinetul 7 de instrucţie, ca informator în afacerea asasinării hatmanului Feodor Şalucov.

Făcui în grabă o bae, şi mă dusei la palatul justiţiei, bloc cubic, pe cheiul Dâmboviţei.

In cabinetul judecătorului de instrucţie, — un băiat foarte tânăr, cu figura inteligentă, — doamna Maria Lăstun, sdrobită de emoţii, era confruntată cu unii dintre invitaţii ei din noaptea balului: un diplomat francez, doctorul care îngrijise pe Şalucov, şi alţii. Interogatoriul se lua în limba franceză. (Am găsit în România până şi şofeuri sau valeţi, care ştiau franţuzeşte).

Fui poftit să iau loc şi am declarat tot ce ştiam în această afacere.

— Doamnă, se adresă judecătorul de instrucţie Mariei, susţineţi aşa dar că hatmanul Şalucov s'a sinucis şi că nu l-aţi asasinat dv.

— O, domnule...

— Invitaţii d-voastră au observat cât de încordate erau relaţiunile d-voastră cu hatmanul Feodor Şalucov.

— Dar de aci, până la asasinat, mai e mult, şopti Maria cu un zâmbet de enervare.

— In ce scop v'aţi dat la Londra şi Paris numele false de Lady Victoria Nelson şi contesa d'Esparbès?

Frumoasa româncă povesti atunci cât de mult avusese de suferit de pe urma pasiunei insistente, cu care înflăcăratul hatman o urmărise. Fusese nevoită să fugă în streinătate, să adopte nume false, — ca acela de Victoria Nelson sau contesa Esparbès, — ca să poată scăpa de urmărirea lui. Fugise din Viena cu un avion special, — care fusese pilotat de bănuitorul Gex, — dar Feodor Şalucov reuşise s'o urmărească, ascunzându-se pe bordul avionului lui Kaomi.

— Totuş, aţi dansat cu Şalucov în ultimele lui momente...

— Aţi văzut cum mă teroriza cu gelozia lui...

In mediul nostru românesc, moravurile lui ruseşti, produceau cea mai penibilă impresie. Şi totuşi, mi-era milă de acest nefericit... Din acest sentiment de milă, am încercat să mă împac cu el astă seară, când am dansat împreună.

— Repulsia d-voastră faţă de acest hatman, — întrebă judecătorul, — nu provenia oare şi din bănuiala că Şalucov poate era un spion?

— O, nu, domnule. Iubesc pe altcineva.

Hatmanul era cazac de origină şi se refugiase în România, prigonit de bolşevici.

— Totuş, urmă judecătorul, pe când detectivul Trevor Gex comunică Excelenţei Sale Kaomi, că va confrunta anumite amprente, cu ale unor persoare dela bal, hatmanul şi d-ta le-aţi surprins convorbirea. Şalucov înţelegând poate că era demascat, să presupunem că s'a sinucis. Intr'adevăr, amprentele culese la curierii japonezi asasinaţi, pot fi ale lui Şalucov, căci el a fost în Anglia şi Franţa, în timpul acestor asasinate ce s'au petrecut la Southampton şi Marsilia.

— Feodor se ţinea atunci după mine. nu-l cred capabil de o crimă, zise Maria.

— Cum susţineţi atunci că a fost capabil de crima de a vă acuza de un asasinat, pe care nu l-aţi săvârşit?...

— Gelozia, pasiunea...

— Şi d-voastră ce aţi căutat în Anglia şi Franţa, chiar în timpul uciderii celor doi curieri japonezi?..

— V'am spus, d-le judecător, că fugeam de Şalucov.

— Cerc vicios: el fugia după d-ta şi d-ta fugiai de el... Iar la Londra, la ambasada niponă, aţi atras pe domnul — şi judecătorul arătă spre mine, — spre balcon, unde aţi dat să miroasă, o floare cu un praf narcotic. S'a putut credea astfel un moment, că dânsul a fracturat sertarul, ca să fure un document de valoare...

— Domnule judecător, adevărul este că domnul mă plictisia cu asiduitătile d-sale şi ca să scap de dânsul, i-am făcut farsa de a-l adormi pe balcon.

— Dar de unde ştiaţi că corolele florilor de pe balcon, conţineau un praf narcotic ?

— Dar chiar eu am presărat opium pulverizat pe petalele lor!

— Ce abilă femee! exclamai.

— Tăcere, zise judecătorul.

Şi urmă, adresându-se Mariei:

— Obicinuiţi să purtaţi opium la d-voastră?

— Nu, domnule. Mi-l dăruise un secretar dela legaţia japoneză, chiar în seara aceea, fiindcă îmi făcea curte. Era un preparat de mai multe droguri narcotice, pentru insomniile mele.

— Doamnă, văd că la toate găsiţi răspunsuri, zise judecătorul de instrucţie. Ei bine, plicul cu amprentele digitale, ridicate de d. Trevor Gex la locul uciderii celor doi curieri, cât şi la balul d-voastră, a dispărut!... Haide doamnă, mărturiseşte: amprentele ridicate la locul uciderii celor doi curieri, erau ale lui Şalucov, dacă nu ale d-tale!?...

— Domnule!...

— Şi când ai auzit, ascunsă cu Şalucov după ficuşi, că ipoteticul d-tale complice de spionaj, va fi demascat, nu l-ai luat oare la dans, ca să-l ucizi şi să scapi astfel de mărturisirile, cu care hatmanul spion te amenința?

Maria Lăstun leşinase...

FUNDĂTURA IELELOR

După amiază, printr'un bilet, Muranow mă chemă la el de urgenţă.

Il găsii frângându-şi mâinile, în culmea disperării: fata lui, frumoasa Lilla, dispăruse din noaptea când tatăl ei, împreună cu mine, plecasem la vânătoarea de spioni!

Pe când colonelul se lamenta, cineva bătu în geam. Deschiserăm uşa şi nu mică ne fu mirarea, când văzurăm pe sălbăticiunea de Florica, ţiganca aceea în sdrenţe, pe care o găsisem sub podul Senatului!...

— Ce e?... Ce vrei?... strigă Muranow.

Bâlbâindu-se oribil, idioata îi întinse un bilet murdar, pe care colonelul citi:

„Vino imediat, te va conduce a-ceastă fată, sunt în primejdia de moarte, Vino, altfel mă vor ucide.

„LILLA“

— Unde e? Unde e? urla sărmanul Muranow.

Sărirăm cu Florica idioata într'un automobil. Ajunserăm la o stradă în pantă, la marginea oraşului.

O uliţă se deschide la dreapta, din creasta dealului. Prin mijlocul uliţei, linie ferată. Trenul trece prin defileul de uluci, ca printr'un jghiab. Tunel de umbră şi salcâm, prin care automobilul nu are loc.

Descindem şi ajungem la o cruce înaltă, înfiptă în trotuar, care stă la umbra unui pom stufos.

Cartierul ţigănesc e aproape. O avantgardă de dânciuci goi, au ajuns până aci, şi fac duş la cişmeaua din stradă.

Ajunserăm la o cârciumă umedă, ca o scorbură de întuneric, în zidul albit de soare, până la incandescenţă. Indată după ea, se deschide la dreapta gura fundăturei Ielelor, ce poartă în colţuri ca doi ciorchini de boabe negre, două grupuri de flăcăi, de capete, turnate în tuciu. Aşezaţi pe scările de piatră, ne urmăresc cu ochii licărind diabolic a crimă.

Acest cartier de lăutari, se compune din două artere: Fundătura Ielelor şi Uliţa Scorpiei *).

*) Nu cumva autorul denumeşte astfel Fundătura Lăutari I şi II, dinspre „Gib“, care există într'adevăr în Bucureşti, şi unde se pot vedea tipurile şi moravurile descrise mai sus ?

N. R.

(Va urma)

REALITĂŢILE VIEŢII

Casa se dărâmă, chiriaşul rămâne

LEGEA pentru protecţia chiriaşilor, a dat loc la Paris unui eveniment tragicomic.

O mare societate financiară cumpărase o casă pe piaţa Vendome, spre a o preface în birouri. Toţi chiriaşii evacuaseră clădirea afară de unul. Deşi nu ocupa decât o mică mansardă, în etajul al şaptelea, acesta rămase de neînduplecat. Nu vroia să plece din casă şi pace.

Dar societatea nu se descurajă. Clădirea fu amenajată conform planurilor de refacere propuse. Puse să dărâme zidurile iar mansarda rămasă izolată, fu postată pe o schelă înaltă de fier, asemeni unui coş uriaş. Mansarda tronează acum peste şantier, ca un cuib de cocostârc. Când toată clădirea va fi reconstruită, camera dela mansardă va fi şi ea pusă între birouri.

Degetul mare dela picior

DESIGUR că simpaticele cetitoare nu şi-au închipuit, — când poeţii le-au cântat ochii, oglinda sufletului sau mâinile, sau gura ca o fragă — că va veni o zi, în care frumuseţea feminină va fi judecată după... degetul cel mare dela picior.

Un grup de artişti parizieni, a descoperit frumuseţea acestui deget, pe care-l glorifică drept expresia desăvârşită a sufletului. Câţiva pictori ultra-moderni, au pornit în căutarea degetelor desăvârşite şi sunt hotărâţi să ridice această parte a trupului, neglijată până acum, pe un piedestal de înaltă apreciere estetică.

Degetul cel mare dela picior, declară ei, e mai semnificativ pentru caracterul nostru, decât ochii, gura, fruntea, nasul şi mâinile. Un deget strâmb înseamnă un caracter strâmb, unul bine făcut dovedeşte spirit artistic. Unghia bine formată, exprimă cultură şi dragoste pentru ştiinţă, degetul întors în sus e semn de fire combativă. (Dar aceşti „specialişti" uită, că încălţămintea modernă, diformează adesea degetele picioarelor, fără însă să diformeze prin aceasta şi sufletele).

Oricum ar fi la expoziţiile de pictură şi în vitrinele fotografice se văd acum, tablouri de degete mari...

Pe când un concurs de frumuseţe pentru cel mai reuşit deget?

Vă place să vă legănaţi?

N'AR FI mai original decât concursul instituit la Decatur în statul Illinois (America). Treizeci şi opt de persoane de ambele sexe şi de toate vârstele, s'au aşezat în tot atâtea balansoare, în care se legănau cu frenezie.

In timpul acestei îndeletniciri, concurenţii — căci era vorba de un concurs — aveau toată libertatea să mănânce, să bea, să fumeze şi să doarmă chiar, cu condiţia să nu înceteze legănatul nici în vis.

După 252 ore — adică după zece zile şi jumătate, o tânără fată, *Evelyne Baker* a eşit învingătoare din acest concurs. Celorlalţi concurenţi li s'a făcut rău încă mai înainte.

Miss Baker deţine acum titlul de şampioană mondială a legănării. Fotografia ei a fost reprodusă în toate ziarele americane şi fericita câştigătoare a concursului, a căpătat, pe această bază, vre-o sută de cereri în căsătorie; probabil că respectivii candidaţi la însurătoare, socot virtutea balansării, ca o condiţie de fericire conjugală.

In orice caz, dacă nici acest fapt nu inspiră poeţilor şi compozitorilor vre-un „cântec de leagăn" nu mai ştim zău, cine i-ar putea inspira.

Filozofia ciorapului

EXISTA şi o filosofie a ciorapilor. La Paris, culoarea ciorapilor este expresia stării sufleteşti a purtătoarei, iar străinele trebuesc să se ferească de a purta pe malurile Senei ciorapi negri, altminteri ar risca poate unele neplăceri.

Pariziana cunoaşte o gramatică întreagă — aşa ne povestesc ziarele franceze a ciorapilor. Ciorapul alb e simbolul castităţii, evident şi denotă dorinţa de solitudine a purtătoarei. (Gurile rele afirmă că acest ciorap se vede extrem de rar pe străzile Parisului). Ciorapul „chair" indică: „Actualmente inima mea nu e liberă".

Cum accentul cade pe cuvântul, *actualmente* speranţele sunt îngăduite. Ciorapul negru însă, departe de a fi culoarea doliului, ar însemna dimpotrivă promisiuni concrete, în domeniul sentimental.

Noroc că mai există şi alte nuanţe de ciorapi, de care nu pomeneşte ziarul parizian în chestie...

Civilizaţia conservelor

APROPOS de „negri". Să facem o călătorie în Africa şi să ne oprim la spiritul populaţiei indigene, de culoarea şocolatei.

Negrii au văzut că albii aduc fel de fel de mâncăruri în cutii, sub formă de conserve : fructe, carne, legume, supă, etc...

Intr'o zi, nişte albi au pus să cânte un gramofon şi după ce negrii au ascultat cu atenţie discursurile şi cântecele, unul din albi îi întrebă :

— „Ei, ştiţi voi ce-i asta"?

Un negru mai bătrân, înălţă din umeri şi-şi dădu cu părerea :

— „Cum să nu ştim ? E un alb conservat".

Girlsurile şi filozofia

AMERICA prezintă multe ciudăţenii. Cei cari îşi închipuiau până în prezent, că inima unei „Girl" de revistă se câştigă cu cutii uriaşe de bomboane, buchete preţioase de flori sau giuvaericale, vor trebui să-şi schimbe mentalitatea. „Girls"-ele de astăzi, practică pe lângă gimnastica fizică şi o gimnastică a minţii, aşa că adoratorii lor vor fi nevoiţi în primul rând, să se cultive şi ei şi în al doilea, să treacă pe la librării, de o fi să aleagă un dar pentru flirtul lor de pe scenă. Astfel o „girl" din New-York întrebată asupra lecturei sale preferate, a declarat, că din cele 80 de fete, care joacă în revistă, zece au făcut studii universitare şi că, cu toatele citesc în pauze, între două scene de dans, literatură bună. Din cele patru fete, cu care ea împarte camera, una citia „*Istoria filosofiei*" altă un roman de Ioseph Conrad, o a treia prefera pe Bernard Shaw....

„Fetiţele vesele" nu iau viaţa în tragic", zice refrenul operetei — o iau în schimb filosofic, şi nu numai prin filosofia picioarelor".

D. Gr.

Celebrul artist de cinema Genică Missirio la Bucureşti

CINE n'a admirat în filmele proectate la noi, pe *Genica Missirio*, pe celebrul artist de cinematograf, care a stârnit admiraţia lumei întregi prin silueta lui fină, prin mimica lui neîntrecută de prim-amorez, prin supleţa lui de sportsman select?

Genica Missirio — care nu-i decât compatriotul nostru, *Eugeniu Misirliu*—s'a înapoiat în ţară, după 12 ani de şedere în Franţa, înapoiere de scurtă durată, de câteva săptămâni numai, pentru a-şi revedea familia şi patria.

CE NE SPUNE COMPATRIOTUL NOSTRU

Am vorbit cu Missirio, de transformarea extraordinară a Bucureştilor, de viaţa care devine din ce în ce mai occidentală, de bucureştencele frumoase, de teatru şi de... cinematograf...

Ultimul capitol al conversaţiei noastre, transportă dintr'o dată pe Genica, într'o lume de visuri.

— Cinematograf! Ce sbucium! Ce viaţă! Astăzi este „en vogue" cel vorbitor, dar am convingerea că se va reveni la frumoasele filme mute, în care cuvântul ţi-l dau mimica, gesturile, silueta, cadrul, natura. Pentru cânt şi vorbă, avem teatrul, avem opera, concertele, etc.

DEBUTUL

Debuturile în cinematograf au fost grele şi mai ales triste. Zile întregi am păşit pragul marilor case de cinematograf franceze şi în faţa aceloraşi figuri amabile, în faţa saltarelor tixite de fotografii, în faţa eventualilor concurenţi, primiam invariabil acelaş răspuns :

— „Foarte bine — ne vom gândi la d-ta. Iţi vom scrie !"

Şi... aşa au trecut luni de zile, plecând totdeauna cu speranţa... Imi voi aminti totdeauna, de primul fior, de marea mea bucurie, când am fost angajat pentru primul film, la Casa „Gaumont".

De această zi, este legată întreaga mea carieră. Prima mea figuraţie, trebuia să cristalizeze întregul meu viitor în cinematograf. Am apărut sub regia lui Poirier, în filmul „Le penseur", care trebuia să-l consacre, — atât pe el cât şi pe André Nox.

Intr'o scenă de ansamblu, între zeci de figuranţi, mă străduiam, pe cât îmi era posibil, să par cât mai la largul meu într'un studio — unde intram pentru prima oară. Cei cari cunosc cinematograful vor înţelege bucuria mea, când mi s'a spus, că am fost ales pentru a face un „prim plan".... Şi sucesele au urmat...

Am luat parte la turnarea filmului „Atlantida" unde am avut un mic rol de debutant.

Aci, sub regia lui Feyder şi alături de artişti consacraţi, am pătruns o mare parte din secretele acestei arte.

După doi ani, am interpretat două roluri importante, în filme în care am fost mult remarcat.

Curând după aceasta mi s'a încredinţat rolul principal din filmul „Margot" după nuvela lui Alfred de Musset. Am jucat alături de Gina de Palerme.

Mi s'a spus că am redat cea mai reuşită siluetă de adevărat husar, din timpurile napoleoniene... De atunci sucesele mele s'au tot urmat unele după altele şi câteva din filmele unde am „turnat" ştiu că au venit şi în România.

Ultimele două filme în care am jucat sunt „Madame Recamier" unde am redat pe impetuosul Lucien Bonaparte, alături de Marie Bell şi „Figaro" după trilogia lui Beaumarchais, — unde am avut rolul sinistrului intrigant.

Păcat că aceste două filme, n'au venit în România !

SATISFACŢIA CINEMATOGRAFULUI

„Imi aduc aminte de prima scrisoare, pe care mi-a trimis-o din necunoscut, o admiratoare....

Mă impresionau de asemenea mult, afişele colorate cu cliseul meu, lipite pe zidurile Parisului şi mai ales am fost impresionat, când mi-am văzut numele pe ecranul operei din Paris.

CEA MAI MARE SATISFACŢIE

Cea mai mare satisfacţie o aveam însă — spune Genica Missirio — *atunci când mă gândiam că departe, în ţara mea scumpă, înconjurată de lume şi necunoscuţi, doi ochi — ochii mamei mele — puteau să mă privească.*

REP.

Marile premii ale revistei „Realitatea Ilustrată"

Cititorii noştri au apreciat desigur, marile sacrificii, pe care le face revista noastră, pentru a le oferi din când în când premii de mare valoare, precum şi concursurile noastre obicinuite, dotate şi ele cu premii însemnate.

Incepând cu acest număr, acordăm o serie de premii de cea mai mare valoare,—enumărate mai jos, — tuturor cititorilor şi abonaţilor noştri, cari vor trebui să detaşeze cupoanele de premii, să le complecteze şi să le păstreze trimiţându-le la terminarea seriei, **pe adresa revistei, str. Const. Mille No. 7, etaj II.**

Data tragerii, va fi anunţată la timp.

Iată premiile oferite:

O GARNITURA DE SALON, din lemn curbat de mahon lustruit, tapisată, cu velour albastru şi compusă din : o canapea, două fotoliuri şi patru scaune furnizate de INDUSTRIILE UNITE DE MOBILE „MERCUR", Bucureşti calea Victoriei 17.

Un pullover „Monica" şi o duzină de ciorapi „Monica" împreună cu cele 12 bonuri de participare la tragerea premiilor **„Monica"** (constând din voiajuri gratuite pentru două persoane, Bucureşti-Hamburg, Fiordurile Norvegiei şi înapoi).

O perdea superbă, de valoare artistică, executată în renumitele ateliere de broderie şi lucru de mână ale d-nei **Ing. Erdèsz,** Bucureşti, calea Victoriei 168.

Un aparat de radio cu trei lămpi, permiţând audiţia principalelor posturi europene în vorbitor, în completă stare de funcţiune, cu : vorbitor, acumulator, baterie şi material pentru antenă, furnizat de vechea casă de încredere **J. Wappner,** centrala: calea Victoriei 49, sucursala: str. Lipscani 85. (Secţiune specială de aparate şi piese detaşate pentru radio).

Un ceas elveţian de aur marca de precizie **„Cortébert",** care a obţinut grand-prixul la expoziţia din Barcelona.

5.000 lei în numerar.

O lampă electrică din bronz antic, cu trei braţe, ornată cu abatjouruiri mate, şlefuite, furnizată de cunoscuta firmă **Ingineri I. Popescu & G. Creţu,** birou technic pentru întreprinderi electro-mecanice şi depozite de materiale electrice, str. Regală 16, Tel. 337/64.

Un gramofon elegant, model de voiaj, complet cu toate accesoriile şi cu două plăci (patru arii) furnizat de marele magazin de muzică **„Ipcar",** calea Victoriei 34.

Una măsuţă cu un serviciu de licheur, compus din 6 cupe şi una carafă, totul veritabil argintat, furnizate de cunoscuta casă de încredere **„Argintăria Pforzheim"** cel mai mare depozit de argintărie şi obiecte de cadouri. Furnizor al Curţei Regale, Bucureşti, str. Colţei No. 6.

10 butelii şampanie RHEIN.

Una bucată de 30 metri şifon elveţian pentru lingerie, de la pânzăria elveţiană **„La Wilhelm Tell",** vechea casă de încredere, str. Colţei No. 8.

Una pereche pantofi eleganţi, de damă sau bărbăteşti, executaţi după măsură, din material fin, de către cunoscuta casă de încredere **C. Gheorghiu,** calea Victoriei 114 şi Sărindar 6, bine asortat şi cu încălţăminte gata.

O cutie montată, conţinând **un frumos serviciu de alpaca fină,** compus din 12 cuţite şi 12 furculiţe pentru fructe, furnizate de vechiul şi marele magazin **„Gospodina",** str. Câmpineanu 20, Bucureşti, complet asortat cu **articole** de menaj şi cadouri.

Bon de premii No. 1 şi 2

Numele şi pronumele..

Domiciliul : oraşul (comuna).................................

Str..................................... *No.*..................

(judeţul...)

Pentru a satisface cererile primite, repetăm şi primul cupon.

Rudyard Mullion

Cadavrul 13 D.

o aventură a celebrului detectiv Trevor Gex în România

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Autorul împreună cu detectivul Trevor Gex, se află la balul Mariei Lăstun, unde caută să descopere o bandă de spioni, ce urmăresc a pune mâna pe un document secret, încredinţat ministrului japonez Kaomi.

Gex bănueşte că însăş Maria Lăstun e amestecată în această afacere. De asemeni, purtarea unui invitat, anume hatmanul Şalucov, este foarte suspectă.

Spionii sovietici, cari trebuesc identificaţi, au lăsat amprente la locul unde au ucis mai de mult, pe doi curieri japonezi.

* * *

— **Barişnia,** d-voastră ce înţeles găsiţi cuvintelor mele?

— Nici un înţeles şi mai ales nici un rost!

Maria părea profund contrariată de vecinătatea hatmanului. Jucau oare oamenii aceştia o comedie, sau erau complici desbinaţi de patimi şi certuri? Gex era foarte vesel: simţia poate că terenul adversarului e slab.

Incepurăm o partidă de poker. Rusul juca distrat, fără nici o logică, relansând pe sume enorme. Nici nu se uita în cărţi. Privia fix pe Maria, cu o insistenţă nu obrasnică, ci tragică. Ochii lui negri, injectaţi de sânge pe margini, ardeau, şi păreau că scapără străluciri roşii.

Maria, ţintuită de privirile acestea fixe, ca de nebun, încerca să râdă, râsul ei ascuţia parcă privirile hatmanului Feodor Şalucov. Masa la care jucam, părea încărcată de un magnetism, ce atrăgea toate privirile invitaţilor. Furăm cuprinşi într'un cerc de rochii decoltate şi fracuri, care pândiau un eveniment ce trebuia să se producă fatal, ca o descărcare electrică între doi poli opuşi. Şi în adevăr, evenimentul se produse. Maria svârli deodată cărţile şi se ridică spunând ,palidă, hatmanului:

— Nu-ţi dau voe să mă priveşti astfel!

Rusul se ridică. Era de o paloare cenuşie. Nu zise nimic. Cu fălcile şi pumnii încleştaţi cu capul gol, eşi în seră...

* * *

Nu ştiu ce atracţie ciudată, — poate dorinţa de-a afla taina acestor oameni bizari, — m'a îndemnat să ies în seră, după hatman, deşi îl provocasem la duel!

Acesta căzuse cu capul în mâini, pe o canapea de trestie. Se ridică brusc, simţind că cineva a intrat în seră, apoi lăsă capul în jos, desamăgit: crezuse poate că era Maria.

Şi deodată, isbucni, cu o impetuozitate, la care nu mă aşteptam:

— Domnule, fereşte-te de femeea aceasta diabolică!... Pentru ea am dezertat, pentru ea mi-am vândut credinţele şi ţara, pentru ea sunt astăzi un proscris rătăcitor!... Am cunoscut-o în timpul răsboiului în Basarabia.

De pe terasa conacului ei dela Nistru, priviam împreună asfinţitul, mână în mână, şi sufletele noastre păreau contopite în acelaş extaz.

M'a ameţit, m'a înşelat cu Hougton, m'a amăgit, dându-mi speranţa că mă va iubi, că va primi într'o zi să fie soţia mea, şi acum, când ştie că nu mai pot trăi fără ea, mă îndărjeşte, mă batjocoreşte în faţa invitaţilor ei... Aţi auzit pe ce ton mi-a spus să n'o mai privesc. Vrea să mă compromită în faţa lumii, vrea să mă înebunească...

Zadarnic am încercat să-l liniştesc; Feodor Şalucov mă ţintui cu privirile lui demente, strigându-mi:

— Am observat jocul pe care această femee fatală îl face cu d-ta!... Nu te învinovăţesc... Când nu te uiţi la ea, te priveşte cu un aer de parcă se întreabă cum să te atragă mai bine în mrejele ei! Ah! femeea, aceasta, care a ucis atâţia nefericiţi!..., Dar să ştii că răsbunarea mea nu va da greş!... O urăsc, o urăsc!...

— Calmaţi-vă, domnule. Desigur că o pasiune neîmpărtăşită, vă face să vorbiţi astfel. Cât despre intenţiunile mele faţă de doamna...

— Destul, domnule! Eu nu sunt copil; o vorbă dacă aş spune, femeea aceasta s'ar prăbuşi!... Ca Samson, am să dărâm templul, şi ne vor ucide ruinele, şi pe ea, şi pe mine!...

Te sfătuesc să fugi de această femee diabolică, dacă nu vrei să te nărueşti odată cu noi. Aţi fost buni cu mine, m'aţi tolerat pe avionul vostru dela Viena până aci, şi ţin să mă achit: fugi de femeea aceasta! E just, sunt orbit de gelozie, am mers până acolo, încât am strâns de pe jos, ca să le reconstitui, bucăţelele de hârtie ale biletului pe care l-ai rupt în avion: mi se păruse că recunosc scrisul ei pe acel bilet... dar nu era al ei...

DANS MACABRU

Am eşit pe un coridor întunecos, ca să respir un aer mai rece.

O siluetă, în capătul celălalt al coridorului, sta aplecată asupra unei măsuţe, iar lumânarea ce pâlpâia, făcea ca umbra omului să joace imensă pe pereţii negri.

Simţind că cineva intră în coridor, umbra ridică fruntea: era Trevor Gex.

— Dar ce faci aci, Gex?

Detectivul turna un fel de praf alb pe diverse obiecte, chibritelniţe, o tabacheră, păhărele de lichior, şi apoi punea pe ele o foiţă, pe care turna un lichid dintr'o sticlă minusculă.

— Faci alchimie, Gex? Vrei să transformi chibritelniţa asta de nikel în aur?

— Fac antropometrie, Rudy. Dar decât să faci pe chibiţul la alchimia mea, mai bine du-te în salon şi nu pierde din ochi pe Şalucov, fiindcă hatmanul acesta impetuos ne rezervă suprize.

— Ai dreptate, i-am răspuns, am avut o conversaţie cu hatmanul, foarte semnificativă...

Şi i-am povestit furia şi ameninţările rusului.

Un valet ne întrerupse, anunţându-ne că un domn mascat, deghizat în Mandarin doreşte să ne vorbească. Gex luă atunci foiţele pe care presărase prafuri, şi le puse cu grijă într'un plic, cu alte două mai vechi, despre care îmi spuse:

— Acestea sunt amprentele ridicate la locul unde au fost asasinaţi cei doi curieri japonezi, la Southampton şi Marsilia.

Când am intrat din nou în sala de bal, am zărit pe Kaomi, în Mandarin roz, care tocmai sosise deghizat. L-am salutat.

— Excelenţă, — i-am spus, aţi avut dreptate: balul acesta e plin de surprize pentru noi.

— Este evident, răspunse Kaomi, că spionii sunt aci. E posibil ca printre persoanele din acest bal, să fie şi asasinul celor doi curieri ai noştri, ucişi la Southampton şi Marsilia.

— Dacă este aşa, zise Gex, vom identifica pe ucigaş în cinci minute.

— Cum aşa?

— Foarte simplu. Vă amintiţi că pe cadavrul curierului Kong-Yu, ca şi pe încuetoarea valizei lui Wan-Tse, am găsit aceiaş amprentă digitală. Ei bine, astă seară am luat aci, amprentele tuturor persoanelor prezente, pe care le bănuesc! Toate amprentele sunt în acest plic!

— Cum ai reuşit să faci asta?

— Le-am întins intenţionat, explică detectivul, obiecte, tabachere, chibritelniţe, cu suprafeţe lucii.

Alte persoane, şi-au lăsat amprenta pe pahare sau tacâmuri. Câteva din aceste obiecte pe care le-am sustras din salon sau dela bufet, fără să simtă nimeni, mi-au servit ca, într'un colţ obscur de coridor, prin metoda mea personală, să ridic amprentele tuturor persoanelor de aci.

Dacă binevoiţi să trecem în biroul de alături, ca să comparăm cu lupa amprentele ridicate la Southampton şi Marsilia, cu cele de aci, pe care le-am etichetat în regulă, cu numele fiecărei persoane cui aparţin şi se află în acest plic... Dar, — se întrerupse Trevor Gex, — o clipă....

Vă rog să observaţi că după grupul acesta de ficuşi, o femee ascultă ce vorbim!

— Vezi cine e.

Ne despărţirăm. Ocolind ficuşii, văzui că în spatele nostru, fusese Maria Lăstun! De lângă ea, se depărtară Hougton şi Radu Moldea, în timp ce hatmanul Feodor Salucov, surprins de Gex, care venia din partea cealaltă, de după ficuşi, nu mai avu vreme să se departeze de Maria, cu care desigur ascultase conversaţia noastră cu Kaomi.

Văzându-se poate surprinşi, Maria şi Feodor Şalucov se prinseră la dans şi începură să valseze împreună, ca două automate...

— Ciudat, îmi zise Gex... După incidentul pe care l-au avut, nu credeam că se vor împăca atât de repede...

— Gex, spusei detectivului. Adineauri Hougton m'a îndemnat să provoc pe cazac la duel...

— Şi tu l-ai provocat?

— Fireşte; odată cu Hougton.

— Frumoasă cursă!

Mâine cu siguranţă că aceşti complici, se vor împăca pe teren, iar cazacul, care jonglează cu toate armele, va perfora naiva ta persoană!...

* * *

Tot salonul înmărmurise, privind pe cei doui dansatori, cari evoluau cu o graţie bizară pe parchet. Maria era de o frumuseţe impresionantă, dar de o paloare extraordinară, iar farmecul exotic al hatmanului, sta în supleţa şi vioiciunea sa.

Un trup făcut din muşchi subţiri şi nervi încordaţi...

— Ce superbă bestie, acest cazac!... şopti Gex.

Dansatorul, în ritmul legănat al valsului, se desprinse cu iubita sa dintre ceilalţi dansatori, şi eşiră, dansând, în seră. Trevor Gex îi urmări cu priviri cercetătoare.

— Vor să fugă, şopti Kaomi.

Gex porni spre seră.

Deodată, un foc de revolver umplu saloanele de ecouri şi panică.

Maria Lăstun, dansatoare tragică, veni din seră în sala de dans, ţipând, şi căzu leşinată.

Invitaţii se năpustiră în seră, unde dansatorul zăcea pe dale, cu o rană în piept, cu gâtlejul plin de sânge gâlgâitor şi cald.

Gex puse plicul cu amprente pe o masă şi sări să-i dea ajutor.

Rănitul fu ridicat pe o bancă din seră, în timp ce Maria fu dusă în alcovul ei. Un doctor sosi cu o trusă şi intră în seră.

— Cine l-a ucis? întrebă o doamnă.

In alcovul cu umbră albăstrie, femeile reuşiră să aducă în simţiri pe Maria, care declară că, pe când dansa cu

REGINA MARIA IN EGIPT

M. S. Regina Maria, însoţită de Principesa Ileana a întreprins o călătorie în Egipt. Fotografia de mai sus, este luată la Cairo. (Şezând dela st. la dr.) D-na Lahovary, doamnă de onoare a Palatului, Regina Maria, Principesa Ileana şi d-na Lahovary, soţia ministrului nostru plenipotenţiar la Cairo. (In picioare dela st. la dr.): Secretarul legaţiei române din Cairo; d. Lahovary, ministrul plenipotenţiar; şi în dreapta, ghidul Reginei Maria. (Photo Charles Velvart-Cairo)

40.000 lei premiu

pentru cel mai bun scenariu

(Marele concurs al „REALITĂŢII ILUSTRATE")

După cum am arătat în numărul nostru trecut, casa „OER-film" din Bucureşti, a hotărît turnarea unui film sonor şi vorbitor românesc, al cărui titlu va fi „RAPSODIA ROMÂNĂ" şi al cărui scenariu, va fi furnizat de revista „REALITATEA ILUSTRATĂ".

Pentru acest scop, am deschis un mare concurs, printre scriitorii români şi cititorii noştri, pentru alcătuirea acestui scenariu.

40.000 LEI PREMIU PENTRU CEL MAI BUN SCENARIU

Poate lua parte la acest concurs, orice scriitor şi cititor al revistei noastre.

Scenariul trebue să reprezinte viaţa românească dela ţară, împletită cu luxul şi fastul Capitalei şi localurilor sale de noapte, tratând un subiect neexploatat încă în film, fie original, fie lucrat după o piesă de teatru, nuvelă sau roman românesc. Acţiunea va fi de un dramatism puternic, presărat pe ici pe colo, cu sănătosul humor natural românesc.

Manuscrisele vor fi scrise la maşină, pe o singură faţă, şi vor avea scene pentru efecte sonore şi dialogate.

Fiecare trimiţător, va introduce lucrarea sa, *nesemnată*, într'un plic, care va purta un „motto". Acelaş „motto" va fi scris pe un al douilea plic, care va conţinea numele şi adresa autorului, iar ambele vor fi trimise în al treilea plic, pe adresa revistei „REALITATEA ILUSTRATĂ", strada C. Mille No. 7, etajul II, purtând menţiunea „CONCURSUL DE SCENARII".

ULTIMUL TERMEN DE TRIMITERE, ESTE 15 APRILIE 1930.

Toate lucrările vor fi examinate de o comisiune, iar filmul va fi lucrat în regia d-lui *Jean Mihail.*

MESAGIUL MORŢII

de Richard Arlen

DIN POVEŞTILE COPILĂRIEI noastre, din minunatele „O mie şi una de nopţi" ştim ce însemna şnurul de mătase, pe care sultanii îl trimiteau supuşilor lor. Acei cari prin vreo faptă oarecare, nemulţumiau pe stăpân, primiau acasă un şnur de mătase, ceeace însemna că trebue să-şi ia viaţa. Şi condamnaţii se supuneau, întotdeauna, voinţei padişahului.

Richard Arlen

Este uimitor cum anumite moravuri se aseamănă, în cele mai variate ţinuturi şi cum aceste obiceiuri isbutesc să înfrângă secolele.

Veţi înţelege lesne cred, uimirea mea, când la filmarea romanului „Cele patru pene" am aflat ce însemna acum câtăva vreme în Anglia, trimiterea unei pene albe. Nu citisem romanul şi aflam că primirea unei pene albe, însemna acelaş lucru, ca şi şnurul de mătase din poveştile orientale.

Acel care primia o astfel de pană, trebuia să se sinucidă. Dacă un ofiţer englez, dădea dovadă de laşitate sau nu îndeplinia vreo îndatorire, atunci i se trimitea de către camarazi sau superiori, o pană albă, ceeace însemna că era descalificat, nedemn de-a mai trăi. Când cel însemnat nu avea curajul să comită singur supremul act, atunci trebuia să ceară traducerea în faţa unui tribunal de onoare militar.

In filmul „Cele patru pene", ai cărui creatori sunt Cooper şi Schödsack, — realizatorii filmului „Chang", — interpretam rolul unui ofiţer laş, care primeşte pana albă, mesagiul morţii. Joc pe un ofiţer tânăr, care de teama unui războI caută să se sustragă obligaţiunilor sale militare. Ca urmare, el primeşte dela trei prieteni nedespărţiţi şi dela logodnica sa, câte o pană albă. Abia acum îşi dă el seama de micimea faptei sale. Pentru a scăpa de stigmatul laşităţii şi pentru a dobândi dreptul de-a înapoia cele patru pene, dovada ruşinei sale, el devine erou şi, dispreţuind moartea, se aruncă orbeşte în lupte şi în cele mai mari primejdii. El are ocazia să salveze viaţa foştilor lui prieteni şi isbuteşte în cele din urmă, să spele pata laşităţii cu care se mânjise.

Dela „Wings" n'am mai interpretat cu atâta drag un rol, ca acel din „Cele patru pene". Şi noi, toţi acei cari am putut juca sub regia lui Marian C. Cooper şi a lui Ernst B. Schödsack am fost mândri de conducătorii noştri. Căci aceşti doi regisori, aparţin personagiilor celor mai interesante din Hollywood. Dacă cineva are dreptul să susţină, că ar fi creat un film, în care să se fi ridicat un monument eroismului, atunci numai aceşti doi artişti şi minunaţi camarazi îl au. Timp de doi ani, aceşti doi pasionaţi ai filmului şi ai ţinuturilor neexplorate au trăit în ţinuturile cele mai sălbatice ale Sudanului englez, unde cu cele mai mari riscuri şi renunţări, au cules un material extrem de bogat şi interesant pentru filmul nostru. Intreaga viaţă a indigenilor şi a animalelor din pădurile şi râurile Africei ecuatoriale, viaţa omului sălbatec, în mijlocul naturii celei mai luxuriante, a fost sursa minunată, din care s'au inspirat cei doi tovarăşi de muncă şi glorie.

Şi dacă după toate aparenţele eu sunt eroul filmului, atunci trebue să recunosc că Cooper şi Schödsack sunt adevăraţii eroi ai „Celor patru pene", aceşti doi oameni, cari deşi nu se văd pe ecran, au demonstrat cu prisosinţă, că eroismul şi munca nu sunt vorbe goale.

Lor le închin toată admiraţia, recunoştinţa şi dragostea mea.

CRONICA SPORTIVĂ

O fază interesantă din match-ul „Juventus"—Olympia".

FOOT-BALL

Prin victoria sa asupra Olympiei, **„Juventus"** îşi asigură situaţia de campion probail al Capitalei. Biruinţa nu a fost uşoară, matchul fiind aprig disputat, în tot cursul celor 90 de minute reglementare. Scorul a fost 2—0.

In celelalte matchuri, Venus a învins Unirea-Tricolor cu 3—0, iar Pr. Mihai—Macabi cu 1—0. Matchul amical Sp. Studenţesc—Turda, disputat la Romcomit, s'a sfârşit cu 2—1 în favoarea primilor.

Surpriza

Tom Reading.

Dick Webster era din cea mai fragedă tinereţe, funcţionar la „Intercontinentale-Bank" din Londra, unde intrase ca practicant, imediat după terminarea şcoalei comerciale.

Războiul l-a făcut ca voluntar şi de unde până atunci, fusese un „mână spartă", — cheltuind cu o uşurinţă uimitoare, tot ceeace câştiga, plus împrumuturile dela prieteni sau superiori, pe curse, biliard, femei sau alte mofturi, — îndată după demobilizare, nu mai era de recunoscut. Pasă-mi-te, învăţase valoarea banului, căci suferise mult din lipsa banilor, în micile concedii, pe care le căpăta din timp în timp, între două ofensive.

Rănit de două ori, fără gravitate, Dick Webster se 'napoiase din războiu decorat, citat pe ordin de zi, fără o lăscae în buzunar, cu un dor intens de muncă şi cu hotărîrea fermă de a face economie.

Incet-încet, ajunse casier principal la banca unde reintrase în serviciu şi printr'o viaţă ordonată şi economii, îşi cumpărase o vilă într'un cartier liniştit, se căsătorise cu miss Mabel Swatow, pe care o adora şi care, — drept recunoştinţă pentru toate atenţiunile lui, îi dăruise nu mai puţin de... şase copii, primii doui băeţi, iar apoi două perechi de fetiţe gemene.

Desigur că bietul Dick, avea oarecari greutăţi cu creşterea copiilor, căci în definitiv nu-i lucru uşor, să creşti şase copii, mai având în plus, perspective îngrijorătoare pentru viitor, ambii soţi fiind încă destul de tineri.

Iar în ziua când Mabel îl înştiinţă în mod tainic, că nu se prea simte bine, Dick crezu că se prăbuşeşte cerul peste el. Ştia din experienţă, ce erau aceste „nu mă prea simt bine".

Şi toate ar fi fost poate bune, dacă statul ar fi avut cel puţin grijă, — ca în Franţa, — să recompenseze pe părinţii, cu progenitură numeroasă.

Dick Webster nu mai avea linişte. I se întâmplă să greşească socotelile, „carambolaşul" nu-l mai juca atât de precis ca înainte, la „spaniolă" încurca cifrele şi se certa cu chelnerul, susţinând că-l încarcă la socoteală.

Nu mai mânca îndeajuns, avea insomnie, iar dimineaţa se scula cu gura ca o pungă, în zarva mititeilor.

Până în ziua când spovedindu-şi, unor prieteni, la cafenea, motivul neliniştei, aceştia îi vorbiră de binefacerile asigurărilor preventive.

Chiar de a doua zi, începu să fie urmărit de un individ lung şi subtiraţec, pe care nu-l putea compara, — graţie cercului în care se învârtia, — decât cu un tac, cam strâmb la mijloc.

Era Joe Forrester-Cadbury, agent principal, al lui **„Cosmos Insurance Company Limited"**, capital şi rezerve 280.000.000 lire sterline, cea mai puternică societate de asigurări din lume; aşa cel puţin scria pe cartea de vizită, pe care i-o lăsase în nenumărate exemplare, de câte ori îl întâlnia, la bancă, acasă, la cinema, la cafenea sau la club.

Forrester îi explicase binefacerile a tot soiul de asigurări, pentru incendiu, viaţă, accidente cu sau fără vizită medicală, căsătorie, grindină, furt, vestminte, copii, etc. etc.

Dick însă, nici nu vroia să audă, căci îşi încălzia casa cu electricitate, — prin urmare nu putea lua foc aşa de uşor, — la viaţă nu prea ţinea, n'avea vii sau moşie, ca să se asigure contra grindinei, nu călătoria şi umbla atent pe străzi, astfel că era ferit de accidente, căsătorit era, banii şi bijuteriile, le ţinea la bancă; singură asigurarea copiilor îi mai surâdea,

...In uşa, stătea bona, ţinând în braţe... trei copilaşi

dar pentru moment nu-i ardea de asta.

In fine, Forrester ajunsese ca un fel de umbră nedespărţită a lui Webster. Il urmăria pretutindeni, ca un coşmar supărător şi indesirabil.

Ghişeul lui Webster, dela „Intercontinentale-Bank", era cel mai preferat punct de observaţie al lui Forrester, care stătea ore întregi, în faţa lui, încurcând locul şi pe clienţii cari aveau treabă acolo.

In „orele libere", punctul de reper al lui Forrester, era doamna Mabel, care de frica lui, dădea drumul câinilor ziua în curte, de speriase vecinătatea.

Intr'o zi însă, domnul Webster câştigase treizeci şi şase de lire la cursele dela Epsom şi intră foarte vesel în cafeneaua „Old-Boy", unde-şi lua de-obiceiu schwartz-ul.

Forrester, ca de obiceiu, acolo.

— Bună ziua, Mr. Webster!

— Sal'tare, Mr. Forrester. Ei, pe cine ai mai înşelat azi?

— Pardon, pardon, societatea noastră nu poate permite nici un fel de glumă, în ceeace priveşte seriozitatea ei, mai cu seamă din partea unui intelectual ca dv.

— Cu alte cuvinte, măturica.

— Nici o măturică, Mr. Webster, dar văd că nu-ţi cunoşti interesele. In loc să mă rogi să-ţi asigur copiii, mă laaaşi să alerg după d-ta şi nu-mi dai nici măcar un răspuns ca lumea.

— Ce să-ţi răspund, domnule? Copiii care-i am, — să-mi trăiască, — i-am asigurat eu destul de bine. N'au nevoe de nimic.

— Dar următorii?

La această întrebare, fruntea lui Mr. Webster se întunecă. Ochii-i priviau ţintă înainte. In definitiv, ce putea pierde, dacă-şi asigura viitorul copil? Toţi colegii lui, aveau diverse asigurări, care multpuţin, le uşurau traiul.

—. Şi care sunt condiţiunile d-tale?

Această întrebare a fost de-ajuns, ca onorabilul Forrester, să pornească mai abitir decât o moară stricată, înşirând toate binefacerile asigurărilor unui copil.

— Odată prima plătită, — şi voiu avea eu grijă, să fie calculată în mod cu totul modest, — dela naşterea copilului şi până la eşirea din clasele primare, îl îngrijim noi. Haine, ghete, taxe şcolare, cărţi, excursiuni, etc., ne privesc pe noi. Şi ce veţi plăti? O nimica toată pe an.

— Bine, dar dacă sunt gemeni? Bietul Webster avea experienţa trecutului şi voia să se pună în gardă.

— Plăteşti întâia primă, pentru gemeni şi dac'o vrea Dumnezeu să fie numai unul, nu mai plăteşti pe urmă, decât pentru acesta.

— Dar dacă se naşte mort?

— Plătim cheltuelile de înmormântare şi restituim 44 la sută din primă.

A treia zi, — după ce doctorul îl asigurase pe Webster, că soţia îi va naşte în bune condiţiuni, — afacerea fu făcută. Dick se asigurase pentru gemeni, plătind o sumă destul de rotunjioară, pentru acest caz special.

— Prin urmare, să ne înţelegem. Cu asigurarea pentru doui, nu pierd nimic, dacă mai capăt un singur moştenitor!!

— Absolut! Good bye, Mr. Webster.

Au mai trecut patru luni. Intre timp, prins de afaceri şi de svonurile marelui crach dela bursa din New-York, Dick uitase aproape de asigurare, când soţia-i căzu la pat.

In seara naşterei, bietul tată, se plimba agitat prin camera-i dela parter, îmbrăcat într'un halat lung, încins cu şiret. Din când în când, se mai întăria cu câte o înghiţitură de vin, dintr'o sticlă, pe care-o avea pe masă.

Examina din trei în trei minute, poliţa de asigurare la „Cosmos Insurance Comp. L-td." şi nu se putea felicita îndeajuns, pentru buna afacere pe care o făcuse. La un moment dat însă, citi verso-ul poliţei şi la art. 285 din condiţiuni, îl pufni râsul:

„Prezenta poliţă este exigibilă, numai în cazul unui singur sau a doui copii. Dela doui în sus, valabilitatea prezentei cade, primele plătite rămânând în beneficiul nostru."

— Cum Dumnezeu, şi din astea se 'ntâmplă? Probabil, căci altfel nu şi-ar fi luat această măsură de siguranţă.

Şi tot gândindu-se la bucuriile unui tată, aţipi într'un fotel larg, visându-se milionar, cu vilă la Nisa, cai de curse etc. . . . . .

. . . . . .

— Felicitările mele, mister Webster, strigă o voce puternică.

Dick sări în sus, ca ars. In uşa deschisă, stătea bona dela infirmeria circumscripţiei, ţinând în braţe, în scutece.... trei copilaşi rumeni. In săritura lui, Dick răsturnă masa din mijlocul camerei, dimpreună cu vinul de pe ea, şi aruncă din mână nenorocita poliţă.

— Incă trei!!! Doamne, Doamne, unde-o s'ajung?

Speriaţi de scandalul pe care-l făcea tatăl lor, tinerele odrasle porniră un terţet de plânsete, care ar fi sculat şi morţii din groapă, în timp ce mamoşul se strecura tiptil pe scară.

Dick Webster pierdu prima plătită. Asigurarea era numai pentru unul maximum doui copii. Iar pentru viitor, îşi asigură soţia, că va contracta cel puţin pentru trei. Păcat de banii pierduţi.

Joe Forrester, a zăcut două luni în spitalul „St. Laurent". Apoi dădu în judecată pe Dick Webster, care ar fi rupt patru tacuri de biliard, pe spinarea şi capul lui, în urma unei discuţiuni, în cafeneaua „Old-Boy".

Inculpatul dovedi însă cu martori, că Forrester îi atrăsese atenţia partenerului lui, asupra unui efect de „contra" la carambol, ceiace el, ca vechiu jucător de biliard, nu putea admite. Dar când mai atrase atenţiunea judecătorului, că reclamantul îl înşelase cu o poliţă de asigurare, Webster fu achitat.

Aşa e legea engleză.

(In româneşte de NORIM)

A. de Herz — Gropicile mele

RADIOFONIE

UN grec povestea, odată, unui evreu :
— E atât de veche civilizația la noi. încât făcându-se săpături prin împrejurimile Atenei s'a găsit sârmă.
— Ei, și ?
— Asta însemnează, că de mii de ani în Grecia exista telegraful.
— Și în Palestina s'au făcut săpături și nu s'a găsit nici urmă de sârmă.
— ? ? !
— Ceeace înseamnă că la noi de multă vreme se cunoștea telegrafia fără fir !

N'aveam nevoie de aceste precizări. Se știe că telegrafia fără fir a fost totdeauna o preocupare a oamenilor. Indiferent de realizările științifice ale savanților, noi am pus-o în aplicare de când ne facem cu ochiul, unii altora, (bărbați și femei), dela o oarecare distanță.

Mi-am și permis, odată, să fixez, în versuri destul de simple o astfel de împrejurare:

Orchestra cântă Baiadera.
Și tu,
Cu degete subțiri,
Pe colțul mesii bați măsura
Și-arunci în jurul tău priviri
Ce dovedesc că atmosfera
In care te-afli, nu-ți convine.
Din când în când zâmbești spre mine.
Duci degetul în dreptul gurii
Și-ascunzi un semn al plictiselii.
Cu ochii 'nchiși, surâzi ușor,
Apoi reiei ritmul măsurii
Și 'n gestul ce-l făcuși îmi pare
Că mi-ai trimis o sărutare
Pe care eu am prins-o 'n sbor.

* * *

In ritmul valsului și 'n râsul.
Pornit la celelalte mese,
Ai aerul puțin să-ți pese
De soțul care'ți stă alături.
El îți vorbește.
Tu răspunzi
In silă,
Și nici nu pătrunzi
Ce vrea să-ți spună.
Te-obosește.
In semn c'ai vrea să-l faci să tacă
Ridici privirea și-o cobori.
Eu nu am nici o grijă, dacă
Mi-arăți că nici nu-l auzi bine
Și-s fericit de cite ori
Vorbind cu el, te uiți la mine.

* * *

E-atâta lume.
Sala-i plină,
De râsete și de lumină.
Când îți zâmbesc ridici paharul
Muindu-ți buzele în el,
Și nimeni nu observă gestul
Când îți răspund și eu la fel.
Din colțul meu, departe, singur
Mă uit la tine fără teamă.
Atâtea mese ne despart.
Suntem atât de-aproape totuș
Și nimeni n'a băgat de seamă
Că'n fumul țigaretei fine
Și al țigărilor de foi
Eu nu te văd de cât pe tine,
Tu nu mă vezi de cât pe mine.
Și-mi pare că'n imensa sală
N'am mai rămas decât noi doi.

* * *

Uitași să-mi spui la despărțire,
Când ne vedem? Aș vrea să știu.
Vrei mai de vreme? Mai târziu?
Cum o să ne'nțelegem? Care e ora hotărîtă mâine"

* * *

Cu degetele tale fine
Faci și înșiri ușor spre mine
Doar gogoloașe mici de pâine...
Și-am priceput!
Sunt colo cinci,
Dincoase șase...
Intre ele
Pui firele de micșunele
Din buchețelul ce-ți rămase,
Și asta'nseamnă (se 'nțelege)
— „Pe mâine, între cinci și șase!"

Iscoditoarea minte omenească a mers însă mai departe în scormonirile ei prin marile taine ale naturii. A descoperit Radiofonia care îți pune la îndemână mijlocul de a vorbi dela distanță. Dar, până să vedem înfăptuită televiziunea, semnele rămân invizibile.

E primul inconvenient ce l-am constatat vorbind întâia oară în fața microfonului. E un receptor de telefon, fără să fi văzut de cineva, tocmai ca la telefon, dar ești auzit de toată lumea, nu tocmai ca la telefon unde nu te aude nici cel cu care poșta te pune în comunicație. Element din marea descoperire a veacului nostru, care te leagă de omenirea întreagă, care îți duce glasul peste nouă mări și nouă țări, uimind pe cei care ascultă, impresionând pe cel care vorbește. In cușca perfect comodă, ce ți-o oferă Societatea de Difuziune, comunici cu sumedenii de orașe din Europa și din America.

Când eși pe scenă, ca actor și spui prima replică sau când te sui la tribună și cu glasul tremurat începi timid cu „doamnelor și domnilor" emoția ți-o provoacă spectatorii sau ascultătorii din fața ta. La Radio e contrariul. Emoția provine din faptul că nu vezi pe nimeni. Pentru guralivii, însă, cărora nu le tace gura când sunt în intimitate și care rămân muți în fața unui auditor mai numeros, Radio e un sistem admirabil. Mai întâi vorbești cu siguranța că n'are să te înrerupă nimeni, pe urmă n'ai prilejul să vezi cum unii dintre ascultători strâmbă din nas în semn că-i plictisești; n'ai nici prilejul să înduri oribilul obicei al altora care în timp ce vorbești tu, se-apucă să vorbească cu cei din jurul lor. Aci, vorbești liniștit ca și cum ai scrie, ca și cum ai reciti, singur, în camera ta de lucru, ceeace ai scris ; ca autorul dramatic care dialoghează cu personagiile lui din piesă, persoane invizibile dar tolănite comod pe divan.

Intâia oară când am ascultat ceva la Radio, era în casa unui prieten dela Șosea. Mare mi-a fost surpriza și tocmai ca vestitul cățel care își ciulește urechile auzind... „vocea stăpânului", am încruntat sprâncenile, mi-am dres auzul și am exclamat : „asta e o farsă" ! Eram convins că undeva, în pod de pildă, așezase un gramofon. Vă rog să credeți că naivitatea mea n'a mers până acolo încât să și plec cu această convingere. Dar am ținut minte și, peste câțiva ani am făcut farsa unui prieten mai sărac cu duhul. In lipsa unui aparat da Radio, la mine acasă, am luat cutia de domino a copiilor mei și am pus înăuntru trei becuri electrice. In odaia de alături pusesem un gramofon pe care îl mânuia fetița. Prietenul meu ar fi plecat dela mine convins că am un excelent aparat, dacă fetița mea n'ar fi pus printre alte plăci și placa ce înregistra discursul lui Ionel Brătianu care murise cu câteva săptămâni mai înainte.

Am mai avut plăcerea să constat, însă, o mare binefacere a Radiofoniei. Posed un aparat excelent care se numește EKA. E foarte mic și EKA...zul să spun că EKA... raghios de simpatic. Bunătatea lui se datorește detectorului Rotor. Mă distrează atât de mult în cât nici nu mai lucrez. Copiii nu se mai joacă pe-afară și deci nu mai ai grije să fugă din curte. Când vine cineva la mine nu mai am nevoie să stau de vorbă. Il înnebunesc până pleacă, uitând ce avea să-mi spună, totdeauna un lucru care nu-l interesa de cât pe el.

Un prieten, care mi se plângea că soția lui lipsește mereu de acasă, a găsit, prin instalația unui aparat, mijlocul s'o reție zile întregi de la vizite prin oraș. Altul mi-a mărturisit că pe bucătăreasa lui, o excelentă gospodină, a împiedicat-o să plece din serviciu numai punându-și un Radio. E însă unul, foarte radios, care cu ajutorul unui „haut-parleur" și al unei antene, nici nu mai dă pe acasă, iar nevastă-sa, ocupată cu Milano și cu Barcelona, l-a pierdut din vedere.

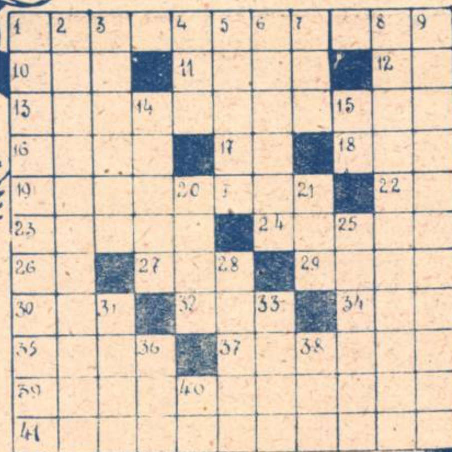
Jocurile „Realităţii Ilustrate"

Joc de cuvinte încrucişate

(10 puncte)

de REBUS

ORIZONTAL: 1) Oraş în India. 10) Certificat. 11) Asirian. 12) Alt nume dat lui Budda în China. 13) Celebru sculptor danez (1779—1844). 16) Fatalităţi. 17) Părţi ale corpului. 18) Faptă. 19) Urgentă. 22) Pronume. 23) Reclamat. 24) Patria lui Danton. 26) Numeral. 27) Arbust. 29) Oraş în Franţa (—C). 30) Fiica lui Laban. 32) Mă... pun. 34) Numeral. 35) Râu în Italia, străbate lacul Congo, revărsându-se în Pô. 37) Indicai. 39) Acţiunea de a exploata din nou pe cineva. 41) Arhitect francez, constructorul Capelei dela Notre-Dame.

VERTICAL: 1) Referitoare la un anumit registru. 2) Dinastie persană (cu ortografia prevăzută de Larousse). 3) Tâmplar (mold). 4) Bancher scoţian. 5) Mare prooroc 6) Turmentată (fig.) 7) Lovesc (fig.) 8) Acţiunea de a face exces de prietenie. 9) Ilustru publicist francez, unul dintre cei cari au grăbit marea Revoluţie. 14) Micşorat în proporţie. 15) Pronume. 20) Râu în Franţa. 21) Cupolă. 25) Menajai. 28) Condiment. 31) Dau vitelor apă. 33) Oraş în Ungaria. 36) Arme folosite de insecte. 38) Mistuesc. 40) Măsură.

Jocurile intelectuale şi titulatura lor

Afară de jocurile care-şi au titulatura lor consacrată, — aritmogriful, anagrama, şarada, etc. — de care ne-am ocupat pe larg în almanahul „Realităţii Ilustrate", se mai pot forma o mulţime de combinaţii, a căror intitulare depinde, atât de imaginaţia autorului, cât şi de bunul lui simţ.

Titulatura acestora nu-i obligatorie, însă este necesară atunci când uşurează deslegarea, sau amplifică ideea fundamentală.

Pentru un careu, sau altă formă geometrică, avem, de obiceiu, noţiunea de *magic*, sau *misterios*, iar atunci când o figură ascunde un înţeles oarecare — nume proprii, versuri, etc., — este preferabilă noţiunea de *enigmatic*, sau *ascuns*.

Autorul trebue să fie prudent însă, fiindcă, de multe ori, avântul unei imaginaţii ce se sustrage controlului obiectiv al inteligenţei, îl poate pune în situaţii foarte delicate.

Astfel, o revistă similară, a publicat un ou pe care erau schiţate alte ouă şi câteva găini, intitulându-l oul... mistic (!?!). Desigur, că asta nu putea fi decât opera tot a unei găini sau gâşte, deopotrivă de mistice...

Mai interesantă însă este titulatura cuvintelor încrucişate, asupra căreia avem multe de revendicat, deşi ea pare că ea este o inovaţie apuseană.

Singurele jocuri intitulate cari au atras admiraţia marelui public, prin humorul şi originalitatea lor desăvârşită, au fost cele publicate în ziarul *Dimineaţa*, cu ocazia unui grandios concurs. Am fost imitaţi însă, parodiaţi chiar. de aceiaşi revistă.

Singura deosebire însă, era aceia că — pe când ideea redactorului respectiv se mărginea numai la titlu, sau la desemn — titlurile noastre, dimpotrivă, nu se refereau direct la figură, ci se ciocniau în aşa fel cu ea, încât, din contrastul lor, tema jocului apărea într'o puternică lumină, satirizând anumite moravuri, situaţii sau persoane politice.

La început, am crezut că este debutul promiţător al unui redactor care — deşi prins în flagrant delict cu muza noastră — totuşi, în momentul în care va renunţa la imitarea servilă a formelor de încrucişare lansate de noi, va avea cel puţin meritul că inventează nişte desemne drăguţe şi teme interesante, deşi tratarea lor era mai mult decât mediocră, mai ales atunci când voind să ne imite, da semnificaţiile sub formă de întrebări, adăugând acel neserios „sic!"

Am rămas complet dezolaţi, când am aflat că 99% din aceste jocuri erau reproduse exact din *Das interessante Blatt*, *Welt Spiegel*, etc...

Ceeace este însă mai degradant nu este atât faptul că s'a folosit de figura şi titlul care-i permitea să execute o încrucişare spirituală — în cazul când ar fi fost capabil — ci, mai ales, faptul că şi-a însuşit întregul joc, ştergând semnătura autorului (*E. Knoll, K. Baul, etc.*) şi semnând — cu un tupeu incalificabil — C. Cojan, Consco, şi viceversa.

Dăm câteva din jocurile reproduse:

„Regina carnavalului", din *Welt Spiegel*. „Enigma ilustrată" („Der Bummier"); „Primul vânat" ("Die erste Jagd"); „Iată cum desleg eu" („So löst man es"); „Vântul poznaş" („Der schlimme Wind"). etc., etc., toate din *Das interessante Blatt*.

Aceasta era necesar să ştie amatorii noştri de cuvinte încrucişate, spre a nu confunda meritele noastre cu ale acestui domn.

„Maî curând, saù mai târziu, masca tot cade", ziceaţi — paremi-se — domnule Consco, unui biet colaborator, căruia găsiaţi că i-ar trebui — în orice caz — o drastică lecţie de morală!!... (sic!).

REBUS

ENIGMĂ

(10 puncte)

Puneţi o coadă unui animal, şi va da struguri!...

Câştigătorii premiilor pe luna Februarie

PREMIUL I. — 1000 lei (una mie) lei Ion Stroescu, student, Timişoara.

PREMIUL II. — 500 (cinci sute) lei, Titus Haţiegan, Internatul de băeţi Blaj".

PREMIUL III. — 300 (trei sute) lei, Alex. Popescu, şef de portărei T. Severin.

Au câştigat câte-o carte:

Locot. Virgil Popa-Radu, R. Vâlcea; **Georges Stoicescu,** Galaţi; **Vasile Şerban,** Vulcana-Dâmboviţa; **Ioan P. Todor,** teolog, Sibiu; **Nicolae Cimpoeş,** Arad Academia Teologică; **Irina Alexandrescu,** Caracal; **Netty Miclescu,** Bucureşti.

Deslegările se primesc până la 10 Mai, 1930. Fiecare joc acordă deslegătorilor un număr oarecare de puncte. Cel care obţine numărul cel mai mare de puncte prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri din numerele 166, 167, 168 şi 169 va primi un premiu de 1000 lei. Premiul al doilea 500 lei. Premiul al treilea 300 lei. Următorii şapte deslegători primesc câte un volum din operile autorilor renumiţi. Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor. Premiile se vor bistribui la 20 Mai 1930.

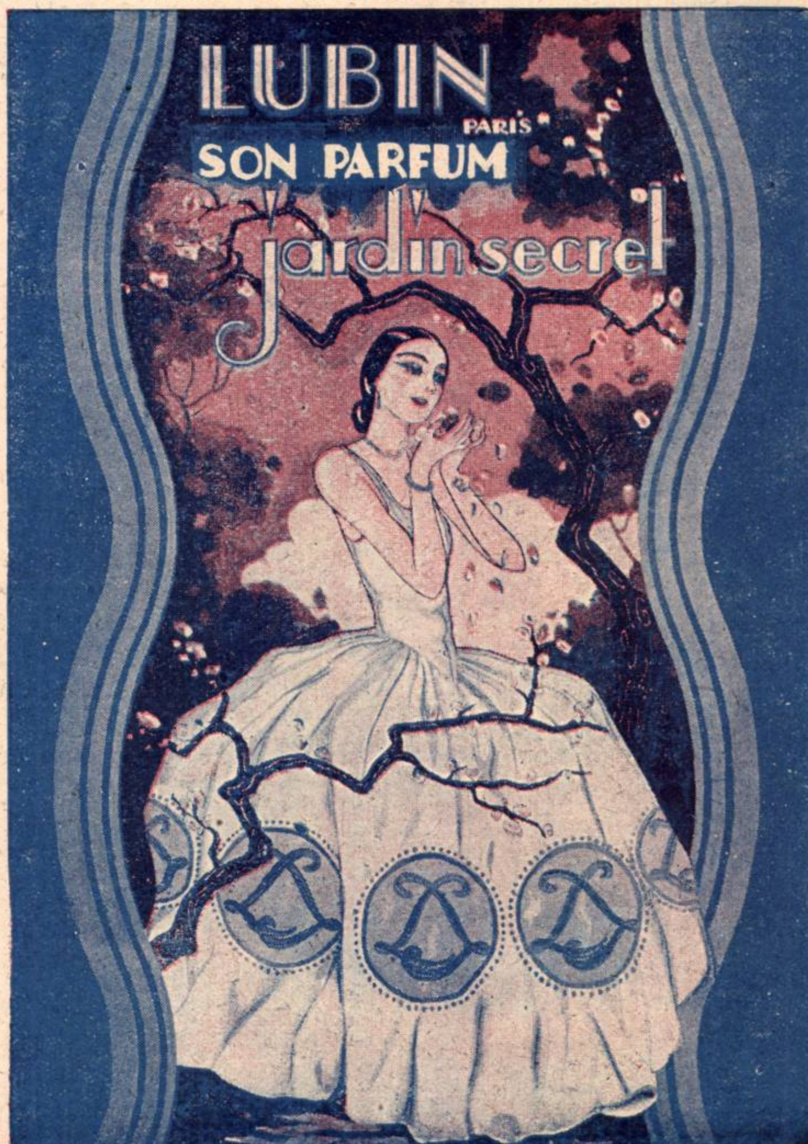
Cupon pentru jocuri

No. 167

Numele şi pronumele ....

....

Adresa ....

REALITATEA
ilustrată

D-ra MARIANA MIRICA *„Miss Moldova 1930“*

Aelierele „Adevĕrul“ S. A.

NUMĂR DE PAŞTI 40 PAGINI

ANUL IV. — Nr. 168. — 17 APRILIE 1930. APARE JOI

REALITATEA ilustrată

PREŢUL 12 LEI

Reverie de Paşti

(Photo „Manassé")

ADEVĔRUL

**PARFUM
EAU DE
COLOGNE
POUDRE
CRÉME**

Rouge et Noir

ROUGE ET NOIR

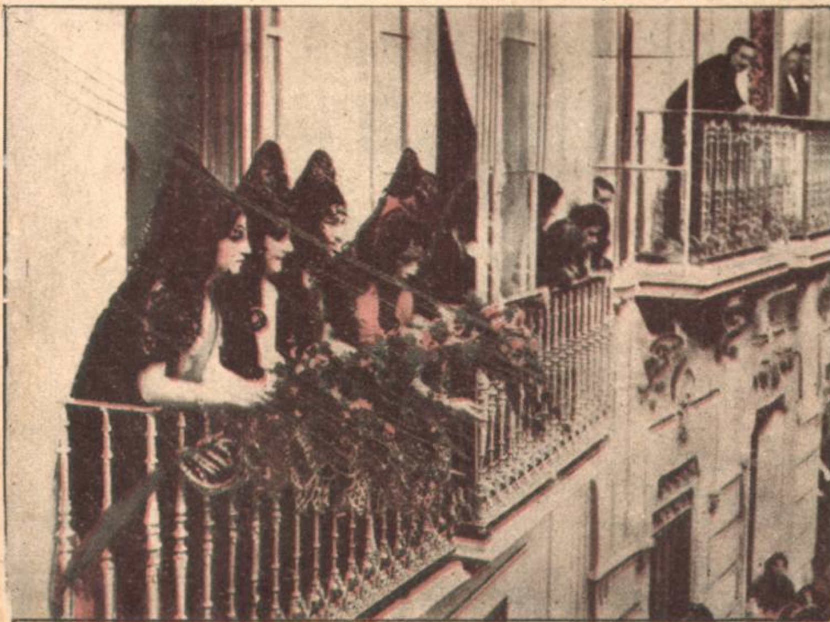
LADY

Paştele

PE întreg cuprinsul globului, sună clopotele, în dangăt melodios; văzduhul e plin de cântări vesele!

CHRISTOS A INVIAT DIN MORŢI!

Din basilica somptuoasă a Sfântului Petru, până sub cupola cu şapte altare a Sfântului Mormânt, — din îndantelatele catedrale gotice, cu arcadele patinate de vreme, până în mănăstirele orientale cu sfinţi bizantini şi altare scăldate în aur şi pietre preţioase — dela sobrele temple protestante ale Americei, la schiturile sărăcăcioase, ale misionarilor din Africa — dela bisericuţele de lemn ale Laponilor, la locaşurile sfinte, supradecorate, ale mexicanilor — din stepe, până în văgăunile munţilor, din fjorduri şi gheţari, sub soarele tropicelor — din haosul oraşelor imense, la sate — se înalţă cu acelaş elan de adoraţie, fumul tămâiei şi flacăra simbolică a lumânărilor de Inviere! In „turnul Babel" al omenirii, se regăseşte, pentru o noapte, un cuvânt comun: numele Mântuitorului, *care răsună pretutindeni, în inimi şi pe buze — legătura spirituală între cei despărţiţi de mări, de limbă şi de rassă. E noaptea unică, noaptea minunei de acum 2000 de ani, când s'a dat la oparte lespedea mormântului şi* Cel Răstignit, *a eşit în vestmânt orbitor de lumină...*

Spectatoare la procesiunea paştilor.

Madonă dintr'un templu spaniol.

Fiindcă originea Paştelui creştin e în legătură cu „Paştele" evreesc, să deschidem biblia şi să ascultăm:

„Domnul a vorbit lui Moise şi Aaron în ţara Egiptului:

... In seara zilei a patrusprezecea, a primei luni din an, toată adunarea lui Israel să înjunghie un miel, fără cusur, de parte bărbătească....

.... Să ia din sângele lui, să ungă amândoui stâlpii uşei şi pragul de sus al caselor unde îl vor mânca... fript la foc... cu azimi şi verdeţuri amare... Să nu lăsaţi nimic din el, până a doua zi dimineaţa şi dacă va rămânea să-l ardeţi în foc...

Şi când îl veţi mânca, să aveţi mijlocul încins, încălţămintele în picioare şi toiagul în mână şi să-l mâncaţi în grabă. căci este Paştele Domnului...

In noaptea aceea, eu voi trece ţara Egiptului şi voi lovi pe toţi întâii născuţi, dela oameni până la dobitoace...

Sângele vă va sluji ca semn, pe casele unde veţi fi, aşa că nu vă va nimici nici o urgie, atunci când voiu lovi ţara Egiptului...

Timp de şapte zile, veţi mânca azimi. Din cea dintâi zi, veţi scoate aluatul din casele voastre căci oricine va mânca pâne dospită din ziua întâia până în ziua a şaptea, va fi nimicit.

Să ţineţi sărbătoarea azimelor căci chiar în ziua ceia, voiu scoate oştile voastre din ţara Egiptului; să ţineţi ziua aceea ca o lege vecinică pentru urmaşii voştri!"...

„Cina" la care Isus a arătat apostolilor taina sfintei Cuminicături, n'a fost decât ospăţul pascal al Mântuitorului, care respecta, ca şi ceilalţi evrei, această mare sărbătoare a poporului lui Iehovah. Ducându-se apoi, la Ierusalim, să celebreze Paştele, a fost prins, judecat şi răstignit. Pe vremea sa, când exista încă templul lui Solomon, — ceremonia aceasta lua proporţii grandioase. In ziua de 14 Nissan *(prima lună a anului) toţi fii lui Israel îşi curăţau corpul; ardeau în aer liber, resturile de aluat dospit din casă şi coceau azimele. La prânz, sunau trompetele, vestind începutul sărbătoarei. Capul de familie, ducea un miel, ales dinainte, la templu, în pridvorul căruia preoţii îl înjunghiau, răspândindu-i sângele pe altar.*

In urmă, fiecare se întorcea acasă cu jertfa şi o frigea.

Când preparativele erau terminate, la masa împodobită pentru „ospăţul pascal", tatăl se ridica, rostea o rugăciune şi da tuturor să bea dintr'o cupă cu vin. Explicând copiilor, însemnătatea zilei, el umplea din nou cupa, care se

golia a doua oară şi a treia: cupa binecuvântării, când se cânta în cor psalmul 113:

Lăudaţi pe Domnul,
Robii Domnului lăudaţi,
Lăudaţi numele Domnului,
Fie numele Domnului binecuvântat de acum şi până'n veac... etc.

O a patra şi a cincea cupă plină, întovărăşia alţi psalmi!

La orele 12 noaptea, templul luminat îşi deschidea porţile de lemn de măslin sălbatec, cu sculpturi de flori şi heruvimi auriţi; poporul sosia în locaşul sfânt...

In ziua de 16 Nissan se forma o procesiune, care se ducea să taie primul snop de grâu al anului, depus cu solemnitate, în templu.

După învierea lui Iisus, evreii adepţi ai nouei religii, continuară să serbeze Paştele vechi, dar introduseră şi comemorarea patimilor Invăţatului lor, care murise la 14 Nissan, când se făcea sacrificiul mieilor (după evanghelia Sf. Ioan) şi înviase în prima zi a săptămânii israelite, sau Dumînica noastră.

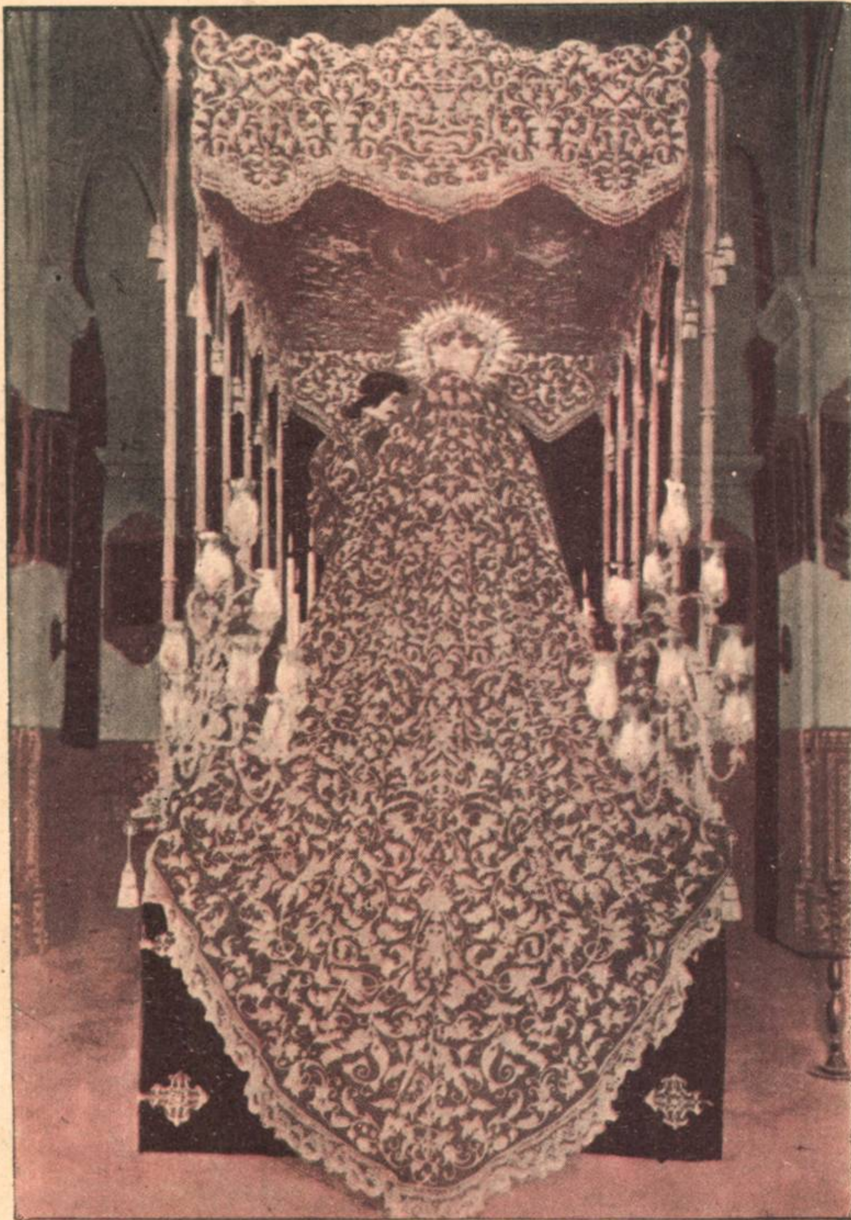
Cam pe la 200 de ani, după Christos, biserica occidentală se găsia în conflict permanent cu cea orientală, fiindcă aceasta, respectând tradiţia, celebra sărbătoarea evreească a Paştelui, sub cuvânt că o ţinuse atât Iisus, cât şi apostolii Ioan şi Filip. Membrii ei, postiau săptămâna mare dar considerau ziua Paştelui, aceia în care Mântuitorul asistase la ospăţul pascal, zi ce se nimeria tocmai în timpul postului săptămânei patimilor şi astfel, îl întrerupea. După trei zile, serbau Invierea şi cum aceasta cădea uneori, în cursul săptămânii, cei din Alexandria şi din Apus se indignau convinşi că Invierea Domnului trebuie neapărat să corespundă zilei de Duminică. Ultimii prăznuiau Paştele sau ospăţul, în amintirea celei din urmă cine a lui Iisus — în noaptea dinaintea Invierei — Sâmbătă, — aşa cum se obişnueşte acum.

Cuvântul Paşte, — derivat la popoarele latine din termenul roman „pascha" a cărei origine e pesahh sau phase, în limba ebraică, — a rămas să indice, cea mai însemnată aniversare creştină, cu acelaş nume, ca al serbării israelite, din cauza confuziei de date, pe care creştinii primitivi, o făceau între moartea lui Isus şi ceremonia pascală, a poporului judeu, ambele întâmplate în acelaş timp.

Episcopii Romei veşnic în neînţelegeri şi certuri, cu cei din Asia-Mică pe tema deosebirii de a serba Paştele, căutară zadarnic, să-şi impună punctul lor de vedere, până în secolul al IV-lea, când se întruni conciliul de la Niceea şi fixă o singură dată pentru întreaga creştinătate: întâia Duminică, următoare primelor 14 zile, din prima lună, după echinocţiul de primăvară.

Diferenţele între bisericile catolică, ortodoxă şi mai târziu protestantă, aduseră modificări în amănunte, accentuate cu vremea, de inevitabile deosebiri de temperament şi idei a popoarelor creştine — dar în linii generale — Paştele e acelaş pretutindeni.

Particularităţile caracteristice fiecărei naţii, nu sunt decât mici variaţii, care rup monotonia uniformităţii, cu obiceiuri curioase pentru cine nu e deprins cu ele. Altul e Paştele în austera şi puritana Anglie, altul în Spania fanatică şi dornică de sensaţii violente, altul în mistica Rusie pravoslavnică — cea de altădată — ţara mujicilor extatici, patria miilor de biserici cu turle aurite, în

Preot catolic în odăjdii, oficiind la altar.

care lumea se săruta pe buze, în noaptea Invierei, ca în romanele lui Tolstoi — rostind tradiţionalul „Christos a înviat!" — „Adevărat a înviat!"

Altul e Paştele la Ierusalim, în atmosfera de exaltare religioasă, în decorul ce cu greu ni-l închipuim real, într'atât imaginaţia, îl estompează în nori de poezie...

Pretutindeni dangătul sonor al clopotelor dă o notă specială de emoţie şi înduioşare! Ouăle roşii, mai ales la ţară şi mielul, — rămăşiţă a mielului pascal — continuă o tradiţie milenară.

Origina ouălor roşii de Paşte, se pierde în negura timpurilor păgâne. Romanii, obişnuiau să şi le trimită, între alte daruri, de anulnou! Multe dintre popoarele vechi, serbau anul nou la echinocţiul de primăvară, când împărţiau ouă colorate, ca un simbol de prietenie şi fecunditate, căci din cel mai îndepărtat trecut, oul a avut o semnificaţie importantă, în legătură cu începuturile vieţii, cu deosebire în theogonia indiană. Mai târziu, creştinii, cari celebrau anul-nou iarna, dar Paştele în epoca echinocţiului, adoptară datina străveche, văzând în fenomenul eşirei din găoace, o analogie cu Invierea lui Isus. Unele naţiuni, de ex.: englezii, nu cunosc acest obiceiu, păstrat însă cu sfinţenie, de majoritatea creştinilor.

In vremea monarchiei franceze, după liturgia mare de Duminică dimineaţa, se aduceau coşuri cu ouă pictate, aurite sau argintate, în camera regelui, care, le oferia familiei şi curtenilor, veniţi să-l felicite.

Fantezia delicată a unor Watteau, Lancret şi alţi pictori de seamă, le migălia cu mici compoziţii fermecătoare, de o execuţie, căreia nu i s'ar fi putut imputa decât perfecţia, nefolositoare pentru un material atât de fragil.

Şi ţărancele noastre, al căror simţ artistic e adeseori uimitor, fac ouă „încondeiate" sau „scrise", cum le numesc, în afară de cele vopsite în galben, verde aprins, albastru ca sineala şi negru.

Dar tot cele roşii predomină, fiindcă de ele se leagă însăşi amintirea Mântuitorului, după credinţa populară.

In Bucovina mai ales, există o mulţime de legende asupra lor. Una din ele spune, că în timpul Invierei, o negustoreasă evreică, sta în piaţă, aşteptând să-şi vândă un coş cu ouă. Intre alţi cumpărători, veni şi Maria Magdalena vestindu-i minunea că: „Christos a înviat!" la care, neîncrezătoare, vânzătoarea râse dispreţuitor: „Ei aşi! Atunci are să învie Christos, când se vor înroşi ouăle din coşul meu". — N'apucă bine să termine şi ca prin farmec, toate deveniră de culoarea sângelui.

Povestea, spune că Maria Magdalena atinse cu unul din ele pleoapele unei împărătese oarbe, care îşi recăpătă imediat vederea.

O a doua legendă, tot din Bucovina, e următoarea:

„Odată, când Iisus predica în templu, duşmanii săi se sfătuiră, să-l prindă şi să-l omoare. El le cunoscu gândurile şi plecă, înainte ca să-şi pună planul în aplicare. Aceştia îl urmăriră, aruncând cu pietre după dânsul, Iisus se întoarse, rămase locului, pronunţă câteva cuvinte tainice şi deodată pietrele se prefăcură în ouă roşii. Inspăimântaţi, evreii o luară la goană! De atunci datează obiceiul ouălor roşii."

Marian, care a cules datinele românilor din toate ţinuturile, relatează că în unele judeţe — de ex.: Suceava, cei ce ciocnesc ouă roşii, îşi închipuesc că se vor întâlni pe lumea cealaltă. Alţii cred că per-

(Continuare în pag. 6)

Şi iarăş ne mutăm

Unul din cei mai înverşunaţi duşmani ai lumii.... chiriaşilor: Sf. Gheorghe, s'a înfiinţat şi el, odată cu primele semne ale primăverii. Dar anul acesta, în loc să vină pe calu-i înaripat, s'a instalat comod la volanul unui autocamion de mutări, ţinând în mâna dreaptă, în loc de suliţa-i ucigătoare de balauri, lanţul unei macarale moderne.

Aceeaş avalanşă de bilete de închiriat, — ceva mai amplificată decât în anii trecuţi, — acelaş trist pelerinagiu al mobilelor mâncate de carii, în aceleaşi camioane hodorogite, trase de aceleaşi schelete cavaline, lungi şi obtuze, aceleaşi chivuţe „puse pe tocmeală" la piaţă, aceleaşi boarfe răvăşite prin curţi şi pe străzi, acelaş spectacol ridicol, în căutarea de „mai bine"....

Doar cântarele învăluite în verdeaţă, au dispărut în majoritate, înlocuite fiind de cântarele automate.

PAŞTELE

(Urmare din pag. 4-a)

soana căreia i s'a spart întâi, moare înaintea celeilalte.

In dimineaţa Paştelui fetele şi băeţii, se spală cu apă neîncepută în care se pun ouă roşii şi doi bani: unul de aur, altul de argint, ca să fie rumeni la faţă, sănătoşi şi curaţi ca aurul. După aceia, pornesc la Invierea a II-a de unde se întorc acasă să mănânce pască, cozonac şi să ciocnească, cu rudele sau prietenii. Cine sparge oul altuia, îl ia, dar dacă se întâmplă să nimerească un sgârcit, care nu e dispus să i-l dea, se răzbună, asigurându-l că are să-l mănânce cu păcură, pe lumea cealaltă. Femeile ce vor să facă farmece de dragoste strâng cu grije ouăle roşii de pichere, mai tari ca cele de găină. Se mai zice că sunt neîntrecute contra muşcăturei de şarpe.

In Transilvania, în munţii Apuseni, istorisesc oamenii, că există undeva departe — unde anume nu se ştie, — un om numit Antichrist sortit să roadă cu dinţii, un lanţ gros. Când îl va termina, va veni potopul. In fiecare an, el îl dă aproape gata — până în preajma Paştelui. Atunci vede copii cu ouă roşii şi, neputându-se stăpâni să nu-i privească îşi uită de lucru. In timpul acesta, lanţul se reface la loc şi lumea e scutită, încă pentru un an, de urgia potopului.

In Polonia, o datină strămoşească, cere, ca în Lunia Paştelui, stăpânul casei să ofere un ou, oricărui oaspe care-l vizitează, să-l rupă în mână, şi să-l împartă cu el, mâncându-l împreună. Când primeşte prea multă lume, duce numai la gură jumătatea sa în timp ce musafirul e dator să-şi consume partea lui.

De la ei, şi din Ungaria, ne-a venit şi nouă un obiceiu: acel al stropitului, în ziua a II-a de Paşte.

Peisagiu pascal în porţelan

Copiii şi tinerii se adună dimineaţa, pe străzile satului şi e o bătae generală cu apă, în genul celor de flori sau confetti, la oraşe. Isvoare subite, ţâşnesc de după garduri, din dreptul copacilor, a ferestrelor: uneori, câte un băiat, e târît pe sus de prieteni, la pârâu sau la lac şi silit să facă o bae fără voe. Oricine ese pe drum, primeşte duşul obligator, în hazul celor ce-l provoacă şi cărora nu le merge mai bine.

In Bucovina, se petrece la sate o scenă identică, explicată de legenda următoare:

„In ziua de Inviere, o fată de creştin, care ducea ouă de vânzare la târg, se întâlni cu o tânără păgână şi aceasta se învoi să i le cumpere, cum n'avea destui bani cu sine, o rugă s'o însoţească până acasă. Mergând, creştina îi povesti învăţăturile legii ei şi Invierea lui Iisus. Cealaltă, mai sceptică declară: „Numai atunci voi crede ce-mi spui, când se vor preface ouăle albe din coşul tău, în ouă roşii". Minune! Ouăle se înroşiră pe dată şi fetele cuprinse de spaimă, leşinară.

Câţiva băeţi cari treceu pe acolo, alergară la o fântână şi le stropiră cu apă, ca să se trezească".

De-atunci se obişnueşte să se „ude" lumea, în ziua a doua de Paşte. Ca să împace totdeauna şi datina şi gusturile mai rafinate, tinerii de la oraşe, umplu o sticluţă cu parfum şi intră dimineaţa în casele unde simpatizează domnişoarele, ca să le stropească!

Pentru că e vorba de polonezi, să descrim câteva din obiceiurile lor populare: Săptămâna mare, la ţară, nu se deosebeşte de a noastră: aceleaşi lucruri scoase în curte, curăţite, aerisite şi frecate cu îndârjire, aceleaşi căsuţe văruite şi aceiaşi ambiţie a tuturor, să îmbrace haine noui. Preparativele culinare, nu diferă prea mult: aluat de cozonac cu stafide, un fel de colaci cu unt şi lapte, ouă colorate, altele încondeiate, diferite bunătăţi din carne de porc, etc... Sâmbătă, ştrengarii, pornesc la marginea satului să îngroape mâncările Săptămânei Patimilor: oala cu supa de post şi o scrumbie cioplită în lemn şi trasă de o sfoară... Tot atunci, locuitorii aduc farfurii cu „swiencone"-ul lor, în casele celor mai bogaţi, unde vine preotul şi le binecuvântează. Dimineaţa, se stinge focul în toate vetrele! După slujba religioasă, când se binecuvântează focul şi apa, femeile se întorc dela biserică, cu aghiazmă şi lumânări aprinse, cu cari fac focul nou!

In urmă, toţi beau aghiazma, care să-i apere contra durerilor de gât şi stropesc vitele, — apoi pomii, — ca să dea roade bune.

In noaptea Invierii, bisericile sunt ornate cu ramuri de brad. Luni, pe lângă distracţia de a se stropi unii pe alţii, cu tulumbele de incendiu sau cu o simplă stropitoare, mai există aceia de a se lua la întrecere, care ajunge cel dintâiu acasă, la înapoerea dela slujba de dimineaţă şi obiceiul numit dyngus. Copiii pregătesc un cocoş de lemn, învelit în cocă, îmbrăcată deasupra cu pene şi ca să aibă o aparenţă cât mai reală — îi leagă cu o sârmă, capul unei păsări adevărate.

Ei îl aşează pe o scândură, înhămat la un cărucior minuscul şi graţie unei sfori, când se mişcă oiştea, cocoşul execută mişcări, cari fac deliciul spectatorilor. Se formează un cortegiu: unul duce cocoşul, alţii îi imită glasul sau îl însoţesc cu viorile şi toţi cântă în cor, bătând în tact pământul, cu piciorul. Ultimele versuri se termină ca la colindele noastre de Crăciun, cu rugămintea să li se dea bani. La fiecare casă, unde se opresc dyngus-iştii, capătă prăjituri şi monede mărunte.

In Franţa, în Germania şi în Spania, unde datinele populare, nu sunt mai puţin numeroase, e înrădăcinată convingerea, că din Joia mare până Duminică, clopotele călătoresc la Roma, să ceară binecuvântarea Papei şi permisiunea să mănânce de frupt.

Nu se sapă pământul, nici nu se urcă nimeni în clopotniţă, în timpul absenţei lor — până Sâmbătă seara când revin, sburând prin aer... Copiii es în drum şi cercetează nerăbdători zarea să le vadă întorcându-se! Cine ar putea să se laude, că le-a văzut vreodată!?... Cel mult, le-a auzit, Sâmbătă noaptea, când, mulţumite de călătorie, sună mai plin, mai vesel...

In Flandra franceză, când se întorc dela Roma, Sâmbătă seara, lasă să cadă ouă de zahăr sau de şocolată, în grădinile caselor, unde sunt copii. Aceştia abia aşteaptă Duminica dimineaţa, să le descopere, sub tufişuri. In Alsacia, în noaptea Invierei, un epure fantastic aleargă în grabă peste munţi şi văi şi ascunde în iarba din boschete, sub copaci — ouă de şocolată pentru copiii cuminţi. America, l-a adoptat; cel mai preţuit dar al unui mic yankeu e un epuraş de zahăr, de şocolată, sau de carton presat, ca o cutie; efigie dulce şi mai ales gustoasă, a binecuvântatului animal care nu uită pe cei în vârstă fragedă.

In Bohemia, îndrăgostiţii se furişează pe sub ferestrele iubitei, şi bat timid la uşă. Dacă tânăra ese surâzândă, îl loveşte cu o nuia de salcie şi-i dă un ou, — înseamnă că primeşte să-i fie nevastă. Dacă însă uşa rămâne închisă, pretendentul nenorocos, se înapoiază cu capul plecat şi aerul mai puţin victorios, decât ca la venire.

Tot în superstiţioasa Bretagne, fetele care au fost cerute în căsătorie dau răspunsul definitiv în Lunea Paştelui prilejuind astfel noui ocazii de petrecere. Tot acolo nu se face leşie, în săptămâna mare; altfel moare cineva din familie sau o spălătoreasă din cele ce-şi câştigă pâinea, la râu... Vineri seara nu se lasă apă în nici un vas, fiindcă curge într'însa o picătură din sângele Domnului, de pe cruce, şi aduce nenorocire. In ziua aceia, dacă sapi pământul înseamnă că pregăteşti mormântul lui Iisus şi dacă întrebuinţezi leşie, îi speli giulgiul. In schimb e bine să se curețe stupurile! In prima noapte a Paştelui, toate pietrele se transformă în pâine şi apa se preface în cidru. Un breton, încăpăţânat ca toţi bretonii, nevoind să creadă miracolul acesta, hotărî să se convingă singur şi în loc să se culce, — veghie lângă o piatră şi un pahar cu apă, pregătite dinainte. La miezul nopţii piatra deveni într'adevăr, o pâne aburitoare şi apa — cidru parfumat. Impins de lăcomie, el mâncă şi bău cu poftă dar îndată ce termină, fu apucat de dureri groaznice şi muri: piatra revenise la forma ei d'intâi, în stomacul nelegiuitului!

In ziua de Paşte, stâncile din Crokelien, se dau la oparte, pentru câteva clipe, şi lasă descoperită, o comoară cu bani de argint.

La noi circulă o altă versiune a aceleiaş legende: românii cred că în noaptea Invierii, se văd comorile arzând şi cine se duce să însemne locul, poate să le descopere a doua zi.

In Basarabia, mai ales, sătenii stau de veghe până 'n zori, în jurul unui foc aprins în curtea bisericii sau a locuinţelor lor, în amintirea aceluia, la care s'au încălzit oştenii, ce păziau Mormântul. Ii ţine trezi speranţa, să zărească flacăra tainică a comoarei sau să vadă cum se deschide cerul. Cine are norocul să prindă clipa aceasta, e întrebat de o voce cerească să-şi exprime o dorinţă, şi oricare ar fi, i se împlineşte.

Credinţa că se deschide cerul de la Inviere până la Duminica Tomei sau chiar Inălţare e confirmată de datina veche, de a se scoate la biserică uşa raiului (cea din mijloc a altarului), care se pune deoparte. Cine se naşte în răstimpul acesta, va fi norocos, iar cine moare, se urcă drept la cer fără să se ţină seamă de păcatele sale. Când pronunţă preotul „Christos a înviat", fetele bătrâne adaugă repede în gând: „eu să joc înainte!" adică să fie căutate la horă şi să se mărite mai curând...

In cartea lui Marian, găsim şi alte obiceiuri interesante: Astfel în munţii Apuseni ai Transilvaniei, se fac două cete de flăcăi: o parte iau toaca din cloptniţă şi o duc la cimitir, unde petrec noaptea Paştelui păzind-o; a doua, se încearcă să le-o fure şi să o ascundă. De isbutesc, primii sunt datori, a doua zi, să dea pe cheltuiala lor, un ospăţ, la care iau parte cu toţii. In caz contrar, trebue să plătească cei ce n'au reuşit să-şi însuşească toaca!

Fetele din Bucovina, spală în noaptea Invierei, limba clopotului, cu apă neîncepută cu care-şi şterg faţa în dimineaţa următoare, „să fie frumoase şi să alerge feciorii la ele, cum aleargă la Inviere când sună clopotele!"

Cine prinde un şarpe, înainte de Paşte, îi tae capul cu un ban de argint, îi pune trei fire de usturoi în gură şi îl ţine în sân; la Inviere, poate să deosebească strigoaicele. Au ochii roşii, sunt palide la faţă şi tremură grozav, când sună clopotele, vestind că s'a sculat Iisus din morţi!

Principesa Bibescu a descris impresionant scena aceasta, în „Isvor pays des saules".

Iepuraşi de porţelan

O ţărancă frumoasă şi tânără, de care sătenii vorbiau că e strigoaică — arăta în toate, printr'o inexplicabilă ciudăţenie întocmai ca în rândurile de mai sus...

In Moldova şi Bucovina, nu există Paşte fără pască din aluat de cozonac cu umplutură de brânză de oi sau vaci şi pe margine cu cocă împletită, ca un chenar. Se zice că Iisus ar fi spus apostolilor: „până acum aţi mâncat azime la Paşte, de-acum veţi mânca aluat dospit şi sărat care se va numi pască !"

Fie că e dreptunghilară, ca Mormântul Lui, fie că e rotundă ca scutecele în cari a fost înfăşat, pasca Paştelui adică aceia ce va fi sfinţită Duminică dimineaţa, trebue să aibă în mijloc o cruce din împletitura aluatului. Odată cu dânsa, ţăranii duc la biserică într'o strachină: hrean, usturoi, cuişoare, slănină, ouă roşii, cozonac, miel şi când se întorc acasă, le păstrează împreună cu lumânarea de Inviere. Cuişoarele slujite sunt bune pentru dureri de dinţi, usturoiul contra strigoilor şi strigoaicelor care fură mana vacilor; dar dacă ungi uşorul uşei casei şi al grajdului, le alungi! Slănina e leac sigur pentru răni, iar cât priveşte albuşul oului sfinţit, pisat şi suflat în ochi, vindecă albeaţa.

In Transilvania, tatăl, după ce a împărţit la toţi ai casei pasca adusă dela biserică, ia un ou slujit, îl sparge şi dă câte o bucăţică fiecărui membru al familiei, încredinţat că dacă unul din ei s'ar rătăci, în cursul anului, e deajuns să se gândească la cei cu care a mâncat oul de Paşte ca să i se lumineze mintea şi să-şi regăsească drumul!

In ziua întâia, nu se mănâncă ouă în Moldova şi Banat; altfel es bube pe corp! In alte părţi se mănâncă nesărate, că să nu se roşească mâinile.

In Bucovina, fetele dornice de măritiş (acelea desigur la cari nu se înghesuesc peţitorii) lipesc găoace de ouă roşii pe uşă, sau fac farmece cu un fus tors de o fetiţă de 7 ani! (Prima reţetă stă la îndemâna oricui s'o utilizeze... sfătuim cititoarele s'o prefere anunţului la ziar, ca fiind mai puţin costisitoare!)

Toate trei zilele, se trag într'una clopotele de către băeţi, uneori chiar de fete şi atunci se zice în Banat, că inul şi cânepa frumoase vor creşte !

Scrânciobul sau dulapul muntenesc, — atât de caracteristic în România, singurul care ameţeşte fetele mai uşor decât vorbele dulci, — se face în amintirea lui Iuda Iscariotul. Nevrednicul discipol, chinuit de remuşcări, se spânzurase de o creangă şi vântul îl legăna încoace şi încolo...

In Bucovina, din Duminica Tomei, până Marţea sau Joia următoare, se serbează Paştele Blajinilor sau Rocmanilor. Unii cred că sunt oameni până la centură, restul corpului peşti, trăesc în pârae şi fetele lor cântă nespus de dulce.

Nu s'ar părea oare, că a reînviat — în creerul Carpaţilor — mitul sirenelor antice, cu voce captivantă?

Aceste fiinţe se hrănesc cu cojile de ouă, pe care le aruncă gospodinele pe râuri şi ape curgătoare, când pregătesc cozonacii. Dintr'o găoace se satură 40 de blajini!

In zilele când ţin ei Paştele, sătenii es cu merinde, în crângurile din apropiere şi petrec veselindu-se căci e păcat să lucrezi. Picăturile de vin ce cad jos şi fărămăturile sau resturile mâncărilor, servesc de hrană sufletelor celor morţi în împrejurări tragice: spânzuraţi, împuşcaţi, înnecaţi, omorîţi de tâlhari, etc...

Alţii îşi închipuesc, că blândul popor al rocmanilor trăeşte sub pământ, pe lumea cealaltă şi că umblă goi. Ei ştiu că a venit Paştele şi-l prăznuesc ca toţi creştinii, când ajung ouăle pe apa Sâmbetei ce înconjoară de 3 ori pământul, şi în care se varsă toate râurile din lume. Ea curge prin ţara lor!

O altă versiune, pretinde că înspre răsărit, foarte departe, sunt niște închisori uriașe, unde stau întemnițați rocmanii toată viața și cum n'au de unde să afle când e Paștele, femeile aruncă cojile de ouă pe ape ca blajinii prin gratiile ferestrelor să le vadă plutind și să serbeze Invierea Domnului.

La Brașov există un obicei inexistent în restul ținuturilor românești: Serbarea junilor! De Florii, poporul se adună la Șcheiu și junii își aleg 3 conducători: vătaful, armașul mare și armașul mic. Primul poartă 3 cocarde tricolore la pălărie și o panglică lată roșie, al doilea, două cocarde și panglică albastră, al treilea o singură cocardă și panglică galbenă. Ceilalți juni au numai panglici înguste, naționale. Toți trei șefii, au câte un buzdugan învelit în piele, cu măciuca de aramă. Duminica Paștelui se duc la biserică, apoi, în curtea caselor protopopului unde cântă „Christos a înviat" și joacă hora junilor. Preotul citește o listă cu numele tuturor și întreabă mulțimea dacă mai este cineva care vrea „să se pună cu junii", cu alte cuvinte să se înscrie în asociație. Vătaful își încearcă puterea, aruncând în sus buzduganul și prinzându-l cu mai multă sau mai puțină dibăcie. Operația aceasta e repetată de armași, și în urmă de restul junilor, pe rând, cum sunt trecuți în listă.

După o scurtă cuvântare a protopopului, pornesc cu lăutarii la Crucea dela Prund unde cântă „Christos a înviat", și aruncă buzduganul, până seara; a doua zi, colindă cu muzică, care intonează „marșul junilor", — pe la casele cu fete mari, să adune ouă roșii și bani pentru masa junilor! Pe la 4, se duc, cu vătaful la grădina lui Cincu unde petrec până seara, întinzând masă mare. Atunci, au voe să arunce buzduganul și alții — însă cu plată. Cum lucrul nu e ușor, neîndemânarea unora stârnește hilaritatea întregei asistențe. Programul zilei a treia de Paște, e cam acelaș. Miercuri însă, e partea cea mai interesantă a serbărilor. De dimineață, se adună toți „Intre Pietre" un fel de Dumbravă înconjurată de stânci și se distrează până la ora 4, când formează „conductul", având în frunte băeți călări, lăutarii, surlașul și junii cari poartă brazi împodobiți cu beteală. Aceștia se înfig înaintea casei conducătorilor și rămân acolo până se veștejesc. Urmează restul junilor, trăgând focuri de revolver și „companiile junilor celor „bătrâni" — oameni însurați sau mai în vârstă. Fiecare companie are vătaful și armașii ei.

Căruțele cu femei și copii, închee cortegiul.

Surlașul, ajutorul vătafului, e cântărețul din surlă — un fel de fluer cu 6 găuri, — cu care nu cântă decât la Florii, la Blagoveștenie și la Paște.

Conductul se îndreaptă spre un deal din apusul orașului, unde petrece până seara. Inainte vreme, — spun bătrânii, — atunci când se întorcea prin Groaveri, sub poalele Tâmpei, pe lângă porțile cetății, sașii închideau porțile și puneau oșteni să le păzească, căci exista credința, că de vor înconjura junii de trei ori casa Sfatului, cetatea va cădea în mâinile românilor.

La noi ca pretutindeni, adevărata sărbătoare originală a Paștelui, nu se poate vedea decât la sate, unde reese din plin farmecul specific al poporului, pecetea mentalității lui.

Intr'o singură țară o găsim la orașe; în Spania pământul voluptăței religioase, a orgiilor de culori, de pietate și de bogăție. Patria gitanelor din Granada, cu pantofi roșii, fuste verzi și șaluri galbene încrucișate pe piept, cari adoră Madona și amantul cu aceiași sălbatecă pasiune; patria seno-ilor cu sombreros de catifea neagră, drapați elegant în capas de postav închis, cu mâini nervoase, deprinse să țină lumânări la procesiune și să mânuiască stiletul tot atât ușor...

La Sevilla, săptămâna mare, e o desfătare a ochilor, o surprindere neîncetată pentru străinul, ce are norocul să se afle acolo. De Marți până Vineri, sunt peste 50 de procesiuni a diferitelor cofradia (asociații religioase) fiecare cu Madonna proprie, în rivalitate de lux, cu celelalte! Noaptea de Joi spre Vineri, localurile de consumație sunt deschise, orașul luminat și cortegiile se succed, dealungul străzilor, ca pe o scenă de teatru.

Să încercăm să ne imaginăm spectacolul începând de după prânz: pe balcoanele verzi ale „calle de Las Sierpes", stradă întortochiată și plină de animație, se îngrămădesc senoritas (doamne) în mantile de dantelă neagră și piepteni de baga închisă, pentru că poartă doliul săptămânei Patimilor. Pe cerul albastru, suav, se profilează portocalii și casele cu acoperiș roșu... flori pretutindeni! Lumea se plimbă, cumpărând programele cofradiilor, în cari sunt descrise amănunțit istoricul madonelor și ora procesiunelor. Deodată, isbucnesc muzicile: iată primul cortegiu! In frunte merg, cu lumânări aprinse penitenții negri, ca niște fantome întunecate sinistră reminiscență a Inchiziției de acum câteva sute de ani. Soldații însoțitori, duc puștile cu țeava în jos în semn de doliu iar crucile sunt înfășurate în „crêpe". Urmează lictori cu fasciile de aramă pe umeri, personagii biblice. Caiafa și copiii de cor cu ciorapi albi, pantofi la fel coleretă gudronată în jurul gâtului, cum purta Carol V și Filip al II și costumul de paji din epoca lor glorioasă.

Trec pe rând, soldați romani cu scuturi sau cuirase și pene la coif. Fiecare poartă, pe piept, atârnată de o panglică, insigna cofradei din care face parte; trec penitenți în șiruri nesfârșite: în alb, în violet, în negru, albastru sau rose, toți cu un fel de domino lung, până la pământ, ale cărui mâneci largi, flutură ca niște aripi iar pe cap poartă o glugă extrem de ascuțită, două găuri în dreptul ochilor și atât; restul pare o apariție de bal mascat.

Copiii din cor tămâiază, fanfarele cântă și „paso" — altarele sfinte defilează, până a doua zi dimineața — precedate de banierele brodate sau pictate, ale fiecărei asociație.

Sub baldachinele de catifea, brodate cu aur și mărgăritare, ornate cu ciucuri, pietre prețioase, dantele și susținute pe colonade subțiri de argint, e așezată statuia lui Iisus sau a Madonei, uneori scena crucificării — pictată în culori naturale, peste sculptura de un realism inestetic, cu sângele și lăcrămile fidel, chiar prea fidel redate.

Alte cofradii au câte două „paso" unul cu Iisus, altul cu La Dolorosa, atât de încărcate de amintiri, sculpturi, lumânări în formă de flori colorate, atât de îndanțelate și excesiv de decorate că abia se mai disting chipurile sfinte, patetice și teatrale, în îmbrăcămintea lor minuțioasă, în care intră o avere. Brocart-uri somptuoase, cusute cu pietre scumpe, șiraguri de perle la gât, inele până în vârful degetelor centuri cu cătărămi ajurate, cercei, brățări, batiste și fișiuri de dantelă, de o finețe incomparabilă, Madona pare mai curând o vitrină de bijutier decât o imagine sfântă. Pe cap, câte o coroană imensă, din smaragde, safire, rubine și diamante cât bobul de porumb, răsfrânge luminele lumânărilor în fațetele-i scânteetoare. Sunt Madone care au mantii de catifea, brodate cu fir și cu mărgăritare, în valoare de sute de mii de lei. Se zice că un grande d'Espana ca să întovărășească procesiunea Madonei din Monserrat, una din cele mai luxoase — și-a potcovit calu' cu aur. Cortegiile trec prin fața Ayuntamientoului (palatul municipal) unde așteaptă autoritățile în costum de ceremonie. Toată Sevilla e afară, să privească spectacolul, care pe măsură ce se înserează — ia din ce în ce aspecte mai feerice, ca dintr'o mie și una de nopți. In noaptea învierii — când clopotele întoarse de la Roma anunță sărbătoarea, în sunetele muzicelor și a orgelor splendidei catedrale sevillane, e un adevărat delir.

In prima zi a Paștelui, regele și regina Spaniei, spală picioarele câtorva cerșetori și cerșetoare, care primesc fiecare câte o manta, o pălărie și bani.

A doua zi, cursele de tauri continuă seria „regalelor" locale. Acestea, mai puțin gustate de vizitatori, sunt aclamate sgomotos de frumoasele din loji, cu mantile albe, de sărbătoare, piepțeni de bagò deschisă, și o floare ca focul, în colțul urechei.

Câtă deosebire în țara luminei în Anglia moravurilor rigide! Invierea de la 12 noaptea, e necunoscută. Vineri până la 3 după amiază, lumea postește-apoi se duce la serviciul religios, special pentru comemorarea „crucificărei". Atunci se obișnuește un fel de prăjitură, în genul cozonacului cu o cruce de-asupra, care se cheamă cross-bun! (prăjitura crucei) Duminică dimineața, se face serviciul de Paște și se dă împărtășanie; templele sunt împodobite cu flori și plante Londra se golește; toată lumea pleacă la aer curat, în excursii iar cei săraci se îmbulzesc la bâlciul de Paște, din suburbia Hampstead Heath.

Acestea ar fi câteva din multele aspecte ale Paștelui, în diferite țări, aspecte în cari misticismul se împletește cu o culoare locală, isbitoare pentru cine privește în perspectivă. Una și aceiaș sărbătoare, sub zeci de fețe expresive, mai despărțite prin granițele datinelor străvechi, decât prin crestele munților și întinderile mărilor.

RYANA

O poveste cu șapte ouă

de: T. Arghezi.

MURINDU-I găina și lăsându-i șapte ouă orfane, Piticul din Muntele Pietricica, un gospodar bătrân, cu pletele și barba albe, a ieșit din scorbura tufanului, unde se află intrarea odăilor lui de sub pământ și plimbându-se cu mâinile la spate, însoțit de cărăbușul lui cu coarne, s'a gândit ce să facă el cu ouăle din cuibar.

Papagalul i-a spus: dă-le drumul de vale și lasă-le să umble până ce vor da oamenii de ele. Piticul a răspuns **Tci!** plescăind cu limba; adică: nici vorbă! Gaița i-a spus: dă cu ele după veveriță și vezi ce se întâmplă. Iepurele i-a spus: n'am auzit niciodată de așa ceva, adică de ouă; și s'a strâmbat de rîs când i-a povestit Piticul cum se fac ouăle de găină. A vorbit cu toate dobitoacele mai mici și mai mari, care au trecut pe la el și sfatul niciuneia din ele nu i s'a potrivit.

— Am să fac altceva, își zise Piticul: o să le clocesc eu.

Piticul din muntele Pietricica a fost cel dintâi din neamul lui, care s'a gândit să clocească. La vârsta lui, nici nu e de mirare, căci după hrisoave și însemnări găsite pe la biserici, el avea 872 de ani, fără să fi suferit înțepenirea nici unei încheieturi și, hrănindu-se numai cu cât rădea cu lingurița din pojghia lunii de pe frunze și zmîntînind noaptea izvoarele de argintiul ei, Piticul putea să mai trăiască încă pe atâta și poate că va trăi căci trăiește și azi. L-am văzut eu.

Așa că Piticul s'a pus pe clocit într'o Marți, cu băgare de seamă, ca să nu spargă ouăle și să se umple de gălbenuș pe dulama lui de catifea, Piticul fiind îmbrăcat numai în straie scumpe, ca Vlădicii și ca judecătorii și curat ca o porumbiță.

După zece zile, s'a cojit un ou și a ieșit dintr'însul un inel cu trei mărgăritare și cu o boabă de safir între ele. Piticul s'a mirat și l-a pus deoparte.

Al doilea ou fusese mai năzdrăvan, căci din el a ieșit o vioară, fără arcuș, care cânta singură și schimba cântecele îndată ce o întorceai cu strunele în jos. Piticul puse vioara într'un cui și o lăsă să cânte, clocind înainte. Auzind-o, i se făcea Piticului în spate o dată cald și o dată rece, atât era de mișcat și de uns pe inimă la graiul ei, jumătate murmur de vânt în frunze și jumătate fugă de apă prin bice înmugurite, de sălcii, scoborîte în pîrîu. Coaja oului ăstuia,

... se așează să clocească ouăle...

din care venise unealta de cântat, era pe dinăuntru ca scoica de mare, cu lumini oglindite trandafiriu în pătura ei sticlitoare din miezuri.

Un ou bătea ca o inimă fugărită a ieșit din el un ceasornic. Cum s'a făcut nu știu, degeaba mă întrebați; atâta pot să spui, că a fost ceas adevărat cu două capace și șapte rubine. Piticul l-a dus și l-a atârnat lângă vioară, repede, ca să nu i se răcească ouăle celelalte.

Dintr'al patrulea ou au venit un geam argintat, o perie și un pieptene, la care s'a adăogat un borcan cu pomadă de mustăți.

— Doamne! zise Piticul, unindu-și mâinile pe când ședea pe ouă, tu ai ghicit tot ce-mi lipsea, căci de 328 de ani mi-e barba năclăită și nu mi-am mai răsucit mustățile, ca un flăcău. Dar ai uitat să-mi trimiți și un săpun.

Săpunul se găsea într'al cincilea ou. Intr'adevăr, din acest ou ieșiră 12 săpunuri cu 12 miroase deosebite, căpșuni, ismă creață, livănțică și câte altele. Piticul unchiaș a dat fuga la dulapul cu rufărie și a vîrît săpunurile printre stive, ca să îmbete cearceafurile și cămășile de mirodenii.

Al șaselea ou era încăpător cât o ladă mare. Din el au ieșit pahare de cristal, farfurii de porcelan, cești, borcane, din cele mai catifelate și mai sonore materiale. Casa Piticului se umplu ca înaintea unui ospăț de toate sculele unei gospodării îmbelșugate. Din al șaselea ou se mai ivi un stol de vise, toate frumoase, pe care nu le-aș putea număra, încăperile Piticului singuratec mișcându-se pe neașteptate ca un cer de nori luminoși.

Toate visările, dorințele și închipuirile Piticului se făcuseră lucruri și, încăpute într'un singur ou de găină, luau acum ființă, ca și cum fuseseră de totdeauna. Insă ființa lor, mai adevărată ca în vis, era mai puțin adevărată ca în ființă. Trupurile erau străvezii și această lume suferind de plămada închipuirii, se îmbulzea ca un fum licărit, dedesuptul unui părete de sticlă și atingându-le unchiașul, mâna lui trecea prin ele ca printr'un văzduh cu ceață colindătoare. Iată un cal alb, pe care Piticul îl dorise acum vreo 400 de ani, pe când era mai puțin cocoșat, neavând 430 împliniți. El se arăta ca un abur, plutind ca o scamă mare în aer și potcoavele lui licăritoare aveau ceva din luciul nălucitor al marginilor lunii. Schivnic și neîmperăchiat, Piticul visase odată să se însoare cu o fată frumoasă și acum toate fetele frumoase, dorite de evlavia lui trecută, veneau în hore ușoare în casa lui din pământ și treceau prin fața fostei lui tinereți, rămasă tot atât de tînără, ca în ceasul când se arătau prin pășunele muntelui Pietricica și ziceau „bună dimineața" într'o limbă mai veche de cât se vorbește azi.

— Dacă mă însuram cu toate și trăiam tot până acum, țara asta ar fi roit de pitici mici și piticii din basme ar fi trăit aevea, la Sinaia, la Bușteni, la Poiana Țapului și la Predeal, cu piticuțele lor, în vile de melci cu pridvoarele de scrumiere — își zicea Piticul.

Al șaptelea ou sta neclocit și nu ieșea din el nimic...

De bună seamă, dacă era de lemn. Mâncase găina, în ziua când l-a ouat prea multe surcele? Nu se știe. Dar tot o să slujească și el la ceva. Piticul și-a pus de gând să-l roșească de Paști cu băcan și să se ducă în satele dintre munți cu el, să păcălească jucătorii și nuntașii.

Prizonierul

O scurtă și tristă întâmplare de pe front. de: Ion Pas.

CÂȚIVA PRIZONIERI sunt luați printr'un atac de noapte și aduși în linia a doua. De aci vor fi transportați la divizie.

Prizonierii sunt între douăzeci și douăzeci și cinci de ani, cu fețele slăbite și cu priviri de o resemnare blajină. Caută să pară liniștiți, dar în ochii lor se întrevede un amestec de teamă și de nedumerire.

Vreo doi vorbesc binișor românește. Povestesc întâmplările prin care au trecut. Ai noștri îi ascultă cu simplitate, pufăind din țigări, — și ei spun cum de patru ani au luptat, rând pe rând, pe fronturile întregii lumi. Au suferit din plin greutățile războiului, au trecut prin primejdii și-au fost răniți.

Acum au scăpat.

La noi au fost aduși încă de prin Noembrie.

Ne-au urmărit în retragere, până lângă Siret, au stat câteva săptămâni acolo, și-apoi au fost schimbați. In urmă au primit ordin de reluare a luptei, în vara aceasta, la Mărășești.

In refacere au stat în țara noastră.

Soldații ascultă cu interes crescând. Pot dar să afle ce mai e **dincolo**, în țara cucerită. Fac parte dintr'un regiment din Oltenia.

— Unde ați stat în refacere, în odihnă, la noi ?

— In Oltenia tocmai, într'un județ, Gorj....

— In județ la domnu'sergent,— murmură un soldat.

Acesta îi întreabă :

— Cum, chiar în Gorj ați stat ?

— Da, chiar acolo.

Sergentul e un flăcău vânjos, cu o căutătură plină de energie, — adevărat oltean. El stătuse la început retras, cu țigara în gură, ascultând fără prea mult interes cele ce povestiau străinii.

Acum, auzind pomenindu-i-se județul, devine mai atent. Prizonierii istorisesc. Spun că unitatea lor a fost cantonată în două sate și că au stat acolo tot timpul, împreună cu locuitorii.

— Ce făceau ei ?

— Ce-aveau să facă ? Trăiau liniștiți și-i așteptau pe-ai lor.

— Dar în ce sate ați stat ?

— In Vârtope și în Stroeni.

— Cum? In Stroeni?

— Da, dar de ce?

Sergentul își mușcă buza:

— Nimic. Intreb.

— Eu am stat acolo, reia unul dintre prizonieri. Mitralierele noastre au stat toate acolo. Ceștialalți tovarăși au fost în cantonament la Vârtope.

— Aha, la Vârtope. Și tu... tu ai stat în Stroeni?

...și prizonierul începu să povestească...

— Da, în Stroeni.

Cel care vorbește nu arată a avea mai mult de douăzeci și doi de ani. Abia i-a dat mustața. Are obrajii trași, dar privirile-i trădează oarecare vioiciune.

Sergentul trage înciudat din țigară. Cată să-și ascundă emoția care îl stăpânește. Cele ce urmează au un ton liniștit, nepăsător aproape, însă doar în aparență.

— Și unde zici c'ai stat?

— Am spus. In...

— Nu. Știu. Dar la ce casă anume ai fost în cantonament ? Și, pe urmă, cunoști pe cineva acolo ? Pe oameni adică, îi știai ?

— Cum nu. Pe toți aproape. Dacă am stat o jumătate de an...

— Și...

— Și în cantonament am stat la doui bătrâni. Pe babă nu știu bine cum o chema, dar pe moșneag îl știu. Umbla cam șchiopătând...

— Ah, la...

— La moș Costache.. Dar ce, îi cunoști pe bătrâni?

— Nu. Adică da. Ii știu că eu am stat în...

Aruncă țigara, apoi își face alta. Dă și prizonierului una. Iși mușcă un crâmpei de mustață. Abia se stăpânește.

— Spune, spune te rog. Bătrânii aveau o fată, nu este așa?

— Da, una care spunea că a fos' măritată doar de un an și că i murit bărbatul în răsboi...

— O chema Lixăndrina...

— Da, dar de unde știți?

— O știu de mult. Am văzut-o odată. Dar... ia spune.

— Ce să mai spui?

— Cum o duceau bătrânii? Stăteai bine la ei? Și fata aia a lor, Lixăndrina, ce mai făcea?

— Ei, ce să facă? Trăiau de azi pe mâine... Bătrânii cam posaci; se certau toată ziua. Dar fata, adică femeea cea tânără, era altfel.

— Hm, altfel...

— Ea nu era posacă. Vedea de întreaga casă, că era foarte voinică, și umbla tot veselă. Ce veselă era...

— Da, da, se poate.. Dar, — ce vream să spui ? De bărbat nu mai pomenia niciodată?

— Ba, da. Foarte puțin. Zicea că este mort de mult, din Valea Jiului, mi se pare, și că n'a trăit decât un an cu el. Incolo, — ce să zică?

— Hm....

Sergentul își mușcă mustața și-și mai făcu o țigară. Simția un nod în piept.

— Zici că ai stat acolo? Spune-mi, te rog, cum o duceai la ei? Ce mai spuneau bătrânii? Și fata aia a lor... Dar mai na o țigară!

Prizonierul istorisește simplu:

— De, ce să zic? Trăiam bine la ei. Mai ales în vremea din urmă. Că, la început, bătrânii mă priveau cu ochi dușmănoși. Ascundeau toate. Ințelegi dumneata, — ca în țară străină.

Sergentul îl asculta încordat:

— Da, da, înțeleg.

— Mai târziu, însă, s'au ma schimbat, și acum, la urmă, o duceam foarte bine. Femeea cea tânără era altfel. Ea era mai prietenoasă, umbla tot veselă, și az una, mâine alta...

— Mda...

— Am ajuns să stau bine în casa lor. Ședeam toți la un loc. E m'a învățat românește, — și...

— Spune!

— Ce să mai spun? Trăiam c ea, la urmă. De bărbat nici nu ma pomenia. Zicea ca să ne cununăm la biserică și...

Vorba i se înnecă deodată. Ser g ntul s'a repezit asupră-i. U n greu îl izbește în piept și noară. Simte că un genunchi pasă greoiu și că pumni puter nici îl isbesc pretutindeni.

O privire îl țintește cu ură și u glas sugrumat îi șueră 'n urech

— Câine, te-ai ținut cu nevastă mea!

Doctorul Hienă

de Sandu Vornea

DIN când în când, câte un incendiu groaznic, pustiește târgurile moldovenești, care se refac apoi din propria lor cenușe.

O recentă nenorocire de acest fel ne amintește o întâmplare ciudată, petrecută la Bacău, în timpul uriașului incendiu, care a distrus o parte din oraș.

* * *

AFARĂ, o ciudată lumină roză, se insinua în toiul nopții...

Ușa se deschise.

— Hei, doctore !...

Toată lumea din cafenea întoarse capul spre ușă. Individul care intrase, era un băiat lung și slab, ca o prăjină de sperietoare, în jurul căreia flutura un impermeabil rupt. De pe capul microcefal își scoase șapca decolorată, de apaș; pe vârful nasului avea ochelari de sârmă, cu sticlele murdare. Inaintă printre mese, fantomatic și nesigur, călcând ca din pod, de parcă nu vedea pe unde calcă.

Porecla de „Doctorul", pe care clienții din berărie o atribuiau acestui vagabond, i se trăgea nu atât dela înfățișarea lui de savant caricatural, cât dela anumite însușiri, în care era neîntrecut: era „doctor" în trișarea la jocurile de noroc, cu care colinda berăriile băcăuane. La gară, doctorul vinde țăranilor brice cu zimți și inele de plumb, iar când afacerile lui trec prin crize fatale comerțului, ajunge chiar până la subtilizări de ceasornice și portofele. In șterpelit, de-asemeni era „doctor".

Doctorul a venit de astă dată cu un loto ambulant, un sistem complicat de acoperire a unor tăblițe cu șiruri de cifre. Momeala constă în câteva cutii de bomboane, — pe care le scoate dintr'o valiză veche. Cu gesturile lui încete, de molău, Doctorul pare atât de bleg, încât adoarme orice instinct de supraveghere a buzunarelor. Dar, în pauzele scurte ale reflexelor jucăușe, de pe lentilele lui, se ivește o strălucire de priviri repezi, ce pândesc clipă cu clipă, situația prielnică unui gest de prestidigitație delictuoasă.

In timp ce joacă la noroc cu doui domni dela o masă, Doctorul studiază publicul, ochește victima, deși pare atent numai la numerele, pe care le scoate din punga de cârpă. In acelaș timp, prin privirea circulară, cu care răscolise toate ungherele de umbră, înregistră lipsa familiei Huran, marele le industriaș cu moară mecanică în Ocolul Vechi: berăria aceasta din centru, e localul de întâlnire a elitei din Bacău.

Familia Huran nu-l interesa pe Doctorul din punct de vedere profesional. Socotea însă că mândria domnișoarei Florica Huran este insuportabilă. Intr'adevăr, întreaga berărie, îl primea cu un „aaa" de admirație, numai domnișoara Florica întorcea capul cu dispreț. Toți băcăuanii îi vorbiau, glumiau cu el, pontau la loton, îl înjurau și se lăsau excrocați cu zâmbetul pe buze, — numai domnișoara Florica rămânea cu buzele strânse.

Prima oară când s'a apropiat de masa familiei Huran ochii marelui industriaș, care pierdea la clubul morarilor regulat, începură să strălucească, văzând zarurile vagabondului. Dar domnișoara Florica îl opri cu un gest:

— Ah, non, papa!... Je vous en prie!... Gonește-l... **— Mais pourquoi, Mademoiselle?... Je ne mange pas le bourgeois!...** — răspunse prompt Doctorul...

Ar mai fi vrut el să adaoage o obrăznicie în franțuzește, dar privind în ochii domnișoarei Florica, se opri, intimidat poate de limpezimea lor, poate de prezența la masa familiei Huran, a noului procuror, un tânăr brun și sever, care se uita urât la el.

Revelația că Doctorul știe franțuzește, provocase însă delir în cafenea!... Lumea dela mese se ridicase în picioare și ovaționa pe excroc, pe când domnișoara Florica Huran lăsase nasul în farfurie, și se făcuse roșie, ca salata de sfeclă din fața sa.

De atunci, în fiecare seară, de câte ori intra în berărie, Doctorul căuta cu ochii pe frageda burgheză. Simția un amestec vag de inciudare și de dorință de a o vedea. Ar fi vrut poate să-i spună, că el nu e un excroc oarecare. Ar fi vrut poate să-i povestească din viața lui agitată.

Suferise de mania ambulatorie, de un vagabondaj perpetuu, până când incidentul cu fata lui Huran, îl fixă la Bacău. Călătorise mult, cu atribuții grele pe bord, la Constantinopol, la Atena, Cairo, văzuse Viena, Sofia, Varșovia, iar după războí a stat un an prizonier la bolșevici, în porturile Crimeei, de unde a reușit să evadeze. Știa bulgărește, italienește, grecește și franțuzește. In clipele libere citia; citia orice carte îi cădea în mână, **Paul și Virginia, Cei trei mușchetari, Cyrano de Bergerac, Viața albinelor...**

Uneori, îl chinuia dorința să înceapă o viață nouă. Dar la Bacău se bucura de o reputație atât de proastă, încât cei cărora le ceru de lucru, îi râseră în nas. De altă parte însă, nici el nu stărui prea mult, pentru găsirea unei ocupațiuni mai corecte, căci se obicinuise să vină în fiecare seară la berărie, cu jocuri de noroc.

Alteori, visa o faptă mare, ar fi vrut să facă „o faptă de erou" ,care să-l reabiliteze. Dar în potolitul târg moldovenesc, părea că eroismul e ceva cu totul ireal.

Nu era un excroc de rând... Și ar fi vrut, printr'o faptă mare, să arate domnișoarei Huran, că nu are decc să-l privească cu atâta dispreț...

* * *

Eși din berărie târziu. Familia Huran nu venise. Au stat desigur acasă, în palatul de lângă moara dinspre Ocolul Vechi, fără o țintă bine definită.

In stradă începu să se lămurească, tot mai clară, o lumină roză, vie...

Doctorul privi cerul de jur împrejur: Bacău, orașul incendiil.' Pe bulevard, rumoare. Grupuri se opreau în mijlocul stradei, privind cerul. **Alții alergau în sensuri opuse.** O jumătate de cer se roși. Flacări isbucniră spre marginea orașului. Văpăile se înălțau, pâlpâind printre coloanele groase de fum: un templu de foc, năruit și ridicat mereu de vântul vijelios.

Forfoteala se înteți. Bărbații eșeaua din case, încheindu-se la haine. Automobile și trăsuri cu persoane oficiale, se grăbiau care să ajungă mai întâi „la fața locului", record ce va fi înregistrat în ziarele de a doua zi.

— Arde spre Ocolul Vechi!...

— Arde moara lui Huran...

— Arde orașul!..

In panica generală, paloarea profesională a Doctorului spori. Arde poate casa în care, în clipa aceasta domnișoara Florica e în primejdie. Incepu să alerge spre foc făcându-și drum cu coatele prin mulțimea pornită parcă într'o procesiune mormăitoare. Flacările vaste, se îndoiau de vânt și apăreau în puncte foarte depărtate unul de altul. Cu cât se apropia de incendiu cu atât torentul uman se îmgroșa, făcându-i înaintarea aproape imposibilă. Se strecură penibil,, înghiontit, fluerat, înjurat, până lângă podul de pe Negel.

...doctorul intră în cafenea, cu sacu-i cu minuni...

Dinspre colțul bulevardului Carol, pe strada Ocolul Vechi, focul s'a propagat cu o iuțeală amețitoare dealungul întregii străzi, până la răspântia unde e podul. In dogoarea de furnal diabolic, lumea s'a strâns în această răspântie, iar masa de oameni se îngroșa mereu cu cei goniți de flăcări și cu cei cari vin din oraș. Mulțimea aceasta de evrei și țărani, fumul înecăcios, exală o duhoare ca de pește stricat.

Colcăirea aceasta de oameni cari se strivesc într'o legănare de valuri și par lipiți într'o massă compactă, avea pentru Doctorul ceva din groaza impunătoare a abundenții monstruoase de viață animală, din apele Crimeei. In răspântia aceasta, furnica dezgustător de multă mizerie umană, așa cum golful Balaklavei se astupă uneori de bancuri de pești, urmăriți de delfini uriași, cari închid gura golfului.

Negăsind nici o eșire spre largul mării, bancul viu se îngroașă cu alte grămezi de pești, cari vin mereu, și par că se contopesc, solidificându-se în roci enorme ce ies pe alocuri deasupra apelor.

Pe coaste se aglomerează atunci milioane de peștișori morți, iar bazinul se înfundă de cadavre. Mii de oameni lucrează după aceea ca să curețe coastele de materiile putride și timp de luni de zile atmosfera e otrăvită de miasmele ce nu au asemănare decât cu exhalațiile mulțimei mizerabile de evrei și țărănime, masată în fața acestui incendiu fantastic.

In golful pietrificat de bancul miliardelor de pești, se trage uneori cu tunul, sau se aruncă bombe din aeroplan, ca să se poată produce o dislocare a materiei vii sau a cadavrelor cimentate împreună, și apa să poată intra astfel în golf, ca sa-l spele. Asemeni bancului viu, mulțimea băcăuană nu mai poate fi spartă, ca să se deschidă prin ea drum pompierilor.

Soldații și-au scos centuroanele și lovesc, în mulțime gâfâind de zăduful artificial, ca să curețe piața de furnicarul omenesc și să facă loc de trecere pompelor. In mijlocul pastei umane, ca prinși în smoală caldă, caii pompelor rudimentare sar în două picioare, pe loc. Doctorul e încrustat, paralizat, în aceiași smoală, și luptă disperat ca să mai poată înainta spre moara lui Huran.

Nu se aude nici un țipăt, nici o rugă, nici o vorbă In tăcerea omului, șindrilele pârâe într'o simfonie furioasă ; pe casele cuprinse de văpăi, vântul șueră printre flacări și desprinde bucăți mari din acoperișuri, ce sboară prin aer, torțe amenințătoare, fantastice, răspândind o ploae de scântei incendiare. Cometele acestea cu cozi imense de foc, trec pe deasupra altor case, și cad pe a treia sau a patra casă, care devine îndată un rug învăpăiat

Doctorul a isbutit în fine să se strecoare, ca o șopârlă, pe o uliță aprinsă, sacrificându-și valiza cu bomboane. Văzu o femee bătrână, neagră, eșind de sub acoperișul în flacări, cu o fotografie la piept: a salvat ce a avut mai scump. Un om, care dăduse o mână de ajutor vecinului, întorcându-se spre casa lui, o găsi în flăcări. Lângă un câine care urla, cu labele arse, o evreică a salvat, zăpăcită, din tot avutul ei, o lădiță goală, și s'a așezat în stradă pe ea.

Pârjolul, dogorind cumplit, a lăsat podul de pe Negel intact și, trecând pe deasupra lui, ca o boltă de foc, a cuprins casele de pe malul opus și se întinde repede spre moara lui Huran... Doctorul aleargă pe ulițele evacuate, alungat de incendiu monstru ce se întinde după el, ca un cap de balaur cu limbi de foc.

Mulțimea nu se mișcă de pe mal, așteptând ceva neștiut în piața din care nu a mai rămas, totuș, în picioare nici o casă, ci, ca o ironie sinistră a soartei, numai un scrânciob și podul pe care, printre ruini, o evreică bătrână mormăie ceva:

— La apa Vavilonului șezut-am și plânsu-te-am, Ierusalime...

* * *

Doctorul ajunse, odată cu aprigul mănunchiu de văpăi, pe șoseaua Bacău-Piatra. Curentul nimicitor ricoșase într'un zid înalt de beton armat, ce rezistă, și cotise, mistuind câteva mori și fabrici, multe case, și templul evreesc, în care au ars cărțile sfinte și Thora, și s'au topit de pârjol obiectele de metal, pentru cult.

Ca dintr'o uriașă lampă de benzină, cum au tinichigiii, ca dintr'un injector monstruos, flacările, împinse de vânt, țâșniau din depozitele de cherestea și cereale, cu o violență de cataclism, șuerând, surpând zidurile masive, topind porțile grele de fer și mașinile din fabrici. Acoperișuri se năruiau cu sgomot, cazane de fontă făceau explozie și motoarele săriră în aer.

Doctorul se strecură prin șanțuri, pe sub gardurile aprinse, printre explozii, până ajunse în fața morii lui Huran. In orașul incendiilor catastrofale, toate fabricile au instalații

moderne de stins focul. La moara lui Huran însă, focul propagându-se pela acoperiș, distrusese mai întâiu aparatele ce puneau în funcțiune apa din rezervor, pe care o evaporă, și cuprins apoi întreaga clădire, îndoind șinele plafonului, groase cât butucii, și rupând druguri de transmisiune pentru sute de H. P.

De aci, focul trecuse la locuința familiei Huran, o clădire lipită de moară.

Casa monumentală avea acoperișul cuprins aproape în întregime de văpăi. Doctorul intră în curtea din care fugise toată lumea. Din limuzina lui Huran, lăsată în curte, rămăsese o tăblie, caroseria fiind arsă complet; motorul exploadase, roțile nu mai aveau cauciucuri: o încurcătură informă de fiare și spițe.

Auzi atunci, din casă, țipete sfâșietoare...

...Il luă de gât, în fața casei...

Doctorul se avântă spre fundul curții, spre scara de piatră a locuinței lui Huran.

O, ce prilej triumfal pentru „fapta de erou" !... Se va repezi în flăcări, în decorul acesta nebunesc de gheenă, sub acoperișul care amenință cu prăbușirea, și va salva pe domnișoara Florica Huran!... O clipă, se înfioră, închipuindu-și trupul ei în brațele lui... Va eși ars pe mâini și pe obraji, sau poate va muri acolo, sub ruine, împreună cu ea, dar nu va mai fi ridicul în fața ei, așa cum era în fiecare seară la cafenea. Va fi erou!...

Sări pe scară și voi să se avânte în iadul de foc dinăuntru.. Dar în aceiaș clipă, o echipă de agenți, cu un comisar în frunte, se năpustiră asupra lui. Pompierii din orașele vecine, sosiți în grabă dela gară, invadară curtea. Alții intrară în casă, de unde scoaseră pe servitoarea lui Huran.

Doctorul fu arestat pe loc.

Fu dus în ghionți la prefectură, unde tânărul procuror îi luă interogatorul:

— Toată lumea te-a văzut la foc, dând târcoale caselor bogate. Ce căutai acolo?

— Curiozitatea, domnule procuror. M'am dus și eu ca toată lumea, să văd focul...

— Dar în casa lui Huran dece ai intrat?... Mărturisește că te-ai dus ca să furi, ca să iei pradă, atacând ca o hienă, cadavrele.

— Să vă spun cinstit, domnule procuror: am vrut să mă reabilitez.

— Aud?

— Am auzit țipete înăuntru, și am vrut să salvez pe domnișoara Florica Huran.

Dece nu m'ați lăsat să fac și eu o faptă mare, o faptă de erou, care să mă reabili...

Două palme răsunară fierbinți pe obrazul Doctorului.

Procurorul striga:

— Iți bați joc de autorități! Ei bine, lasă că-ți arăt eu!...

Familia Huran nici nu e aci; domnișoara Florica e la București!... Minți ca un nerușinat... Ai vrut s'o salvezi, hai?... Eroule!...

Și râsul ce sguduia pe procuror, plesni mai arzător obrajii vagabondului, decât palmele ce primise...

* * *

La perchiziția ce i se făcu, negăsindu-se nimic, în zori Doctorul fu pus în libertate. Vagabondă îndelung printre ruinele Bacăului. Iși dădu seama că trebue neapărat să-și reprime „impulsiile romantice", dacă nu vrea să apară și mai ridicol, în fața domnișoarei care nu-l știa decât ridicol... O, biata lui „faptă de erou"!...

Tristețea lui spori în fața dezolantului peisaj, pustiit de râul de foc. Pe întinderi de sute de metri, din case nu au rămas în picioare, decât sobele de teracotă; lutul ars, înroșit, al zidurilor năruite s'a sfărâmat în bulgări formând grămezi neregulate, împreună cu zgrunțuri de moloz, cărbunii și cenușa așezată uneori în dune, cu undele imobile, ca de pe urma unui vulcan. Doctorul se gândi la populația din satele dela poalele Vezuviului, care, — de îndată ce lava, care îngroapă căsuțele, începe să se răcească, — revine pe locul golaș al localităților dispărute, apucându-se să-și construiască adăposturi subrede, deși se știe că vulcanul va erupe cândva, în curând poate, coloana lui de fum fiind o statornică amenințare. Tot astfel, după fiecare incendiu, care înghite câteva zeci sau sute de case, ale vre unui târg moldovenesc, sinistrații revin îndată pe locul pustiit, căutându-și ogrăzile fără hotare, pentru a-și delimita din nou spațiul locuinței, deși un nou și apropiat incendiu se va produce, cu fatalitatea erupțiilor prin cratere deschise.

Toți nefericiții sunt aci, ca de straje, deși nu mai au nimic de păzit. Numai Doctorul vagabondează fără rost printre ruini. Nu știu ce dragoste, ce jale pentru casa de eri, țintuește pe băștinaș de locul pe care i-a fost avutul. Nu mai e nimic de făcut, nici locul exact unde a fost crâșma nu se mai cunoaște; — dar crâșmarul caută năuc prin moloz și nu știe nici el ce caută, iar de găsit nu mai găsește decât un nasture cald sau o lamă neagră de cuțit, cu mânerul măcinat de foc.

Dintr'o ușe pe jumătate carbonizată și o scoarță prinsă de țăruși, un țăran a ridicat un bordeiu-cort, în care copiii dorm veghiați de părinții ce nu au loc înăuntru. Pe scheletul de fer al unui scaun, ca pe pirostrii, stă afară o oală la fiert, lângă scheletul calcinat al unei vaci. Baloturile de lână dela fabrica apropiată mai fumegă încă, dar un moș, numai în cămașe, bate cue de zor, ca să-și ridice o baracă de scânduri, pe locul unde îi fusese casa.

Li s'au dat cazărmi, dar ei preferă cerul liber, de deasupra ogrăzilor năruite.

In dimineața clară cu soare blond lumea veni să vadă ravagiile incendiului, în aceste cartiere de lemn. Dar curioșii se deosebesc îndată de sinistrați cari păstrează încă pe haine, culoarea murdară lăsată de fum și apă, iar pe fețe o disperare înmărmurită.

Foamea atrase pe Doctorul la lazaret, — un șopron cu un părete lipsă, rămas de pe vremea războiului, când servise pentru izolarea exantematicilor, — și unde se împărția pâine gratuită victimelor. Unii din cei rămași pe drumuri, se sfiesc să ceară, în fața curioșilor, și pândesc momentul când nu sunt observați, ca să întindă o mână timidă. Din șatrele de la marginea orașului, au năvălit țiganii, ca la pomană, sporind îmbulzeala, amestecați printre țărani, evrei, femei și copii, rămași fără adăpost. Doctorul intră în rândul celor ce făceau coadă și înaintau cu greu. După o oră de așteptare, când foamea lui sporise văzând atâta pâine, procurorul care venise să supravegheze împărțirea rațiilor, îl smulse din rând, înjurându-l:

— Marș d'aici, hienă!... Vrei să mănânci pâinea victimelor, dupăce le-ai prădat avutul?...

Și doctorul fugi, huiduit de țigani, dar senin...

* * *

In dezolarea orașului îndoliat, în care muzica a tăcut și toate sălile de spectacol sunt închise, lumea s'a strâns la cafeneaua din centrul Bacăului. In lipsă de altă distracție, Doctorul are azi un deosebit succes. Familia Huran, care s'a întors dela București, de îndată ce a aflat de incendiu, ia masa aci, împreună cu procurorul și somitățile orașului, discutând peripețiile pârjolului

A vrut să se intereseze la telefon, dela București, — spunea industriașul, — dar toate firele erau ocupate de negustorii băcăuani, cari cereau să li se trimită alimente și materiale de construcție, pentru tristul debușeu, deschis într'o singură noapte, de fantasticul incendiu.

Dirigintele postal arătă că factorii aveau un aspect lamentabil: sunt răpuși de oboseală, din cauza miilor de telegrame trimise de rudele sinistraților.

— Cum s'a auzit că arde orașul, țiganii dela periferie au năvălit și au prădat tot ce le eșia în cale. Umblau goi, prin foc, scotocind casele ce ardeau, buzunărind pe răniți...

— Hienele!...

— Dar știți, domnișoară Florica, zise procurorul, — că și casa d-voastră era să fie jefuită?

— Serios? De cine? — întrebă Huran.

— Am prins în curte pe Doctorul... El conducea bandele de țigani jefuitori... Am dat o adevărată luptă cu ei, — înflori procurorul aventura.

— Pardon! — protesta Doctorul privind prin lentilele aburite în ochii domnișoarei Florica Huran, — eu nu am fost ca să fur...

— Dar atunci ce căutai acolo? îl încolți procurorul, ca la un interogatoriu.

Desmințit de propria lui privire înflăcărată, dar nevăzută după abureala mornă a lentilelor murdare, Doctorul bâlbâi, în ilaritatea generală:

— Eram... beat... și nu știam unde sunt.. Eram beat... zău. Mademoiselle.

SANDU VORNEA

Un Schit în mijlocul Capitalei

IN dosul bisericei Icoanei, într'un cartier central, cu case boereşti moderne, se află ceva de necrezul. Un schit. Un schit cu chilii, cu ateliere de artă bisericească, şi cu o bisericuţă străveche.

In atelierul de pictură.

Intre strada general Lahovary, fostă Icoanei şi strada Maria Rosetti, se taie o străduţă transversală, anume strada Schitul Darvari, pe care se află micul lăcaş bisericesc cu acelaş nume.

Din stradă nu se vede decât un zid alb, gros, ca de scundă cetăţuie medievală, sau ca de pensionat de fete, cu o portiţă neagră, iar de dincolo de zid, se înalţă o clopotniţă, turlele bisericuţei şi câţiva pomi înfloriţi.

Bătem în poartă şi ne aşteptăm să ne iasă în întâmpinare vreun călugăr gârbovit de vremuri, cu o chee mare în mână, ca în dramele istorice ale lui Victor Eftimiu. Poarta însă se deschide dela sine, şi dincolo de ziduri numai e nici o taină: un băiat tae lemne, iar dinăuntrul bisericuţei pătrunde până la noi un murmur de rugăciune.

Călugării acestui schit, se află la slujba bisericească şi până la terminarea serviciului religios, vom lua câteva fotografii, din incinta lăcaşului. Această incintă e un patrulater cu trei laturi formate dintr'un pridvor cu chilii, iar a patra e zidul ce desparte acest loc de liniştită rugăciune, de sgomotul străzii.

Spre poartă, vechea clopotniţă a fost amenajată astfel, încât să servească drept două chilii, una deasupra celeilalte, locuite de doi călugări. Lângă biserică, două morminte albe.....

Pe pridvorul din dreapta, săvârşeşte o lucrare migăloasă, un călugăr bătrân. El sapă în lemn o icoană. Rindeaua e alături.

— Aveţi destulă linişte, părinte, în acest schit din mijlocul Capitalei?"

— „Liniştea este în sufletul omului, taică".

Suntem invitaţi să intrăm.

Trecem prispa şi pătrundem într'o chilie, unde se vând icoane şi cărţi bisericeşti. Un călugăr foarte senin şi bătrân, migăleşte o mică placă de argint, care va deveni carapacea unei iconiţe. In pereţi sunt bătute icoane şi atârnă candele roşii. Una din acestea, are un fel de mică scenă, cu un decor în relief, ce înfăţişează crucea pe care a fost răstignit Mântuitorul, Movila Calvarului şi întregul peisaj al Golgothei.

Pe mese lungi se află tot felul de cărţi bisericeşti, cu titluri pravoslavnice: „Cuvinte apologetice", „Pascalia", „Sfârşitul omului", „Misterele vieţii", almanahuri.....

Eşind dela slujba religioasă.

— „Aci", ne spune călugărul, „pregătim propaganda religioasă".

Privesc în perete la un tablou mare, înfăţişând în culori roşii, negre şi albastre, învierea Domnului. Pictură primitivă. In colţul tabloului, o semnătură: „Grighentie".

— „Cine este Grighentie, părinte?"

— „Eu sunt".

— „Pictezi?"

— „Icoane..... am învăţat la Sf. Munte".

— „Sfinţia Ta ai fost la Sfântul Munte"?

— „Am stat 40 ani acolo".

Viaţa bătrânului călugăr este impresionantă. Am trebuit să încep a mă spovedi ca unui duhovnic, ca să pot afla amănuntele acestei vieţi.

— „Ce te-a făcut să te călugăreşti, părinte?

— „Dar pe dumneata ce te-a îndemnat să te faci reporter?"

— „M'au făcut nevoile, părinte".

Ii povestesc împrejurările în care, fiind nevoit la un moment dat, să-mi câştig singur traiul,

Schitul Darvari.

am căutat să-mi valorific o curiozitate înnăscută, pentru lucrurile noui, neobicinuite sau bizare.

— „Şi pe mine", îmi spune călugărul, „m'au îndemnat nevoile".

Am aflat astfel, că Sfinţia Sa Grighentie este de origină craiovean. Bătrân acum, el păstrează încă în înfăţişare, inteligenţa vioaie a oltenilor. A urmat la Universitate cursurile Facultăţii de Medicină, până în ultimul an. I-au murit însă părinţii şi s'a văzut în preajma examenelor finale,

lipsit de orice mijloace, pentru a-şi putea continua studiile.

S'a sbătut atunci amarnic, ca să găsească un sprijin. Toţi i-au închis uşile, nimeni n'a vrut să înţeleagă tragedia tânărului student, care după şase ani de învăţătură, de nopţi pierdute, gârbovit deasupra tratatelor de anatomie, s'a văzut deodată lipsit, în imposibilitate de a-şi lua doctoratul.

— „Atunci m'a cuprins o mare amărăciune de lumea aceasta, am vrut să mă izolez de ea, să nu mai ştiu nimic de asprimea oamenilor".

Părintele Grighentie, în mijlocul cărţilor sale.

Şi într'o zi, studentul plecă să se călugărească, a fugit cât mai departe, a ajuns la Sfântul Munte, unde fu primit în mânăstirea românească, „Prodromiţa" în care se mai aflau încă 150 călugări români. In timpul cât a stat aci, a vizitat numeroase mânăstiri. La aceste mânăstiri dela Sf. Munte, sunt peste o mie de călugări români. Părintele Grighentie, ne arată litografii şi stampe, ce înfăţişează insula Muntelui Athos precum şi mânăstirea românească „Prodrom". La această mânăstire, bătrânul călugăr, cunoscând medicina, a fost detaşat pe lângă farmacia spitalului.

Este interesant de notat, că sub turci, călugării dela Sf. Munte, au dus o viaţă mult mai liniştită, decât acum sub greci. Grecii le-au expropriat terenurile, fabricile de untdelemn şi au confiscat într'un rând 50.900 kg. de untdelemn. Un ţărm al insulei este foarte stâncos. Sunt deasupra prăpăstiilor mici schituri, riguros izolate de restul lumii. Ascensiunea până la ele, se fac într'un fel de coşuri trase până sus, cu o frângâie trecută pe un scripete. E desigur cel mai primitiv dintre ascensoare. Un astfel de schit, se află deasupra unei prăpăstii de trei mii de metri adâncime.

Muntele Athos are o înălţime totală de 3.800 m.

Şi după ce părintele Grighentie a stat 40 de ani pe acest Munte Sfânt, acum cinci ani a fost trimis la schitul din mijlocul Capitalei.

Am trecut apoi la părintele Luca Bădilă, dintr'un alt colţ al patrulaterului de chilii. Sfinţia sa este pictor de icoane pe aur. Il găsim în faţa unui uriaş Sfânt Gheorghe, căruia îi pictează hlamida roşie. Chilia sa este un atelier de pictură. Icoane abia schiţate, plăci de aur, în care soarele se reflectă orbitor, buchete de pensule în vase, flori.

O Fecioară Maria în poză hieratică, se desprinde dintr'un fond neterminat. Pe alte tablouri sunt cioburi de aureolă, sau capete de sfinţi, izolate în vid.

— „Pictezi de mult icoane, Sfinţia Ta?"

— „De mult. De când eram la Sf. Munte. Am stat acolo 14 ani."

— „Şi decând ai venit aci?"

— „De 15 ani."

— „Toţi călugării de aci aţi fost la Sf. Munte?".

Părintele Luca ne-a spus că schitul acesta e vechi de o sută de ani şi a fost ctitorit de un Darvari, pentru familia sa. Pe atunci trecea pe aci marginea Capitalei. De jur împrejur era câmp pustiu.

Cu timpul casele s'au întins spre schit, l-au înconjurat, iar centrul Capitalei s'a întins până în acest meleag. Or, ctitorul Darvari a lăsat cu limbă de moarte, ca toţi călugării ce vor sluji la acest schit, să fie aduşi dela Sf. Munte. Aşa se explică, dece bătrânul Grighentie, după ce a stat 40 de ani la Muntele Athos, s'a întors apoi în ţară.

Părintele Luca Bădilă a învăţat pictura în chilia sa dela Sf. Munte, unde i s'au dat toate posibilităţile, pentru a-şi desvolta un talent înnăscut. Incă înainte de a deveni călugăr el simţia înclinare spre pictură. Intr'o zi, avu revelaţia chemării sale.

— „M'am făcut călugăr din chemare."

Părintele Luca se adresează apoi, reporterului nostru fotografic:

— „E un Zeiss?"

— „Da."

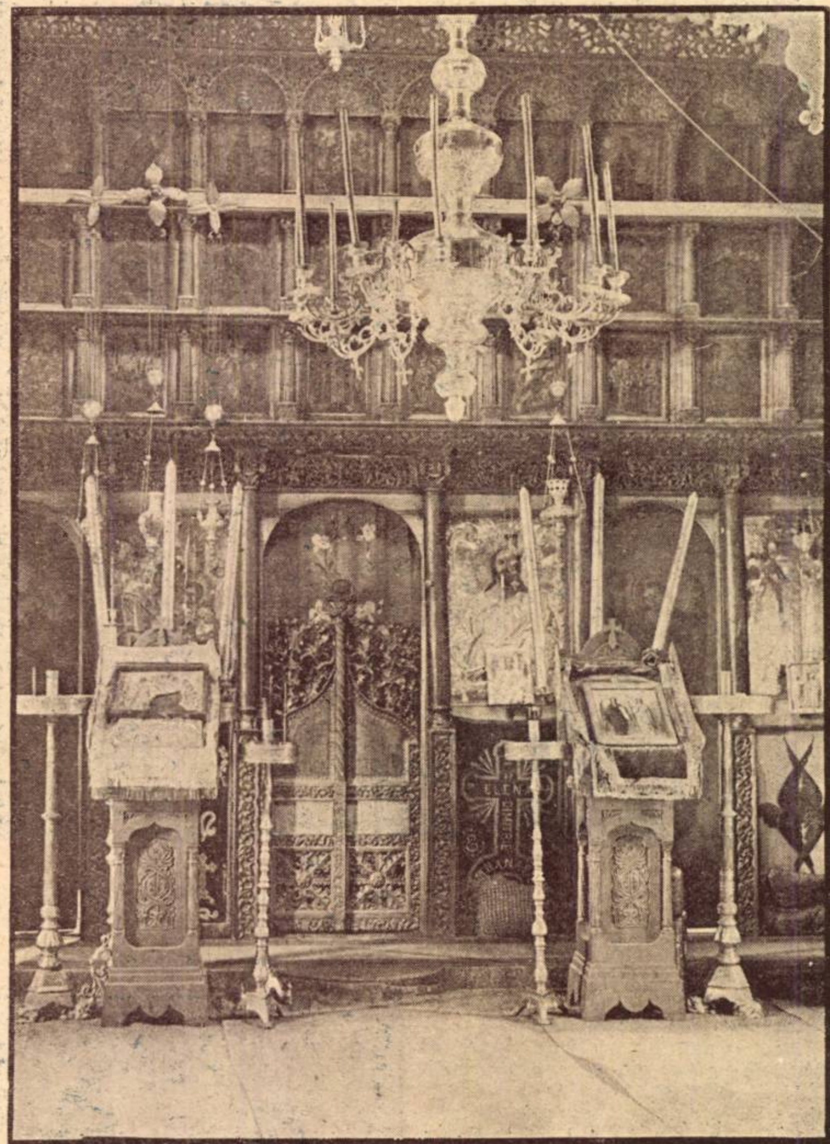
— „Ai plăci ortocromatice?"

E original faptul, că un călugăr care migăleşte toată ziua plăci de aur pentru icoane, pare bine informat în toate tainele technice ale fotografiei. Ne spune că se ocupa intens cu fotografia, la muntele Athos, unde primia toate cataloagele şi se ţinea la curent cu toate perfecţionările acestei arte.

Părintele Luca e din Prahova. El ne arată cum lucrează icoanele: un panou de pânză, pe care-l îmbibă cu cretă în pastă, îl cerueşte de opt ori cu anumite materii, aşează placa de aur pe acest panou şi cu o dăltuţă şi un ciocănaş, sapă în aur fondul icoanei, adică o serie de motive decorative extrem de migăloase. Unele arabescuri sunt colorate ca un fel de culori ce se întăresc apoi şi par mozaicuri încrustate în aur. Efectul este foarte artistic. In mijlocul plăcii de aur, părintele pictează chipul sfântului.

Părinţii au eşit dela slujbă. Ei au mult de lucru, mai ales cu acatistele. Sunt foarte mulţi credincioşi cari sunt convinşi că un acatist dat la această bisericuţă, îşi produce fără îndoială efectul. Această credinţă ne-o dovedeşte şi faptul, că vizitând interiorul bisericuţei, cu picturile afumate de vreme, cu foarte multe şi frumoase icoane, găsim pe o măsuţă o mică învelitoare de mătase rose, pe care scrie cu arnici colorat, în litere neîndemânatece, numele unui credincios şi apoi „se roagă la Maica Domnului, pentru reuşita cererii, Dumnezeu să ajute".

Părintele Iconom, un călugăr tânăr şi frumos, ne conduce. Afară lângă bisericuţă, se află două morminte; pe unul scrie: *„Clucerul M. Darvari 1854'*. Descifrăm câteva versuri, scrise cu litere slavone:

Altarul bisericii.

„Peste tristele morminte
Când vei trece călător,
Iţi mai adu-atunci aminte,
Că şi tu eşti muritor.
Viaţă, slavă şi avere,
Se sting toate în mormânt;
Doar virtutea ce nu piere,
Ne mai poartă pe pământ."

Credincioşii es dela slujbă. Automobile aşteaptă afară, cucoanele din lumea mare; o călugăriţă bătrână şi gârbovă trece, bătrâni infirmi se târăsc pe stradă....

Pomii în floare se revarsă peste zidurile schitului, în strada plină de sgomot. S. V.

ÎNVIEREA CEA MARE

Adrian Maniu

„Şi au găsit piatra dată la oparte".

CELE DOUĂ FEMEI porniseră în noapte, spre mormântul nou. Cetatea rămăsese în urmă, însemnată cu câteva stele mari, făclii ce păstrau veghie la palat, şi lumini mici cât o împunsătură de ac, arătau sărăcia răzleţită cu opaieţele bordeielor pe dealuri.

Drumul şerpuia clina muntelui; femeile purtau urciorul cu untdelemn, boabe, de smirnă şi mirt, — pentru rugăciunea ce aveau să reînoiască în faţa lespezii — pregătite de acasă, spre a duce în munte, acea jeluire care trece prin piatră, ca să dea mângâiere ţărânei omeneşti.

Din când în când, se iveau în noapte umbre albe; unele nemişcate răspundeau mai dulce mireasmă decât tămâia, altele deschideau luminoase aripi şi porniau spre cer cu tânguire.

* * *

— „Sunt merii cari au reînflorit", a zis femeia, care înaintase ca să desluşească farmecul.

— „Sunt lebedele, care trec în toate primăverile, spre miază noapte" a răspuns cealaltă.

— „Iată cum paseri şi flori, pot să amăgească, luând înfăţişare de serafi şi însuşire de heruvi".

Apoi tăcură, înaintând mai departe, cu acelaş mers cumpănit, până la o răscruce de drumuri, unde amândouă se opriră, pentru o înfiorată amintire şi pentrucă tot dealul era acum învăluit, într'un giulgiu subţire de ceaţă.

O clipă femeile au ales, care ar fi drumul să le ducă mai repede spre mormânt şi se avântară mai hotărîte.

Dar pe aproape era un merişor, cu atâta mere în îmbălsămare, încât sufletele celor două îndurerate, îl căutară în noapte, călcând brazde moi şi ocolind ziduri joase, din cele ce bătute din glod, amestecat cu paie, despart gospodării plugăreşti.

* * *

— „Ar fi să culegem câteva ramuri albe şi să le aşternem sus, pe piatra tristă; dar până acolo veştejesc, se scutură".

— „Sunt semnele primăverii, în care taina morţii apare mai neînţeleasă, decât ori când".

Christos legat de stâlp. (Tablou celebru de Siena)

— „Tot ce nu are suflet, învoiază şi revine pe lume, — cer şi ape şi câmpuri, — numai tot ce a avut viaţă, nu se mai întoarce; nu se mai întoarce tot ce a avut suflet".

Porniră mai departe, şi după o cotitură, drumul începe să urce mai repede, dar mai pietros.

— „Aici au fost în trecut viorele, şi anul acesta le ghiceşti în noapte, că iar au isbucnit, că s'au întors din pământ, şi la anul pe vremea aceasta, au să fie semn al cerului tot aci; dar ochii de culoarea lor, s'au închis pentru todeauna".

Era încă noapte, aşa că trebuiră să caute zadarnic în ţărână lumina de tămâioară.

Şi măsurând înălţimea cerului cunoscut, se îndreptară după stele, ca nu cumva să fi greşit calea pământească. Stelele clipeau greu. Unele păreau ghimpi de argint, smulşi dintr'o cunună asvârlită în necuprins.

Cealaltă zise iar:

— „Stelele scad pe ceruri în fiece noapte; alunecă prin zodii pe acelaş drum şi iar revin. Ba chiar soarele însuşi renaşte, numai făpturile vieţuitoare, sunt flacări ce odată stinse, nu se mai reaprind şi sufletul nu se întoarce, pentru a doua oară, în tiparul lutului.

* * *

Acum treceau pe lângă o poieniţă şi din desişul înmugurit se auzeau privighetori.

In fie care primăvară, privighetorile cântă la fel, cum nu se poate mai frumos, aproape cu graiul omenesc, dar tinereţea celui adormit în piatră, nu se mai întoarce, deşi cuvântul lui nu se deosebia de cântecul privighetoarei.

Mai rămâneau încă puţini paşi, până la criptă. Soarele începuse să se-arate şi arunca un mănunchi de suliţe peste norii ce arătau ca o năframă, care a şters un chip, însângerat de trudă.

Erau acum într'o pajişte.

Intâia femeie zise iar:

— „Pământul să nu fie decât putreziciune în toată adâncimea lui? Unde sunt toţi cei cari au trăit înaintea noastră? Unde rămân ei toţi, când primăverile se urmăresc mereu?"

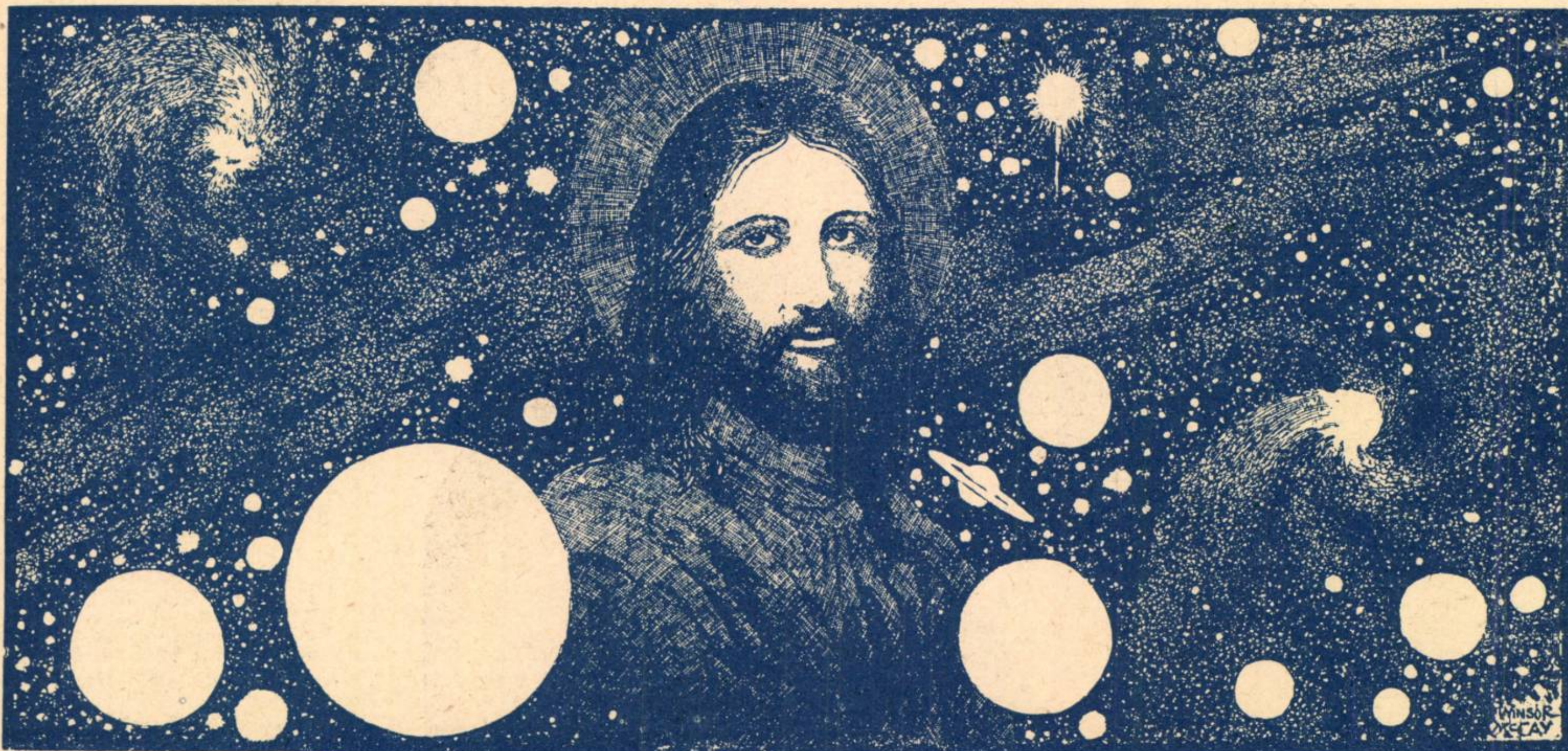
Pajiştea era acoperită în între gime de flori de munte, flori ciudate, care semănau cu mâini de copii. Erau nenumărat de multe, şi toate tremurau ca pentru o rugăciune, în dimineaţa de primăvară.

O ciocârlie încânta înaltul cerului; cine ştie de când era deasupra norilor.

Acum se luminase bine de ziuă. Călcând cu grabă prin aceste flori, care într'o singură noapte, se înălţaseră în tot cuprinsul, cele două femei aprinseră candele şi înaintară, cântând bocetul, spre mormântul ce-l aveau acum în faţă,

Mormântul era gol.

Minunata figură a lui Christ

IATĂ o zi de veselie pentru tineret, o zi de adâncă recunoştiinţă pentru cei maturi.

Crist a aprins rasei umane candela speranţei, atât pentru cel umil şi neştiutor, cât şi pentru cel mai înţelept.

Oricare ar fi ultimele adevăruri ale acestui Univers, oricare ar fi destinul oamenilor, nu e decât un adevăr şi o putere dominantă: Blândeţea, această putere ni s'a revelat în viaţa, învăţăturile, în întregul caracter al lui Iisus Cristos.

* * *

Teama şi uimirea năpădeşte sufletele oamenilor ce iscodesc spaţiul cu ajutorul telescoapelor, departe, tot mai departe, dincolo de colţul nostru de Univers.

Pământul nostru e un grăunte de praf, plutind prin spaţiu în jurul soarelui. Şi acest soare, de un milion de ori cât pământul, nu e decât un punct luminos pe cer, un soare între alte milioane de sori.

Dincolo de acest colţ, sunt alte Universuri, atât de îndepărtate, încât luminei ce străbate 300.000 km. pe secundă, i-ar trebui milioane de ani, spre a ajunge la noi.

In spaţiul infinit, pământul nostru nu e decât o parte foarte neînsemnată dintr'un atom: sistemul nostru solar.

Blândeţea, dreptatea şi mila, domnesc însă în eternitatea timpului şi în infinitul spaţiului.

Minunatul surâs, făgăduelile pe care Crist le-a făcut lumii, întăresc milioane de oameni, cari altfel s'ar simţi pierduţi, desnădăjduiţi şi îngroziţi, de copleşitoarea nemărginire a Creaţiei.

Oamenii înspăimântaţi de revelaţiile ştiinţei, pe care slabele lor minţi cu greu le pot cuprinde, se întreabă:

— „Unde mergem şi ce vom deveni?"

Crist răspunde:

— „In casa tatălui meu. E destul loc în casa tatălui meu; dacă n'ar fi aşa, nu v'aş fi spus. Mă duc să pregătesc un loc pentru voi. Şi dacă mă duc să vă pregătesc locul, voiu reveni şi vă voiu primi eu însumi căci unde sunt eu veţi fi şi voi".

Faţa lui Crist, cea mai frumoasă din întreaga istorie a oamenilor şi a sfinţilor, străluceşte mereu în nesfârşitul spaţiu. Luminează calea obiditului şi a descurajatului.

Mila Sa divină întăreşte inimile sfărâmate, protejează pe slab şi pe sărman, întreaga omenire.

Sorii şi planetele îşi urmează calea.

Secolele trec, mii şi milioane de secole vor trece.

1900 de ani s'au scurs de când surâsul divin al lui Iisus a fost văzut ultima dată pe acest pământ.

Dar nu va păli niciodată.

Este isvorul bunătăţii omeneşti, sprijinul nenorocitului şi mai ales al femeilor şi al copiilor.

Paştele e sărbătoarea ce ne aminteşte imensul sacrificiu, făcut pentru mântuirea omenirei.

Viaţa aceasta e foarte complicată pentru noi, slabe creaturi, oscilând între datorie şi dorinţă, neştiind ce cale să alegem.

Dar vorbele lui Crist ne luminează.

— „Aceasta e porunca mea:

„Iubiţi-vă unul pe altul cum v'am iubit eu pe voi. Nu există iubire mai mare decât a omului, care-şi dă viaţa pentru aproapele său!"

Şi Crist făcu el însuşi ceeace porunceşte.

Cei slabi şi nenorociţi erau fraţii lui.

Femeia prinsă în păcat, nenorocita care era să fie omorită cu pietre, de mulţimea înfuriată, îi trezi cea mai adâncă milă; atunci, linişti păcătoasa gloată cu vorbele ce vor străluci în veci:

—„Cel fără de păcat, să arunce întâia piatră".

* * *

„Nu există iubire mai mare de cât a omului ce-şi dă viaţa pentru aproapele său".

Crist şi-a dat viaţa pentru omenirea chinuită şi plină de păcate, socotind pe cei mai umili, mai slabi şi mai păcătoşi, drept fraţi şi prieteni ai săi.

A suferit şi a murit iertând celor ce l-au batjocorit, cunoscându-le slăbiciunea.

Ziua aceasta trezeşte în noi râvna de a ne face datoria aşa cum ar fi vrut Crist, şi pe cât ne permit imperfecţiile şi lipsurile fiinţei noastre.

Care e datoria omului?

Foarte simplu s'a spus:

„Ţi s'a arătat, omule, care e binele şi ce cere Domnul dela tine: să fii drept, milos şi smerit".

Reamintim că fiinţele ce s'au bucurat de cea mai adâncă dragoste a lui Crist, au fost copiii şi mamele lor.

Şi celace-i mai mişcător, propovăduia mulţimei, ţinând un copilaş în braţe. In toată istoria omenirei, nu există un tablou mai frumos decât acesta.

— „Şi cel ce va primi aceşti copilaşi în numele meu, pe mine mă va primi."

„Dar cel ce va lovi unul din aceşti micuţi, cari cred în mine va fi mai bine pentru el, să i se atârne de gât o piatră de moară şi să fie scufundat în adâncimile mării".

In această zi, trebue să ne reamintim porunca divină, să îmbrăţişăm copiii, să le ajutăm mamele, să fraternizăm cu nenorociţii.

Şi această fraternizare, să nu se mărginească la poză ci să se cristalizeze în faptă.

Concepţia asupra Universului, s'a schimbat în decursul secolelor; ştiinţa ne-a forţat să vedem cât suntem de neînsemnaţi.

In timpurile antice oamenii credeau că luna, soarele şi stelele, aleargă în jurul pământului imobil; că cerul era drept de asupra capetelor noastre şi iadul sub picioare. Omul era singura creatură importantă în Univers. Acest mic pământ, era centrul. Soarele, luna şi toate stelele, erau făcute să ne lumineze.

Această veche teorie s'a schimbat, şi cu ea s'a spulberat iluzia omului, despre importanţa sa.

S'a descoperit că pământul nu e decât un grăunte de nisip, care învârtindu-se în jurul axei sale, face înconjurul soarelui în decursul unui an.

Soarele nostru e un corp printre alte sute de milioane.

Depărtările sunt atât de mari, încât nici o imaginaţie nu le poate cuprinde.

Un milion de ani—lumină! Inspăimântătoarea distanţă pe care lumina o străbate într'un milion de ani, pare că ne îndepărtează cerul.

Totuş, dreptatea domină în această imensitate.

Nu suntem, ce-i drept, atât de importanţi, cum am crezut odată, trăim totuşi siguri şi protejaţi, pe micul nostru pământ graţie legii divine ce domină acest Univers atât de minunat condus.

Cum se nă îndoim de nesfârşita lui bunătate, în această sfântă zi? Nu putem fi decât adânc recunoscători puterii, ce ne guvernează şi ne păzeşte.

Recunoştiinţă nu se poate demonstra decât prin fapte.

Sinceritatea recunoştiinţei noastre se apreciază după ceiace facem, pentru a ajuta pe sărmani, a ridica pe cei căzuţi, a întări pe descurajaţi împărţind belşugul nostru cu cei lipsiţi.

CE ESTE UN CHIBIŢ?

UN CHIBIŢ, este după părerea generală, tipul care în mod cu totul nedorit, se află totdeauna acolo, unde alţii joacă şah sau cărţi, tipul pe care nici unul dintre jucători, nu-l poate suferi, dar care veşnic vrea să ştie mai multe, decât toţi ceilalţi.

La Hollywood termenul „chibiţ", a devenit o temă foarte discutată. Cauza este noul film pe care societatea „Paramount" îl realizează actualmente cu Harry Green în rolul titular şi care se intitulează tocmai „Chibiţ". In studiouri se puse întâmplător întrebarea amuzantă:

„In definitiv ce este un „Chibiţ?"

Răspunsurile diferitelor vedete, au fost, în parte, — destul de amuzante.

S'a căzut de acord asupra faptului, că paradisul, a fost primul loc, unde s'a chibiţat. Harry Green socoti că şarpele a fost primul chibiţ, deoarece acesta dăduse Evei primele sfaturi atât de păcătoase.

Dintre diferitele definiţii, pe cari numeroşii actori le-au dat cuvântului „chibiţ", vom pomeni cele de mai jos, ele fiind cele mai spirituale:

George Bancroft: Un chibiţ este omul care priveşte la cel ce munceşte şi care vrea să-l înveţe pe ultimul, cum să mânuiască ciocanul.

Maurice Chevalier: Un chibiţ te roagă să-i împrumuţi automobilul şi te chiamă afară, ca să-ţi comunice, că i s'a terminat benzina.

Nancy Carrol: Un chibiţ îţi vorbeşte despre minunatul gust al prăjiturilor şi al cremelor, atunci când tu eşti forţată, să ţii cea mai aspră dietă.

Garry Cooper: Chibiţul te roagă să-i oferi o ţigaretă şi pleacă apoi, cu toată cutia.

Richard Dix: Un chibiţ citeşte ziarul peste umărul tău, — tocmai când a apărut o critică rea despre tine.

Clara Bow: Prietena care predă cuiva scrisorile ei, pentru a le expedia, fără însă a le franca, este un chibiţ.

William Powell: Un chibiţ te învită în taxiul lui, pentru a-i plăti la urmă plimbarea.

Buddy Rogers: Un chibiţ aduce la un picknick, un pahar pentru băut apă şi pleacă beat acasă, după ce tot timpul s'a văitat că vinul este prost.

Evelyn Brent: Un chibiţ este acel care te roagă în scris să-i faci un serviciu şi trimite scrisoarea nefrancată.

Amanta regilor

LILLY DAMITA, este în America.

Fosta baletistă de la Casino de Paris, este astăzi o mare vedetă internaţională. Trebue să remarcăm, că nu are de ce să se plângă, de impresarul ei.

Acest om abil, a logodit-o în mai puţin de două luni, cu prinţul Frederic al Prusiei şi cu principele George al Angliei, doi tineri foarte frumoşi, în compania cărora, fermecătoarea vedetă petrecea deseori. Astăzi, Lilly Damita citeşte în fiecare dimineaţă „Chicago Tribune", în speranţa de a găsi un al treilea. Şi cum nu poate retrograda, va fi cu siguranţă de astă dată, un rege, în plin exerciţiu al funcţiunii sale monarhice.

John Gilbert şi Greta Garbo, despre sărut

DOCTORUL american R. R. Mc-Kelvey, a afirmat că sărutul duce la distrugerea rasei.

Această afirmaţie, a provocat un imens hohot de râs în Statele-Unite, şi mai cu seamă la celebrităţile ecranului, care „practică" sărutul, de dimineaţă până seara.

Intrebat, în legătură cu acest subiect, John-Gilbert a răspuns:

— „Se poate ca sărutul să fie periculos; totuş n'am resimţit încă până astăzi, simptome de bătrâneţe. Dacă sărutul ucide, prefer să mor astfel, decât să ajung la acelaş rezultat prin frecări ale nasului, — cum obicinuesc Eschimoşii".

Greta Garbo a răspuns:

— „Din punctul de vedere al propagării microbilor, o sută de sărutări, sunt mai puţin periculoase, decât o călătorie de o oră cu tramvaiul.

Frumuseţea

Fragilul dar al femeii, trebue îngrijită în deosebi Primăvara.

Vânturile uscate, soarele de Martie şi Aprilie sunt nefaste celui mai frumos ten.

Pentru a păstra însă frăgezimea şi pieliţa mereu albă şi netedă, fără pistrui şi pete, nimic nu egalează renumita cremă **Laura No. 1.**

Pentru vindicarea butonilor, coşurilor de primăvară, **Crema Laura No. 2** e d'asemeni neîntrecută.

Se găseşte la farmacia **Bruss,** Victoriei, drogueriile **Zaharia,** piaţa Sf. Gheorghe, **Academiei 3, Ilie Bardeanu** (Bruss) b-dul Elisabeta, **Sf. Gheorghe** şi drog. **Arsenescu** calea Victoriei.

Pentru ramburs la d-na farmacistă **Melinescu,** Cavafii Vechi 9.

Valea Norangsdal.

Ce va fi vizitată de câştigătorii premiilor Monica. Cumpăraţi până la 15 Iunie 6 perechi ciorapi „Monica" şi trimiteţi bonurile respective Magazinelor Solavici, Bucureşti, Lipscani 37. Veţi participa atunci la tragerea premiilor ce constau din voiajuri gratuite pentru 2 persoane, inclusiv masa şi hotelurile Bucureşti—Hamburg—Fiordurile Norvegiei şi înapoi dela 8—27 Iulie 1930
Informaţiuni mai detailate la Solavici, Bucureşti, Lipscani 37

CRONICA cinematografică

D. I. Suchianu

BRODWAY MELODY, a fost, pot spune, decisiv pentru fixarea ideilor mele asupra filmului vorbitor. Şi vom vedea îndată dece.

„Brodway“ este o bucată cum nu se poate mai îngrijită. Se cunoaşte că nu s'au precupeţit sacrificiile băneşti, pentru a avea în toate, cea mai bună marfă cu putinţă. Rolurile sunt debitate cu o naturaleţă, cu un simţ al nuanţelor discursului care ar face geloşi pe cei mai buni dintre aşii teatrelor pariziene de bulevard. Apoi decorul material: nici exces de trucaj, nici exces de efecte grandioase; totul de bun gust desăvârşit. In sfârşit capetele personagiilor, excelent alese.

Intr'un cuvânt, „Brodway“ a fost atât de reuşit, încât ne poate sluji ca etalon de măsurătoare, pentru putinţa în genere de reuşită, a unui film vorbitor. Putem să ne dăm seama până la ce punct un „talky“ poate izbuti; putem să fixăm astfel limitele posibilităţilor lui artistice.

In tot timpul când actorii vorbesc, suntem ispitiţi a spune: „artistul acesta are un real talent pentru comedie; într'un vodevil ar avea mult haz, etc...“. Niciodată însă nu ne vine în gând să spunem: „excelent actor de cinematograf! (Cu excepţia lui Bessie Love, asupra căreia revenim mai jos). Căci chestiunea cinematografului nu se mai pune. Trebue să renunţăm, pur şi simplu la cinematograf.

Putem pretinde orice dela noul film: operă, operetă, music-hall, concert, vodevil, tragedie, circ, orice, — numai cinematograf nu.

Aşa încât, filmul vorbitor este la urma urmelor artisticeşte legitim. Era nedrept a se interzice, în numele frumusetii pur-cinematografice, posibilitatea peliculelor vorbitoare. Căci de ce opereta sau music-hall-ul, opera sau teatrul nu s'ar exprima şi prin fotografie?

Aceasta nu schimbă nimic din esenţa artei teatrale, muzicale sau gimnastice. Filmul reprezintă aci o simplă metodă de difuziune. E aceeaş deosebire, ca între o carte citită sau o carte pe care ne-o citeşte un secretar-lector. Unora le place mai mult primul procedeu, altora cel de-a doilea.

Dar asta nu prejudecă cu nimic, asupra valorii artistice a cărţii citite.

Tot astfel, unii vor preferi să vadă opereta în carne şi oase. Alţii o vor prefera văzută pe ecran. Alţii însfârşit, vor găsi farmece deosebite amânduror procedee. Fotografia are frumuseţi, pe care modelul nu le are şi viceversa.

Dar în toate acestea, nu trebue să fie nici un moment vorba de cinematograf, adică de toată acea artă specială, al cărui alfabet e gestul, mişcarea, atitudinea şi pe care publicul a apucat să o numească artă cinematografică. Trebue să renunţăm de a mai amesteca aceste două lucruri, atât de deosebite, legate doar prin analogia formală a procedeului material. Este exact ca şi când am căuta frumuseţe poetică, într'o carte de ştiinţă, bunăoară numismatică, sau invers, ca şi când am pretinde exactitate istorică evenimentelor unui poem, amestecând ştiinţa cu arta, sub pretextul că amândouă se exprimă prin litere tipărite.

Desigur, există oameni care nu se duc deloc la operetă, la operă, sau chiar la teatru. Aceste genuri *nu le plac*. E dreptul lor, adică la dreptul vorbind e dreptul lor de a fi nedrepţi. Căci este aci o mică nedreptate. Indiferent de preferinţele noastre, orice artă e legitimă, orice *gen* de frumuseţe are drept la viaţă.

Ar fi, poate, un criteriu după care artele ar fi împărţite în arte de esenţă superioară, ori inferioară. Şi anume criteriul *purităţii*. O artă e cu atât mai mare, cu cât e mai pură.

Prin puritate înţelegem că arta în chestiune întrebuinţează un *singur* alfabet de semnale, de simboluri. Oridecâteori se îmbină mai multe alfabete, se rupe ceva din vraja aceea a iluziei artistice, se produce o confuzie, care spulberă farmecul. Nu suntem „transportaţi“. Devenim spectatori lucizi; consumăm artă aşa cum am consuma un aliment: cu plăcere, dar cu deplină conştiinţă despre ceea ce facem.

Or, în privinţa *purităţii*, muzica e superioară operii, teatrul operetei, literatura e superioară music-hall-ului, dansul simplu e superior artisticeşte celui acrobatic, etc., etc.

Dar asta nu înseamnă că trebue să urîm în mod absolut tot ce e „artă minoră“. Iată pentru ce este absurd a spune că suntem *pentru* sau *contra* filmului vorbitor. Se poate doar spune că îi preferăm cinematograful, cum am spune că îi preferăm muzica sau poezia. Dar superioritatea artelor mai pure, nu înseamnă că artele minore trebuesc să piară.

S'apoi, arta minoră are o utilitate socială netăgăduită, este un escelent mijloc educator pentru mulţimi. Prin circ, music-hall, operetă, operă, — marele public capătă, încetul cu încetul, gust pentru plăcerile pur estetice. Tot aşa cum, pentru a ajunge cetitor de romane fine artisticeşte omul din popor a fost nevoit să înceapă a ceti romane oarecum minore, romane în care punctul de vedere estetic, era amestecat cu chestiuni de excitare sexuală, de epată socială, de exaltare morală, sau religioasă, de interes politic, de înduioşare oarecum animală (de exemplu sentimentul de mamă, sentimentul de moarte, etc., etc.). Avem aci o seamă de lucruri străine de artă, confundate cu arta, în acele producţii literare minore, atât de utile pentru perioada, când publicul însuş e oarecum minor, în îndeletnicirile estetice.

* * *

„Brodway melody“ — acum că ştim despre ce e vorba — a fost un „vorbitor“ dintre cele mai reuşite. Reuşite — pentru că toţi actorii jucau bine, pentru că scenele se succedau fără lâncezire, şi pentru că a fost făcut fără pretenţie de cinematograf (sau, în tot cazul, această pretenţie nu este vizibilă).

Totuş, avem momente când regretăm cinematograful. Sunt clipele când Bessie Love tace. Căci această *artistă* este în fond o mare *actriţă de cinematograf*. Desigur are un talent de teatru remarcabil. Felul ei admirabil de a plânge ne-o dovedeşte bine. Dar avem certitudinea, că ea este încă şi mai mare actriţă de cinema. Este în toate atitudinile ei ceva aşa de tragic expresiv, atâta elocuenţă mută, încât nu ne putem abţine privind-o, să ne amintim, că alături de operetă, vodevil sau music-hall, există o mare artă, egală în grad cu poezia, muzica sau literatura, şi care e cinematograful...

Când Bessie Love vorbeşte, vorbeşte bine, tot atât de corect ca şi ceilalţi interpreţi, cari şi ei, au talent dramatic, egal cu al lui Bessie Love. Când ea vorbeşte, nu ne surprinde. Nici în rău, căci joacă corect, nici în bine, pentru acelaş motiv. Dar când tace, — atunci lucrurile se schimbă. Atunci deodată, fără să vrea, ne aduce aminte de înalta frumuseţe a cinematografului. Şi nu ne putem împiedeca de a regreta.

E foarte curios, că singurul actor care tace în acest film „în întregime vorbitor“, e Bessie Love. Ceilalţi se aranjează aşa, ca tot timpul să spună ceva. Bessie Love par'că dimpotrivă, caută a înmulţi prilejurile de a nu mai spune nimic.

De altfel Bessie Love a mai dovedit prin ceva, că e o mare actriţă de cinematograf: ea este o pionieră, creatoare a rolului titular din „Pentru salvarea rasei“, celebrul film de acum zece ani, adevărat eveniment pe vremea aceea, unul din acele filme care au însemnat o dată în istoria cinematografului.

Şi este un indiciu sigur de mare talent la Bessie Love, faptul a nu se fi demodat, de a „ţinea“ încă în faţa obiectivului. Căci stelele de obiceiu apun. Iar cele de cinematograf, mai rău: se sting.

* * *

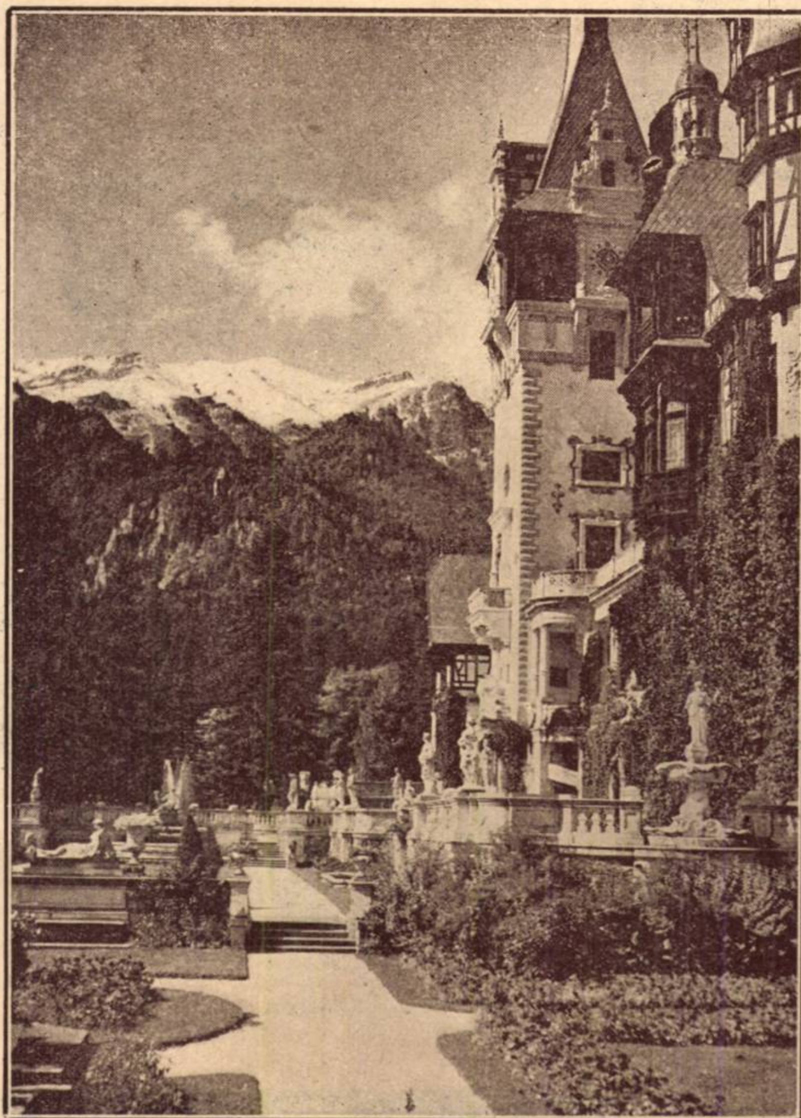
Aşadar, dacă jocul cinematografic cu totul remarcabil al lui Bessie Love nu ni-ar fi adus aminte de cinematograf şi, cu aceasta nu ne-ar fi trecut un fior de regret prin inimă, — filmul „Brodway Melody“ ar fi fost un „vorbitor“ desăvârşit.

O întâmplare, — pe care o voi povesti, — va reda poate mai bine ca o definiţie, genul de perfecţie al revistei fotografice „Brodway“. La un moment dat, cam pela a treia treime a reprezentaţiei, mi-am adus aminte că aveam treabă şi că trebuiam să plec. Ş' atunci am plecat. Am plecat *fără regret*. Şi totuş nici un moment nu *mă plictisisem*. Dimpotrivă, tot ce văzusem îmi făcuse o mare plăcere. Dar una din acele plăceri *exclusiv prezente*, fără trecut şi viitor, fără amintirea recunoscătoare a voluptăţii avute, şi fără acea curiozitate nestăpânită, pentru voluptăţile viitoare probabile. O plăcere exclusiv prezentă, ca de pildă aceea a mesei.

Vreţi încă o dovadă că „Brodway“, şi ca el în general toate „vorbitoarele“, — fac parte din plăcerile acelea artistice „minore“ confinate în clipa prezentă? M'am dus să revăd filmul, ca să-mi completez ce nu văzusem. Ei bine, a doua oară m'am amuzat exact atât de bine, cât şi întâia oară!

SINAIA

de A de HERZ

ÎNTR'UN scurt popas cu automobilul, pe valea Prahovei, am revăzut Sinaia copilăriei noastre. Nu una, nu două, ci generații numeroase, în scurgerea atâtor decenii, au alergat pe pajiștea minunatului parc, în aerul curat ce amestecă parfumul brazilor depe munte, cu proaspăta răcoreală a râului din vale.

Mi-am dus și copiii, de-a rândul, prin locurile unde regăsiam amintiri, dar viața aceea, de pe-atunci, n'am mai regăsit-o, cum mi s'a părut că o regăsesc, acuma, odihnindu-mă pe o bancă din fața „Palace"-ului, privind la Piscul Câinelui și urmărind jocul nourilor cuibăriți în scorburile uriașe depe Valea Rea.

Mi-a fost de-ajuns un ceas, ca nici odată, să-mi depăn în minte bucuriile de-acum aproape treizeci de ani, ca să mă revăd în copilul care aleargă cu cercul sau, înhămat ca un cal și condus de hățurile unui tovarăș, face înconjurul avuzului cu ploaia lui sclipitoare, în razele unui soare de primăvară.

Amintiri!

......Jos, flueratul trenului răsfrânt în zeci de ecouri; sus muzica din parc cu arii din „Mascota" și „Vagabonzii"... gabriolete cu clopoței, luând drumul spre Poiana și Bușteni... țărani cu căișorii gala să te suie pe drumurile înguste depe piscuri... vilele însorite deschizându-și ferestrele prin stufuri de ederă și zorele agățătoare... clopotele dela mânăstire... toaca leneșă a vremurilor patriarhale...

Revăd, cu ochii minții, pe Carmen-Sylva oprindu-și trăsurica, trasă de patru poney, ca să mângâie pe copiii veniți să se uite la „Mama Regina"; revăd pe Regele Carol zâmbind trecătorilor, cari se înclină în fața legendarului răspuns, cu un deget dus spre cozorocul chipiului alb; și pe prințul Ferdinand coborând la tenis; pe principesa Maria galopând pe murgul ei de-alungul Peleșului; pe copiii regali blonzi, cu ochii albaștri, descifrând minunatele povești ale Vârfului cu Dor...

Căsuțele albe, cu pridvoruri largi, de unde flutură batiste la trecerea trenurilor, stau cățărate pe muchii prăpăstioase, ascunse în desimea codrilor de fag ce ruginesc la primele adieri ale vântului de toamnă...

Amintiri!

Și s'au scurs acele vremuri cu o melancolică liniște, svârlind uitarea pe aleea frumuseții ocolite, de cei ce preferă să treacă granițele.

Sinaia noastră murise, o bucată de vreme. Aleile solitare ce duc la sfânta Ana, la Stâna Regală, la Cuibul Prințesii, nu mai erau cercetate. Minunatul Castel își flutura drapelul ca o batistă, în semn de adio. Sentinela dela corpul de gardă purta în ritmul monoton al pașilor săi, regretul după vremurile trecute.

Azi Sinaia renaște.

Bătrâna reședință regală se trezește la o viață nouă, în plin modernism la care o supun transformările capricioase.

Sunetul clopotelor dela mânăstire este acoperit de sgomotul jazzului.

Cazinoul a devenit atracția anilor din urmă. Lumea de pretutindeni se îmbulzește acolo spre casa cu adevărat occidentală, în luxul pregătit de oameni pricepuți. Și nu este numai jocul de cărți care te îmbie să urci scările palatului clădit pe locurile Beizadelii; sunt și distracțiile numeroase, ce le oferă o admirabilă orchestră, trupe de teatru românești și streine, restaurantul excelent, la mesele căruia se pălăvrăgește ca în vremuri bune.

Nu mai e Sinaia ce-a fost odată, dar e ce trebuie să fie acum.

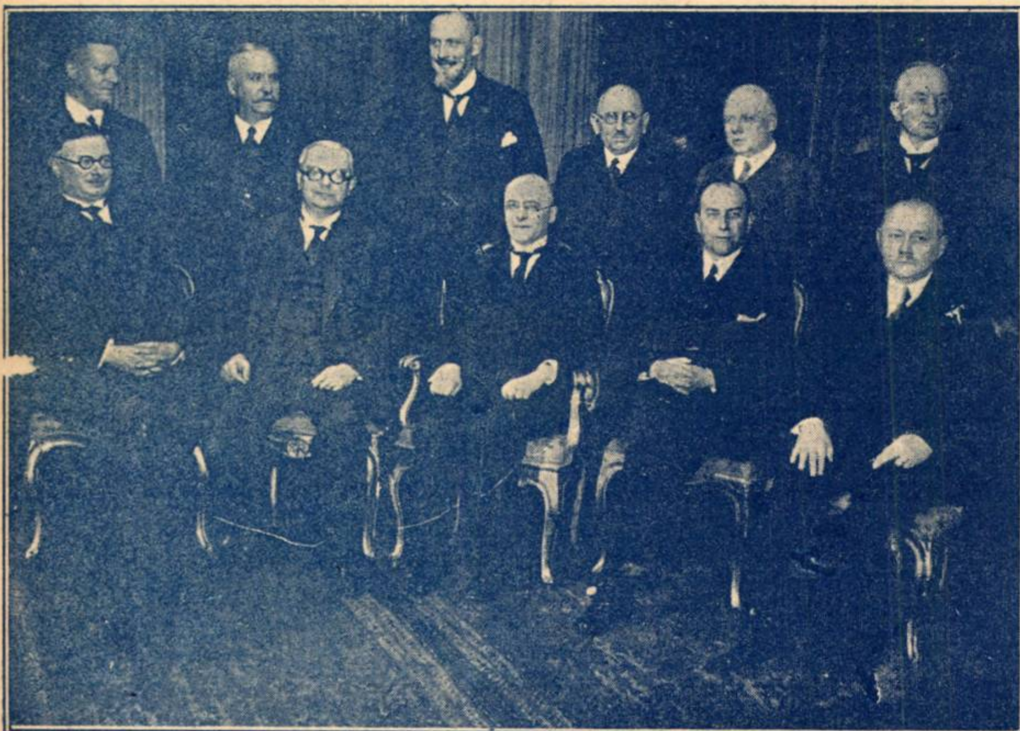
Nu se schimbă oamenii, ci vremurile se schimbă. Ca să le trăești trebuie să mergi în pas cu ele. Locurile sunt la fel ca oamenii.... Bătrânii zâmbesc la pretențiile tinerilor și tinerii se miră cu cât de puțin se mulțumeau bătrânii....

Actuali

Regina Belgiei vizitând ruinele din Luxor (Egipt) examinează un perete al unui vechiu templu.

Jos: *Fotografia noului cabinet german al d-lui Bruenning.* Dreapta: *Studenții universității din Bedford, participă la un „cross-country" original.*

Ziarele au anunțat recenta moarte a reginei Victoria *a Suediei*

toți

Sus: *La Patriarhie a avut loc ședința comitetului „Cultul Patriei".*
Dreapta: *Patriarhul-regent* Dr. Miron Cristea *părăsind adunarea.*

Jos: *Proprietarii ipotecați din Capitală au organizat o demonstrație, la care unul din ei a purtat un vestmânt confecționat din... polițe protestate.*

Marile premii ale revistei „Realitatea Ilustrată“

Cititorii noştri au apreciat desigur, marile sacrificii, pe care le face revista noastră, pentru a le oferi din când în când premii de mare valoare, precum şi concursurile noastre obicinuite, dotate şi ele cu premii însemnate.

Incepând cu acest număr, acordăm o serie de premii de cea mai **mare valoare,—enumărate mai jos, — tuturor cititorilor şi abonaţilor noştri, cari vor trebui să detaşeze cupoanele de premii, să le complecteze şi să le păstreze trimiţându-le** la terminarea seriei, **pe adresa revistei, str. Const. Mille No. 7, etaj II.**

Data tragerii, va fi anunţată la timp.

Iată premiile oferite:

O GARNITURA DE SALON, din lemn curbat de mahon lustruit, tapisată, cu velour albastru şi compusă din: o canapea, două fotoliuri şi patru scaune furnizate de INDUSTRIILE UNITE DE MOBILE „MERCUR“, Bucureşti calea Victoriei 17.

Un pullover „Monica” şi o **duzină de ciorapi „Monica“** împreună cu cele 12 bonuri de participare la tragerea premiilor **„Monica”** (constând din voiajuri gratuite pentru două persoane, Bucureşti-Hamburg, Fiordurile Norvegiei şi înapoi).

O perdea superbă, de valoare artistică, executată în renumitele ateliere de broderie şi lucru de mână ale d-nei **Ing. Erdèsz,** Bucureşti, calea Victoriei 168.

Un aparat de radio cu trei lămpi, permiţând audiţia principalelor posturi europene în vorbitor, în completă stare de funcţiune, cu: vorbitor, acumulator, baterie şi material pentru antenă. furnizat de vechea casă de încredere **J. Wappner,** centrala: calea Victoriei 49, sucursala: str. Lipscani 85. (Secţiune specială de aparate şi piese detaşate pentru radio).

Un ceas elveţian de aur marca de precizie **„Cortébert”,** care a obţinut grand-prixul la expoziţia din Barcelona.

5.000 lei în numerar.

O lampă electrică din bronz antic, cu trei braţe, ornată cu abatjoururi mate, şlefuite, furnizată de cunoscuta firmă **Ingineri I. Popescu & G. Creţu,** birou technic pentru întreprinderi electro-mecanice şi depozite de materiale electrice, str. Regală 16, Tel. 337/64.

Un gramofon elegant, model de voiaj. complet cu toate accesoriile şi cu două plăci (patru arii) furnizat de marele magazin de muzică **„Ipcar”,** calea Victoriei 34.

Une măsuţă cu un serviciu de licheur, compus din 6 cupe şi una **carafă,** totul **veritabil argintat,** furnizate de cunoscuta casă de încredere **„Argintăria Pforzheim”** cel mai mare depozit de argintărie şi obiecte de cadouri. Furnizor al Curţei Regale, Bucureşti, str. Colţei No. 6.

10 butelii şampanie RHEIN.

Una bucată de 30 metri şifon elveţian pentru lingerie, de la pânzăria elveţiană **„La Wilhelm Tell”,** vechea casă de încredere, str. Colţei No. 8.

Una pereche pantofi eleganţi, de damă sau bărbăteşti, executaţi după măsură, din material fin, de către cunoscuta casă de încredere **C. Gheorghiu,** calea Victoriei 114 şi Sărindar 6 bine asortat şi cu încălţăminte gata.

O cutie montată, conţinând **un frumos serviciu de alpaca fină,** compus din 12 cuţite şi 12 furculiţe pentru fructe, furnizate de vechiul şi marele magazin **„Gospodina”,** str. Câmpineanu 20, Bucureşti, complet asortat cu articole de menaj şi cadouri.

Frumuseţile României...

..se vor reuni din nou. Aşa cel puţin au anunţat în ultimul timp ziarele.

Dar unde? Iată marea întrebare.

Le poate admira oricine, cumpărând

ALBUMUL
CONCURSULUI DE FRUMUSEŢ

care a apărut de curând, şi conţine fotografiile tuturor frumuseţitor României, alese în recentul concurs al «Realităţii Ilustrate», precum şi ale juriilor din întreaga ţară. Albumul mai cuprinde o serie de articole scrise de cele mai consacrate pene, toate relative numai la concursul de frumuseţe, precum şi fotografiile superbului decor în care acesta s'a ţinut concursul la Galveston, Bucureşti şi Sinaia. .·. .·. .·. .·. .·. .·.

Marele concurs „Realitatea Ilustrată“-„Kodak“
Premii în valoare de 40.000 lei

De comun acord cu marea casă fotografică mondială „KODAK”, instituim un mare concurs pentru amatorii fotografi, dotat cu trei premii, în valoare de 40.000 lei, în următoarele condiţiuni:

Cu începere dela 10 Aprilie crt., magazinul „KODAK” din calea Victoriei 32, expune în vitrina sa un obelisc cu o faţetă de sticlă, — sigilat în prezenţa unei comisiuni compusă din oficialităţi, — obelisc care va cuprinde un număr oarecare de ROLLFILME „KODAK”. Fotografia vitrinei din calea Victoriei — în mărime de 30/40, — va fi expusă în toate vitrinele magazinelor fotografice şi revânzătoare a produselor „KODAK” din Capitală şi din toată ţara.

Premiul întâiu îl va câştiga acel concurent, care va ghici exact numărul cutiilor expuse în obelisc, sau se va apropia cât mai mult de acest număr (care este compus din patru cifre). Celelalte două premii, vor urma în aceeaşi ordine, iar între doi concurenţi având acelaş drept la un premiu, se va proceda prin tragere la sorţi.

Premiul întâiu va fi un aparat de cinematografiat „Ciné-Kodak” **Model B. pentru 30 metri film de 16 mm. lăţime; premiul al doilea va fi un aparat de fotografiat** „Kodak Special” **No. 3 8×10 ½, cu obiectiv** Kodak Anastigmat f. 6. 3; **premiul al treilea va fi un aparat de fotografiat** „Pocket Kodak” **No. 3A, 8 × 14, cu obiectiv** Kodak Anastigmat f. 6. 3.

Pentru a putea lua parte la concurs, fiecare concurent va depune personal sau prin poştă la centrala „KODAK” din Calea Victoriei 32, sau la revânzătorii din Bucureşti şi provincie — în plic închis — cuponul de mai jos completat, împreună cu părţile laterale a două cutii de **Rollfilme** sau a unui **Filmpack „Kodak”.** — cumpărat de ori unde, — purtând data de developare pe 1930 sau 1931.

Ultimul termen al concursului, este ziua de 1 Iunie 1930, dată când premiile vor fi decernate de o comisiune, care se va anunţa la timp.

Premiile oferite, vor rămânea expuse tot timpul, în vitrina magazinului „KODAK” din calea Victoriei 32.

CONCURSUL FOTOGRAFIC
(Cupon de participare)

Numele ....

Localitatea ....

Str. .... *No.* ....

Numărul de Rollfilme expus:

....

REALITĂŢILE VIEŢII

PĂCALELILE de 1 Aprilie sunt un obiceiu general şi deşi datează de veacuri, omenirea naivă şi credulă, tot mai cade în cursă, în acea zi faticidă. Iată ce-au păţit locuitorii din Wels, Grieskirchen şi Gallspach (Austria).

Se ştie că Gallspach, unde vestitul „medic" Valentin Zeileis, — în jurul căruia s'au creiat atâtea legende, — şi-a deschis faimosul institut de vindecare a tuturor bolilor, a devenit pentru Austriaci şi străini, un fel de Lourdes, făcător de minuni.

Intregul an este un pelerinaj imens de suferinzi reali şi închipuiţi, de oameni sănătoşi, mânaţi de curiozitate, spre micul orăşel austriac.

De această împrejurare s'a folosit ziarul „Vestitorul" din Wels, pentru a juca o farsă cititorilor săi.

Publică ştirea, cum că un bogătaş australian, proprietar de mine de diamante în America, William Brigs, va sosi pe ziua de 1 Aprilie la Gallspach, spre a se supune tratamentului d-rului Zeileis.

Acest pacient din Melbourne suferă de o boală ciudată. La miezul nopţii cântăreşte 63 kgr., apoi greutatea lui sporeşte din oră în oră, până ce la 12 ziua atinge exact 75.600 kgr.

In timpul creşterii greutăţii inima bate mai încet, muşchii se înţepenesc aşa că sărmanul pacient, aproape nu se poate mişca. El îşi pune toată speranţa în Zeileis.

Mr. Brigs e foarte generos, aşa cum îi şade bine oricărui milionar, puţin sucit.

Obişnueşte să călătorească, cu trei automobile odată; într'o maşină şade el, în celelalte două, doi oameni artificiali, automate, care seamănă în totul proprietarului lor. Cu aceste trei maşini, care poartă blazonul familiei, încrustat în diamante, Brigs va pleca la Gallspach, trecând prin localităţi la Wels şi Grieskirchen. El va opri peste tot şi va dărui aceluia, care va şti să facă cel dintâi deosebirea între el, şi cele două manechine, o mie de funzi englezeşti.

Totodată ziarul indica şi ora exactă a trecerii celor trei automobile prin localităţile indicate şi termina notiţa cu următoarele rânduri, — care ar fi trebuit să pună pe gânduri, pe prea încrezătorii austriaci.

„Ne e teamă însă, că un astfel de noroc e unic şi că o astfel de Marţi nu se pomeneşte decât odată pe an".

Sute şi sute de persoane se îngrămădiră la ora anunţată, pe şoselele şi uliţele Wels-ului şi ale celorlalte localităţi, în aşteptarea sosirii milionarului australian şi a funzilor săi; avură loc chiar ciocniri şi încăierări serioase, fiecare căutând să-şi asigure locul cel mai bun.

Bine înţeles, că imaginarul Mister Brigs nu sosi, iar populaţia grozav de amărîtă făcu o primire foarte puţin cordială preşedintelui Bundului, Miklas, care întâmplător trecu cu maşina lui prin localităţile indicate.

Preşedintele nu-şi putu explica manifestaţia de antipatie subită a supuşilor săi, dar când află adevărul, râse cu poftă.

ŞI LA o adică, de ce n'ar fi crezut Welsienii şi Gallspachienii în existenţa acestui ciudat australian? (dacă nu în boala lui, cam prea deochiată) Grădina Domnului e mare şi adăposteşte fel de fel de plante şi burueni. Dar există o modă generală chiar şi în originalităţi. Aşa de pildă, curentul actual este Robinsonismul.

Nu e numai decât nevoe, să naufragiezi, sau să te retragi de bună voe pe o insulă pustie din mările tropicale, — a la dr. Ritter cu ilegitima-i consoartă, caz, care a stârnit atâta vâlvă la descoperirea lui.

Un adevărat Robinson îşi găseşte un refugiu şi în mijlocul lumii civilizate — cu o singură condiţie: să-şi găsească o bucăţică de pământ înconjurată de apă. Sau, variind cunoscutul dicton românesc: „Insulă să fie, că Robinsoni se găsesc".

Aşa dar, ca să trecem la fapte, nişte pasageri germani au găsit pe Rin o barcă goală plutind pe valuri. Se constată, că barca era proprietatea unui student dispărut de acasă. Părinţii puseră să cerceteze tot Rinul pentru găsirea cadavrului, căci, bine înţeles, îşi închipuiau că băiatul lor se înecase. Dar în loc de cadavru, poliţia fluvială descoperi într'o insulă din Rin, pe junele student, mai mult sau mai puţin confortabil instalat, în orice caz prevăzut din belşug cu merinde. Băiatul urma să se prezinte la câteva examene, la care nu se pregătise suficient. In consecinţă hotărî, să dispară pentru o vreme, ducând o viaţă de Robinson renan.

Iată o foarte comodă soluţie a învăţământului! Nu credem însă, ca părinţii acestor tineri Robinsoni, să se împace cu ea. Noroc, că în Dâmboviţa noastră nu se găsesc insule!

Numărul robinsonilor bucureşteni ar fi legiune!

UITARE" — consolare supremă pentru toţi cei nenorociţi! Lethe — divină băutură mai delicioasă decât ambrozia şi nectarul zeilor!

Dar această facultate de uitare, dusă la extrem, poate fi şi fatală uneori, iar legile pedepsesc crunt lipsa de memorie a unor indivizi, de pe urma căreia rezultă contravenţii la aceste legi.

De acest lucru a avut tristul prilej să se convingă un englez, să-i zicem Mister A, după cum îl numesc şi gazetele londoneze. Chiar în ţara bigamilor, cum e Anglia, acest caz e unic. Mr. A a încheiat pe rând trei căsătorii una după alta nu din dorinţa de a avea trei consoarte legitime, ci pur şi simplu, pentrucă, contractând a doua căsătorie dase complect uitării prima legătură oficială, iar păşind pentru a treia oară în faţa altarului, uitase cu desăvârşire, cele două fericiri conjugale anterioare.

Acest întreit soţ îşi pierde memoria cam la zece luni odată. Cu a doua soţie, Mister A. are şi copii.

Actualmente Mister A se află în spitalul închisorii, unde aşteaptă sentinţa judecătorului.

Fiind vorba de un caz patologic, sentinţa va fi o achitare.

DAR PENTRUCĂ suntem în ţara fiilor lui Albion şi e vorba de contravenienţi la lege, să povestim şi cazul artistei de cinema Bety Blythe, originară din America. „Starul" se afla în Anglia pentru turnarea unui film.

In timpul şederii sale pe insula britanică, autoritatea fiscală o impuse cu 600 lire sterline. Artista însă refuză să plătească acest bir.

Iar când primi citaţia la tribunal, în această chestie, ea se adresă direct regelui, în termenii următori:

Stimate rege George. Am auzit cu părere de rău, cum că îmi cereţi, ca impozit, 600 lire sterline. Avocatul meu însă îmi arată, că venitul străinilor aflători în Anglia, nu poate fi impus, dacă nu trăesc în ţară de cel puţin şase luni. Deoarece sunt în Anglia de cinci luni şi 29 zile, nu intru în categoria celor ce pot fi impuşi.

D-ta ce crezi?

Zău că n'aveam intenţia să părăsesc Anglia înainte de împlinirea acestor şase luni, pentru a ocoli legea impozitelor — dar am trebuit să mă conformez intereselor mele profesionale, care mă chemau în altă parte. Dacă aş fi stat timpul prevăzut în lege în Anglia, n'aş fi pregetat o clipă, să-mi plătesc dările.

Sper, în orice caz, că vom putea aranja această afacere pe cale amicală.

Cu multă afecţiune, a d-tale
BETHY BLYTHE

Nu ştim, dacă această scrisoare amicală a avut efect, ori da. In cazul afirmativ, suveranii vor fi asaltaţi pe viitor, de o corespondenţă uriaşă. Noroc că în cazul acesta, tot statul ar fi acela, care să profite de pe urma taxelor poştale.

D. GRAD.

Cronica boxului

SUCCESORUL LUI TUNNEY

După abdicarea lui Gene Tunney campionul intelectual care a detronat pe Jac Dempsey, titlul mondial a rămas de doi ani vacant. S'au ivit o serie nesfârşită de pretendenţi, al căror principal merit e, că s'au eliminat reciproc din competiţiune. Pentru sketchul final s'au afirmat Max Schmelling, după victoria asupra lui Paulino, şi Jack Sharkey, lituanul americanizat, care a dispus de Stribbling. Ca de obicei, intervenţia unui terţ a fost inevitabilă.

După cinci victorii dubioase, recoltate prin descalificarea adversarilor, pentru lovituri joase, Phil Scott (Anglia), a venit să se alăture celebrului duo.

Englezii, foarte entuziaşti dela o vreme încoace, şi-au manifestat o încredere exagerată în reprezentantul lor.

Am arătat aiurea, că Scott e departe de ceeace se poate numi pugilist de clasă internaţională în adevărata accepţie a cuvântului.

In primul match, susţinut împotriva lui Jack Sharkey, a boxat lamentabil, fiind declarat învins înainte de limită.

Au rămas din nou singuri pretendenţi, Schmelling şi Sharkey. Intâlnirea dintre ei va desemna pe campionul tuturor categoriilor.

Ultimele cablograme sosite în Europa, anunţă că matchul, sorocit pentru 27 Iunie, se va ţinea în ziua de 12 ale aceleaşi luni.

Americanii vor să cunoască mai devreme pe viitorul idol.

In caz că germanul va cuceri laurii supremi, se afirmă că Dempsey va urca din nou treptele careului fermecat, pentru a împedica transportarea titlului peste ocean.

GENARO LA BUCUREŞTI?

Cotidianele au anunţat probabila sosire a lui Frankie Genaro la Bucureşti. Campionul mondial al categoriei muscă, ar fi urmat să boxeze cu Lucian Popescu, deţinătorul român al titlului.

Pentru cititorii *„Realităţii Ilustrate"*, Genaro e o veche cunoştiinţă. Revista noastră a fost singura publicaţie din ţară, care a relatat la timpul său peripeţiile matchurilor de pomină Pladner-Genaro, pentru titlul lumei.

Graţie unui concurs de combinaţiuni oculte, americanul a fost despuiat de acest titlu, pentru ca după o lună să fie reintegrat în drepturile sale.

Intretimp, i-a mai fost opus la Paris, Yvon Trévidic, din care match-makerul Jeff Dikson voia cu tot dinadinsul să escamoteze o vedetă. Genaro a învins când şi cum a vrut, fără ca bretonul să-i pericliteze o singură clipă şansele.

America a mai organizat o serie de matchuri, ca să-i aleagă un chalanger. Hhat, fostul campion francez şi european, a fost învins de Black Bill, care în finală a cedat lui Wolgart.

Matchul angajat pentru 17 Mai, în Capitală, urma să aibe loc pentru titlul mondial. E cel puţin dorinţa intimă a organizatorilor noştri, cari nu de geaba puneau în joc o bursă de 300.000 de lei. Pentru a da întâlnirei caracterul oficial, se cere însă şi aprobarea forurilor internaţionale I. B. U. şi federaţia americană, prima instanţă de care depinde Genaro. Se punea întrebarea dacă americanii vor îngădui ca Lucian Popescu să lupte pentru un titlu, pentru care Wolgart a făcut un preambul de mai multe matchuri de calificare. Intr'un cuvânt, s'a născut problema de a şti cine să întâlnească mai întâi pe campion: Popescu sau Wolgart?

Americanii nu puteau să vadă nici un impediment ca înainte de a boxa cu Wolgart Genaro să-şi mai înscrie o victorie la activ, fie chiar numai asupra unui june pretenţios de pe malurile Dâmboviţei.

E mai mult decât probabil, că şi-au făcut socotelile, fără a lua act şi de părerea, — să credeţi, foarte autorizată, — a lui Lucian Popescu. In cele din urmă, părţile nu au căzut de acord asupra bursei şi matchul pentru titlul mondial a rămas o himeră.

SPAKOW, SPRE TITLUL EUROPEI

Campionul naţional al României la toate categoriile, Moţi Spakow, nu e omul care să şomeze. După ultima victorie dela Bucureşti, Moţi s'a repezit la Paris, pentru a da revanşa lui Spotiello. Un juriu. al cărui şovinism nu trebue în nici un caz atribuit relei voinţi, ci altei stări, l'a lipsit de o victorie, care în cel mai nefericit caz, se putea transforma în match nul.

Spakow nu e însă nici omul care să dispere. Nu a întâlnit la Bucureşti judecători tot atât de obtuzi? A boxat de curând la Viena, unde două victorii categorice, i-au atras simpatia neprecupeţită a austriacilor şi un angajament pentru Breslau. Aici a înfruntat pe Koska, un boxeur care depăşeşte şi faimoasa duritate a şcoalei germane. Campionul nostru, neintimidat nici de palmaresul excepţional al adversarului, a recoltat un succes frumos la puncte.

Elogiile presei germane, în deobşte sobră, sunt un certificat elocvent.

I s'a oferit un angajament pentru a întâlni pe campionul Germaniei de categoria semi-grea, Pistulla, pretendent serios la titlul Europei.

Dacă Moţi reuşeşte să termine şi cu el onorabil, va lansa o provocare pentru titlul continental, la care îi dau drept rezultatele de până acum.

LA ORDINEA ZILEI...

...mai figurează incidentul petrecut cu ocazia matchului Spakow-Gandon. După o succesiune de lovituri nepermise, faze confuze şi greşeli de-o parte şi de alta, juriul a descalificat pe Gandon. Decizia s'a dat numai cu vreo jumătate de ceas„ după finele real al luptei — care a avut loc în a doua repriză, când arbitrul a pronunţat „out".

Intre timp speakerul s'a volatizat, arbitrul aşişderea — din motive temeinice — iar chibiţii din jurul mesei juriului, nu găsiau o soluţie fericită. A fost cea mai reuşită gafă a judecătorilor.

Cum Gandon nu e dispus să fie victima nimănui şi mai puţin a unor burghezi simpatici, cari nu şi-au găsit altă distracţie, decât să compromită boxul, s'a adresat federaţiei internaţionale.

I. B. U. cercetează acum ce nu a mai rămas putred în Danemarca.

A. VOGEL

CE NE SPUNE METTEUR-UL EN SCENE MAURICE GLEISE

MAURICE GLEISE este unul dintre cei mai reputaţi regisori ai Franţei şi putem afirma fără îndoială că face parte din puţinii cari ştiu ce vor şi ce urmăresc într'un film.

Activitatea d-sale pe tărâmul cinematografic, e destul de mare. E suficient a menţiona, că *Maurice Gleise* este regisorul filmelor: *„La Madone des Sleepings"*; *„La faute de Monique"*; *„Tu m'apartiens"*, iar actualmente a terminat ultimul său film sonor: *„Jour de noce"*.

Il găsesc pe Gleise punând la punct unele scene din *„Jour de Noce"* şi iată ce ne spune relativ la concursul de fotogenie.

— „Am urmărit cu mult interes minunata organizaţie a concursurilor de frumuseţe din întreaga lume şi în mod deosebit, modul cum s'au desfăşurat evenimentele în România. Este un sistem cât se poate de ingenios, de a readuce femeea pe calea naturalului.

Concursul de frumuseţe, după mine, valorează mai mult decât toate institutele de înfrumuseţare. Gândul că odată va putea ajunge „Miss" a unei ţări sau mai ştii.... Universe, dă un imbold deosebit fetelor tinere, de a-şi cultiva trăsăturile şi podoabele cu care le-a înzestrat natura. Ei bine, nu prin farduri, masagii, cau mai ştiu eu ce procedeu, se ajunge la „frumos"; frumosul e natural.... şi naturalul e frumos.

In România am văzut că s'a procedat cu cea mai mare seriozitate, la alegerea „Miss-elor" şi tocmai această seriozitate din partea revistei „Realitatea Ilustrată", mi-a inspirat ideea unui concurs de fotogenie.

Cinematograful merge astăzi spre progresul perfect, cu paşi repezi. Zilnic apar alte vedete şi zilnic cad cele vechi.

E şi fatal... după cum publicul spectator nu poate asista de mai multe ori la acelaş film.... tot aşa nu poate vedea continuu aceeaşi interpreţi. Eu am fost totdeauna animat de ideia variaţiei. La fiecare film al meu am angajat alţi artişti şi am căutat să lansez câte o artistă nouă.

De data aceasta am adoptat încă un principiu nou... o vedetă străină.... Am urmărit cu mult interes campania dvs. din revista „La cinematographie francaise", pentru colaborare franco-română şi mi-a surâs o asemenea combinaţie. Ţara dv. se bucură de harul dumnezeesc, de a avea un mare contingent de femei frumoase şi în plus, pline de un temperament oriental, în afară de talentul artistic, care este foarte pronunţat.

Aceste femei lâncezesc, fără a-şi da seama de comoara ce o posedă şi în cazul cel mai fericit sunt târâte de mirajul filmului, la porţile studio-urilor, unde se mulţumesc să fie primite în regimentele de figurante.

Prin concursul lansat astfel de mine, prin intermediul binevoitor al revistei „Realitatea Ilustrată", voi da posibilitatea cel puţin uneia dintre fetele românce fotogenice, de a se evidenţia.

Bine înţeles, că acest concurs va aduce dea sine o colaborare. Primul pas îl fac eu, cu filmul ce-l voi turna. Va fi sonor şi vorbitor, cu o versiune în limba română.

Pentru a face o versiune în româneşte e imperios necesar, ca interpreţii să cunoască limba franceză şi romàna. Pentru unul din rolurile principale, am angajat o artistă, pe d-ra Nelly Costa, *urmând ca al doilea rol principal, să-l deţină fericita aleasă a concursului.*

— „In ce mod organizaţi acest concurs?"

— Contez mult pe rutina revistei „Realitatea Ilustrată", în materie de concursuri, aşa că-i dau toată libertatea să-l organizeze, rămânând ca fotografiile ce-mi vor parveni să fie supuse juriului, spre hotărîre. Aleasa va veni la Paris, şi va turna în filmul meu".

— Ce titlu va avea filmul?

Deocamdată nu ţi-l pot spune, însă cred că va fi unul dintre cele mari filme sonore şi cântate.

Concursul este astfel deschis şi ca atare vă rog să transmiteţi cititoarelor revistei, cele mai frumoase urări de succes şi abia aştept rezultatul concursului, pentru a putea felicita şi lucra cu „Miss Cinema" a României.

HENRY DORU

Marele concurs de fotogenie, organizat de „REALITATEA ILUSTRATĂ". Câştigătoarea concursului va turna la Paris, într'un film sonor şi vorbitor, în versiune română şi franceză, la începutul lunei Mai.

După cum am anunţat, la începutul lunei Mai, va începe la Paris turnarea primului film sonor şi vorbitor, cu o versiune în limba română, film lucrat în regia şi punerea în scenă, a d-lui **Maurice Gleise,** unul dintre cei mai mari regisori ai Franţei, care are atelierul şi firma sa proprie de producţie cinematografică şi al cărui portret îl publicăm în această pagină, însoţit de comentariul d-sale, asupra concursului de fotogenie, instituit de noi, ca urmare la invitaţia d-sale.

Rolul principal al acestui film, va fi interpretat de d-ra **Nelly Costa,** — o tânără artistă româncă, stabilită la Paris, — care a obţinut mari succese în ultimele filme franceze.

Laureata concursului nostru, va interpreta al doilea rol principal al filmului şi va fi invitată la Paris, de casa producătoare, la începutul lunei Mai, când va începe turnarea.

Poate concura orice tânără doamnă sau domnişoară, indiferent de profesiune sau naţionalitate. Candidatele din toată ţara, ne vor trimite câte 3 fotografii reuşite (faţă, profil şi pe cât posibil în maillot, neretuşate) împreună cu buletinul pe care-l publicăm alăturat, pe adresa: „REALITATEA ILUSTRATĂ" str. C. Mille No 7 etaj II. Bucureşti I.

Toate fotografiile, vor fi trimise prin intermediul nostru la Paris unde un juriu — din care face parte şi delegatul revistei noastre, d. H. Doru, — va alege pe cea mai frumoasă candidată româncă. Imediat după hotărîrea juriului, aleasa va fi invitată şi va pleca la Paris.

Termenul de închidere al concursului, este 30 APRILIE 1930.

BULETIN PERSONAL

Numele şi pronumele ....

Domiciliul, str. .... *No.* ....

Comuna sau oraşul .... *Judeţul* ....

Inălţimea .... *Greutatea (kg.)* ....

Bustul .... *Talia* ....

Coapsele .... *Lungimea piciorului* (dela coapse la călcâe) ....

Lungimea tălpii .... *Degete (form.)* ....

Părul .... *Ochii* ....

Fruntea .... *Faţa* ....

Nasul .... *Gura* ....

Bărbia .... *Aţi mai făcut cinema?* ....

Vârsta .... *Profesiunea* ....

Ce limbi cunoaşteţi? .... *Studii?* ....

Sporturi? .... *Dansaţi? (ce fel de dansuri?)* ....

FESTIVAL DE DANS

Sâmbătă 5 Aprilie, a avut loc la „Teatrul Liric", un festival coreografic, organizat de d-na Floria Capsali, *cu elevele sale, sub auspiciile „Soc. Compozitorilor României". S'au dansat doar muzici româneşti.*
Fotografiile noastre reprezintă sus: „Cântul nopţii", iar jos: „Ghiocel-Sisters", interpretat de d-rele Mary Cholet şi Anuţa Urechiă.

Dactilografia

Dactilografele n'au apărut prin birouri decât de vreo douăzeci de ani, odată cu introducerea pe o scară mai largă a maşinei de scris. Dar apariţia lor a produs pe alocuri adevărate revoluţii. Nu atât prin slujba pe care o îndeplinesc, cât prin persoana lor proprie, prin tinereţea, vioiciunea şi farmecul pe care îl aduc în birourile odinioară triste şi posomorîte. Au intrat astfel şi în literatură, ca un element interesant şi vrednic de atenţie.

Cea din „Şoarecele de biserică" a făcut chiar senzaţie.

Tipul de... tippmam'selle a inspirat şi distinsului nostru scriitor, d. Ion Agârbiceanu, o povestire plină de haz, pe carei Bblioteca Dimineaţa o publică sub titlul „Dactilografa" în ultimul ei număr, împreună cu alte povestiri.

Se găsesc în acest volum toate însuşirile de observaţie adâncă, de caracterizare precisă şi de povestire antrenantă ale acestui scriitor de rasă care e unul din fruntaşii literaturei române.

Un volum de 100 de pagini, preţul 8 lei.

REGINĂ UN AN

MISS ROMANIA
MISS UNIVERSE

E o carte de lirism şi de duioşie, care se citeşte cu plăcere şi cu interes.

De vânzare la toate librăriile şi depozitarii din ţară. Preţul unui volum elegant ilustrat în culori, 50 lei.

De sărbători

Cumpăraţi cărţi eftine :-: şi bune :-:

BIBLIOTECA DIMINEAŢA

113. — **Lirismul şi totalitatea artei** de Benedetto Croce 8.—
114—115 — **Cutreerând Spania** de Romulus Cioflec 10.—
116. — **Potirul Vieţii** de Ivan Bunin 8.—
117. — **Nuvele** de d. Cehov 8.—
118. — **Inchisorile mele** de de Paul Verlaine 8.—
119. — **Scrisoarea unei necunoscute** de Ştefan Zweig 8.—
120—121 — **Popa Gappon** de Milda Chomse 15.—
122—123 — **Fermina Macquez** de Valery Larband 15.—
124. — **Dactilografa** de I. Agârbiceanu 8.—
125—126 — **Din viaţa animalelor** de George Panu

Aceste volume se găsesc de vânzare la toate librăriile din ţară şi se pot comanda şi direct dela editura **„Adevărul" S. A., Bucureşti, strada Constantin Mille** (Sărindar) **No. 7—11**, trimiţându-se costul volumelor prin mandat poştal şi indicându-se pe cuponul mandatului numărul volumelor comandate. **Expediţia se face prompt şi franco la domiciliul indicat.**

O veste bună pentru copii

A apărut a doua călătorie în lumea basmelor

Piticul Nils Holgersson, care s'a plimbat cu gâştele sălbatece prin toată ţara, a ajuns după multe peripeţii în Laponia, unde a întâlnit pe bunii lui prieteni, aşa şi micul Mats.

De aci a început o nouă serie de aventuri, coborând toamna cu gâştele spre ţările calde. Toate aventurile sunt cuprinse în *A doua călătorie în lumea basmelor* de Selma Lagerlof, care a eşit acuma de sub tipar.

Toţi cei care au iubit pe micul Nils, să citească negreşit sfârşitul aventurilor sale. Volumul costă 80 lei.

CITIŢI INTERESANTUL ROMAN

DOUĂSPREZECE NOPŢI DE DRAGOSTE

cu următorul cuprins: —

Noaptea fec.oarei. Iniţiatorul, sau o zi care face cât o noapte. = Noaptea bătrânului respectabil. In noaptea nunţii. Noaptea amantului. = Noaptea nenorocitului. Noaptea veneţiană. Noaptea [illegible] iubiri. Noaptea [illegible]. Noaptea care [illegible]. Noaptea fără urmare

Intâmplarea i-a adus la film

LA FILM, ca şi în orice pas în viaţă, întâlneşti acelaş cântec. Capacitatea cea mai mare, energia, ştiinţa nu-ţi slujesc la nimic, dacă nu ai un grăunte de noroc. O întâmplare neînsemnată, o simplă coincidenţă, rezolvă multe lucruri, pe care cele mai mari sforţări, nu le-ar putea soluţiona.

Există la Hollywood o mulţime de actori mari, cari au ajuns la situaţii demne de invidiat, numai datorită energiei lor nesecate şi a muncii pe care au depus-o, încă din prima tinereţe. Dar majoritatea stelelor de sinematograf, au devenit ceeace sunt astăzi, numai datorită unei întâmplări fericite, care le-a deschis drumul spre glorie şi avere.

Aşa este *Richard Arlen*, unul dintre cei mai iubiţi actori americani. Câteva speculaţiuni nenorocite cu petrol îl aduseră din Texas la Hollywood. După multă trudă fu angajat ca motociclist, la un laborator de filme. Un accident pe care îl avu cu un automobil, îl duse la spital. Şefii lui se interesără tot timpul de starea lui şi când părăsi spitalul, nefiind încă deplin restabilit, pentru a putea îndeplini vechia lui meserie, i se dădură roluri de figurant în studio. Cu timpul căpătă roluri din ce în ce mai mari, până ce „*Wings*" îi dădu posibilitatea să se ridice la rangul de stea.

Clara Bow este azi cea mai populară vedetă americană, datorită faptului că într'o bună zi, în timp ce lucra într'un magazin, citise un anunţ al unui concurs de frumuseţe. Imediat tânăra fată trimise fotografia ei, cu toate că cei de-acasă îi interziseră energic acest lucru. Clara avu noroc. Fu aleasă prima la concurs şi căpătă un rolişor într'un film. Astăzi fetiţa cu părul roşu, mica vânzătoare dintr'un magazin new-yorkez este marea Clara Bow.

Un concediu, o excursiune şi o întâlnire neaşteptată, au fost cauzele activităţii cinematografice a lui *George Bancroft*. Intre două angajamente de teatru pe care le avea, dispunând de câteva zile libere, Bancroft plecă în excursiune în California. Ajunse şi la Hollywood. Plimbându-se într'o seară singur, prin oraşul pe care nu-l cunoştea, se rătăci. Intrebă pe primul trecător, cum ar putea să ajungă la hotel. Străinul întorcându-se spre el, fu imediat recunoscut de Bancroft. Era un vechi camarad de şcoală, care ajunsese să ocupe una din funcţiile cele mai importante, la o mare casă de filme din Hollywood. După ce stătură mai mult de vorbă, Bancroft se lăsă convins să-şi încerce norocul în film.

Gary Cooper venise la Hollywood, pentru a exercita aci meseria lui de desenator. Prieteni ai tatălui său, cari aveau de spus un cuvânt în cinema, îi propuseră să se dedice carierii de actor al ecranului ceeace şi făcu.

Şi *Charles Buddy Rogers* a ajuns actor de cinema, printr'o întâmplare. Proprietarul unui cinematograf din Olathe, în Kansas, oraşul natal al lui Buddy, aflând că, „Paramount" deschisese o şcoală de film în studio-urile din Long-Island, căutase să-l convingă pe acesta, să-şi trimeată o fotografie. Rogers, care era student, nici nu vru să audă de aşa ceva. Sora lui însă se lăsă convinsă de cinematografist şi fură o fotografie a lui Buddy, pe care o trimise studio-ului. Imediat Rogers primi o scrisoare să se prezinte directorului Long-Island. De astădată tentaţia a fost mai puternică decât el. Plecă la Long-Island, unde talentul şi frumuseţea lui, aveau să-i aducă gloria.

DE PAŞTI, VEDETELE SE ODIHNESC

De îndată ce sărbătorile se apropie, starurile Hollywoodului, întrerup pentru un timp munca lor obositoare, pentru a se odihni, în minunatul cadru ce le oferă, superbele împrejurimi ale cetăţii filmului.

Pe cât de interesantă este analiza stării sufleteşti a vedetelor în timpul turnării, tot atâta curiozitate poate să deştepte, activitatea lor particuară. Ziariştii de dincolo de ocean, se iau la întrecere, ca să afle cât mai multe intimităţi, din complexitatea vieţii starurilor. Şi aceste intimităţi, pot fi mai cu uşurinţă descoperite, în cursul celor două vacanţe — de Crăciun şi de Paşti — când activitatea stagnează în studio, şi vedetele se odihnesc.

★

Joan Crawford, cel mai nou vamp al ecranului american, este o pasionată sportivă. Femeea, care în filme este de o diabolică perversitate, prinzând în mrejele ei atrăgătoare, sumedenie de bărbaţi îşi petrece timpul făcând sport. Şi dintre sporturi, tennisul îi este cel favorit. Se spune că este una din cele mai bune jucătoare de tennis din întreg Hollywoodul şi că este partenera favorită a lui Douglas Fairbanks. Şi să nu se uite că Doug, este un maistru al rachetei.

Buster Keaton şi fiii săi

Sally Starr, este o dansatoare incorigibilă. Oricât ar dansa în filme, se pare că nu reuşeşte să se plictisească. Îţi face impresia că dansul este pentru ea o recreaţie. La toate ceaiurile, atât de frecvente la Hollywood, noua vedetă nu se simte bine, până nu se produce într'unul din cele mai noui dansuri. Dinaintea elegantei sale vile din Hollywood, în sunetele chitarei prietenului ei — foarte original costumat — Sally dansează. Căci dansul, este viaţa pentru ea.....

Şi viaţa, — probabil un dans.

★

Banda veselă în tot complexul ei, râde. In vacanţă aceaş sburdălnicie, ca atunci când este condusă de regisorii americani. Cu cea mai potolită cuminţenie, pozează fotografului, împreună cu nedespărţitul lor amic, câinele Jim.

Aceşti copii, adunaţi din toate colţurile Americii, au legat între ei o strânsă prietenie. Intr'adevăr, se povestesc lucruri extraordinare, despre abnegaţia cu care unul ajută pe celălalt, constituind astfel şi în viaţă, o bandă de fraţi. Aceasta ar fi şi explicaţia naturalităţii lor din filme.

Disciplină transoceanică!....

* * *

Buster Keaton, *„omul care nu râde de nici odată", mulţumindu-se numai să stârnească râsul spectatorilor, este tatăl a doi băieţi voinici şi sănătorşi.*

„Banda veselă" în repaos

Şi tot timpul liber, şi-l petrece jucându-se şi amuzându-se cu fiii săi, pe cari ar vrea să-i vadă doi adevăraţi gentlemeni.

Iar dinnaintea ghiduşiilor nevinovate, Malec, în loc să-şi impună amărâta figură de circumstanţă, din filmele sale, — zâmbeşte.

Zâmbeşte mult, copios, variat, pentru a-şi răsbuna, astfel, veşnica posomorîre a eroilor ce încarnează.

ION GOLEA

„Odată e Paşte"....

de: Ion Zăbavă

IN după amiaza de primăvară, Pleşcan, roşu de băutură, urcă fără grabă scara pridvorului, care scârţâia sub greutatea lui. Madam Kati apăru cu o căldare de apă, crezând că s'au luat la harţă două fete: apa rece era cel mai rapid mijloc de descărcare.

— Ce e? întrebă Pleşcan pe fetele în larmă.

Minorele săriră toate cu gura, denunţând pe Ionel, — care se sbătea de moarte în agitata lor încercuire, — că a încercat să fure ceasul Stelei.

In definitiv, — îşi spunea Ionel. — **„odată e Paşti"...** Putea el oare să facă Paştile fără nici un ban 'n buzunar? Un sentiment de creştinească bucurie, l-a îndemnat să încerce totul, pentru a găsi banii cu cari să prăznuiască şi el sărbătoarea aceasta.... Dar fetele l-au prins, tocmai când voia să fure ceasul Stelei....

Pleşcan lărgi cercul minorelor şi apucă pe Ionel. Băiatul, imobilizat de braţul de fer ce-i strivia pieptul, înconjurat de fetele avide de spectacole crude, privia cu ochii goi, de condamnat la moarte, pumnii lui Pleşcan, mari, prismatici, roşii, ca două valize.

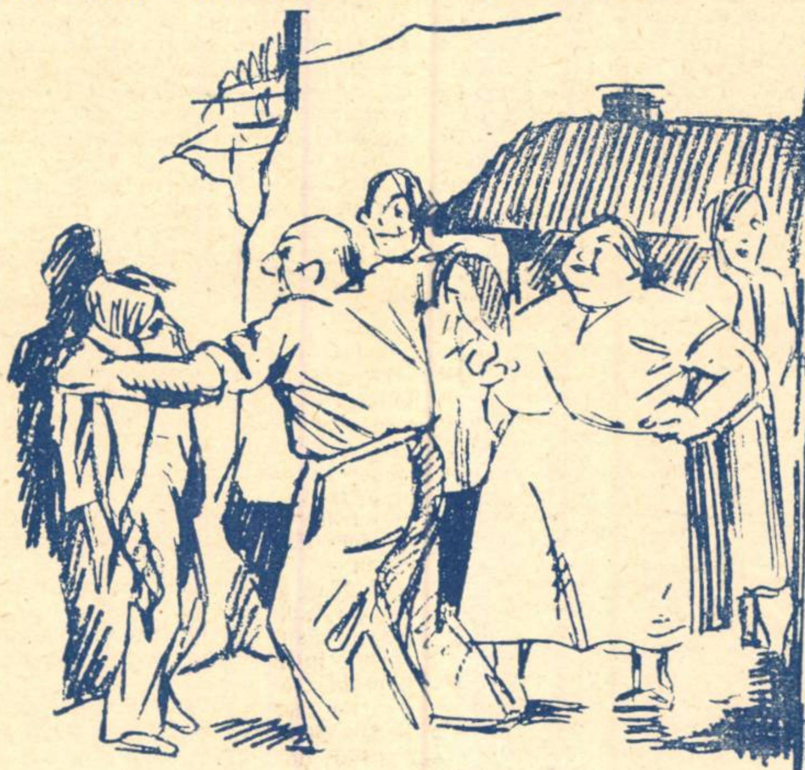
Madam Kati da semne de agitaer, în foalele pieptului său.

Ionel se svârcoli, înghesuit între perete şi trupul masiv al bătăuşului. Acesta se dădu puţin înapoi şi, pe negândite, îl pocni. Ii trase apoi altă palmă, pe celălalt obraz. Cu gesturi repezi, cu o mână da la o parte, paralizându-le, braţele victimei ce încerca să se apere, — cu cealaltă, lovia sonor. Rar, la intervale egal cronometrate, fără nici o explozie de mânie, rece, mut, trimitea palme fulgerătoare, când cu dreapta, când cu stânga, palme ce cădeau pe obrajii aprinşi ai băiatului, inexorabile, ca fatalitatea.

Madam Kati da semn de agitaţie.

Băiatul, cu capul umflat şi de o roşeaţă violacee, de şuncă stricată, cu dungi de foc lăsate de degetele noduroase ale călăului, se bălăngănia dintr'o parte într'alta, după răstimpuri egale, ca limba unui clopot, violent repezită, — pendul dement şi furios, pe păretele alb. Nu ţipa. Renunţase la posibilitatea de a se mai apăra cu braţele, care-i căzuseră moi, în jos. Se supunea fatalităţii draconice, icnind din adâncul fiinţei, la fiecare şoc. I se părea că pământul, ca un glob hilar, sare dintr'o parte într'alta, când la dreapta când la stânga, bufon ghemuit, elastic.

Un fir de sânge i se prelinse din nas, pe şanţul buzei superioare.

...namila îşi repezia palmele, pe obrajii nenorocitului...

Palma următoare stropi cu picuri roşii păretele şi obrajii nespălaţi ai minorelor. Ionel auzia în urechi ecourile haotice ale loviturilor masive, şi în gură simţi gust cald şi puhoi de sânge: scuipă un dinte. In scurtă pauză dintre două palme, văzu stropii de sânge. Ionel nu putea să vadă sânge. I se făcu roşu înaintea ochilor. Rezistent la loviturile, ce păreau tot atâtea violente dislocări ale capului, veritabile decapitări, aşteptând resemnat să-şi vadă cutia craniană părăsindu-i umerii, ca să zboare prin aer, proectată ca la un tenis monstruos, — de îndată ce văzu sângele, picioarelor i se muiară, tremuratul i se accentuă, se simţi slăbit de moarte şi începu să alunece încet în jos, dealungul zidului, gemând, gâfâind, dar nu cu sunete umane.

Extazul exultant al lui madam Kati se transmisese şi de data aceasta fetelor, ca delirul între dervişii urlători. Minorele ţipau şi ţopăiau, încurajând pe Pleşcan, bătând tactul monstruosului metronom al palmelor

— Dă-i... Dă-i!..

Iar Pleşcan, fără şovăiri, fără ură sau patimă vizibilă, la intervale egale, bătea pe obrajii lui Ionel măsura marşului triumfal şi cinic, întonat de corul femeesc.

Victima se prăbuşi, cu ochii eşiţi din orbite, cu sufletul în panica morţii, privită în faţă. Pleşcan îl lovi cu piciorul, ca să-l facă să se ridice. Dar părând că fruntea lui Ionel se albeşte, că victima închide şi deschide gura însângerată, îl scuipă dispreţuitor şi se depărtă.

Madam Kati, congestionată, bizar de expansivă pentru obezitatea ei, cu cărnurile cuprinse de un spasm ce se pierdea în dune de grăsimi, ca ultimele ondulaţii ale mareelor pe nisipul plajelor, se agită de braţul lui Pleşcan, implorându-l din ochi, să continue bătaia...

Ionel nu se mai mişca. Gemea numai, ca în timpul unui coşmar, în somn. Se încordă, reuşi să tresară şi începu să respire voit adânc, ca să nu leşine. Cu un mare efort, ce-l obosi profund, izbuti să se ridice în cot şi apoi să se rezeme de perete. Madam Kati fremăta, în paroxismul incoherenţei:

— Se ridică!... Se ridică!...

Cu cât sângele îi curgea mai abundent din nas, cu atât masiva durere pe care o simţia Ionel în fundul capului, se uşura. Părea că ţeasta congestionată i se goleşte de sânge, de creeri chiar, de gândul obscur şi îndurerat, de tot conţinutul ce fusese amestecat cu brutalitate, ca un coktail în semisferele ce se îmbucă una în alta, pentru mixtură, ca acele din Magdeburg pentru verificarea presiunei atmosferice asupra vidului. Răul din el se scurgea ca alcoolul corosiv, printr'un robinet de butoiaş, şi simţia un fel de liniştire plăcută, aproape voluptoasă. Il ustură mai tare o ureche, spartă de palmele ce mutilau, arzătoare. Urechea îl frigea şi o văzu în gând, aprinsă, roşie ca o floare de muşcată. Işi zise, hilar, inconştient:

— „Odată e Paşti!"...

Nespus de ceţoasă trecu prin sine impresia ce a început să aiureze. Respiră iară adânc, dar i se păru că aerul primăverii îl ameţeşte. Avea iluzia adormitoare. Şi deodată, panică: cineva l-a atins. Stela, care asistase la toată scena, fără să scoată o vorbă, se aplecase, ca să-i şteargă faţa de sânge, cu poalele cămăşii; Pleşcan o apucă de o mână, şi cu o înjurătură o repezi de balustradă. Apoi, îl ridică pe Ionel de guler, ţintuindu-l de zid, flasc, ca pe o haină agăţată în cuier, mai mult ca să dovedească patroanei, că victima era complet saturată de lovituri, decât ca să reînceapă bătaia. Dar madam Kati, crezând că spectacolul va începe d'acapo, ţipă, holbă ochii ca să soarbă orice mişcare a bătăuşului şi orice svârcolire a victimei. se cutremură ridicul şi, răpusă de o tensiune supremă, începu să alunece pe lângă perete în jos, moleşită, vidată parcă de oase şi energie, ca o moluscă moartă.

Pleşcan o prinse cu o mână sprijinind-o; cu cealaltă ridică pe Ionel şi-i făcu vânt pe poartă.

Băiatul se poticni cu capul în trotuar ,icnind:

— O... odată... e Paşti!...

Un fugar

de F. Aderca.

— Irașek!....

Era glasul răgușit al feldwebelului Potroțki. Ce-avea cu mine acest leș vulgar?... In campanie, eram singurul ceh și el singurul polonez, între atâți austriaci. Am fi putut trăi în pace, — cât mai aveam de trăit. In 1916, nimeni nu-și făcea planuri de viață, care depășau un ceas, în fața frontului rusesc!...

— Irașek!... Eși încoace, puiule!...

Camarazii de companie începură să râdă — nu de mine, ci pentru a face plăcere plutonierului polonez, în care suferea cumplit un suflet de actor, fără spectatori.

Am lăsat arma pe care o curățam și am ieșit înainte, luând poziție. Fără centiron, orice soldat pare ordonanță și caraghios, ca o slujnică. Camarazii râseră, de data asta, de mine. Era un râs bine venit. In mine, am râs și eu. De ce să nu râdem? Peste două ore, intrăm în tranșee, ca să schimbăm regimentul XXX de honvezi. Nu e mai frumos să dăm mâna cu moartea, râzând?... Cum ieși înaintea unei domnișoare, care te așteaptă în Prater și îi întinzi mâna..

— Irașek, tată!... Ce poezii ai mai compus?... Dar să lăsăm poeziile! Vrei tu să facem la noapte de gardă, dincolo de luncă?...

„Dincolo de luncă" era țărmul râului Nincis, prăbușit de bătaia tunurilor rusești și unde au fost asasinate în ultimul timp, toate patrulele.

— Da, să trăiți!

— Să lăsăm băeții să-și petreacă în liniște noaptea asta de Paști! Noi nu mai credem de mult nici în Dumnezeu (o 'njurătură lungă), nici în Iisus... (două înjurături, ultima în limba poloneză). Pentru noi amândoi, ori cu lumânărica, ori cu pușca în mână, în noaptea Invierii, tot aia e!... Ce zici Irașek?..

— Zic bine, dom'le plotonier!...

Camarazii n'au mai râs. Ideia feldwebelului Potroțki, era de-o gingășie, pe care n'ai fi putut-o bănui, în acele vremuri, în mintea unui ofițer superior, necum în simțirea unui plutonier, bădăran din naștere. Aceiași surprindere îmi deschisese ochii mari, cu cari priveam în ochii superiorului meu, Potroțki.

— Ce, nu vrei, Irașek ?...

— Ba vreau, cum să nu vreau?... Că precum ați spus, ce ne trebue nouă, care nu credem, lumânări în noaptea Invierii ? Mai bine tragem cu pușca!....

— Unde-i mai pui, — mă bătu plutonierul pe umăr făcând cu ochiul și strâmbându-se mucalit și șmecher către camarazi, — unde mai pui că dacă trag și rușii 'n noi, murim creștinește!... (Către ceilalți). Mă, voi care rămâneți în tranșee, să cântați mai tare, să auzim și noi!....

In seara de Paști, schimbul se făcuse într'o tăcere sinistră. N'au tras tunurile noastre, din pietate. De ce n'au tras tunurile rusești?.... Și la plecare spre postul periculos, călcând pe urmele plutonierului Potroțki, care luase pe umeri o șubă mare de iarnă, încercam să lămuresc vre-o mișcare, dincolo de copacii mari și subțiri, ai luncei din fața noastră. Ce se pregătia?... Nu, nu se putea crede că Iisus, încă odată, împăca oameni numai cu amintirea îndureratei și cumplitei lui treceri, pe acest pământ.

In noaptea căzută repede, umedă și totuș tinerească, marea tăcere primăvăratecă, mă făcu să uit că 'napoi mitralierele erau reparate pentru cazul unui atac neașteptat și în fața, trupele rusești pregătiau poate o lovitură. Infățișarea uriașă a plutonierului, neagră în dulcea paloare a nopții, cu înmuguriri de plante și stele, iscă deodată un gând care-mi înjunghiă inima:

— Ce vrea?... Incotro mă duce?

Plutonierul Potroțki era în stare să mă ducă și să mă lase, în fața morții, singur, anume, din ură și din neputința lașă, de a mă asasina cu mâna lui. Am găsit cele două gropi, cu noroi la fund, — în care trebuia să ne adăpostim, — precum și firul de telefon, care șerpuia până 'n tranșeea dinapoi, a trupelor noastre. Dar zărindu-mă că-i iau înainte și scobor malul, strigă speriat, vârît și mai adânc în groapă: .

— Irașek ! Inapoi !...

Intors mă așezai pe marginea gropii.

— N'ai poftă să-ți rămână oasele pe aici, cred !...

Apoi răsucindu-și o țigară, după ce și-a întins șuba în fața gropii, ca o „mască" :

— Ce crezi, puiule, că am venit să fac de gardă aici, în noaptea Paștilor, de florile mărului?....

Noaptea asta putem să și dormim !... Nu trage nimeni un foc !... Nu e omenirea chiar atât de barbară, cum susțineți voi, poeții, prin ziare!.... Ai un foc?.... Mâine e altceva!... N'aș vrea să fiu în pielea ălora care ne-or schimba mâine, în gropile astea!...

Și râse cu plăcere de stratagemă.

Stelele își mișcau în cer, pe nesimțite, scrisul lor tainic și etern. Inainte de miezul nopții au ajuns la noi într'adevăr, aduse de o boare primăvăratecă, aromată de duhul pământului umed, zvonurile unui cânt liturgic, de la tranșeele dinapoi.

— Cântă băieții!.... Cântă din toți bojocii, să-i auzim și noi!.... râse iar cu poftă plutonierul, ținându-se cu mâinile de șale, la rădăcina unui copac, unde ne retrăseserăm să îmbucăm ceva. Din față, dela inamic, din cine știe ce sat rusesc, două clopote rare...

Zvonurile se pierdură. Liniștea se alcătui în locul lor dintr'o esență par'că și mai pură, înrudită cu tăcerea copacilor care creșteau și lumina stelei celei mai îndepărtate.

Un fâșâit brusc de frunze uscate din dreapta malului, de-alungul luncei.

— Irașek!.... Ia te uită? Văd bine?.... Ce e cu ăla!...

Și plutonierul cuprins deodată de un tremur cu spasme, se ridică în vârful picioarelor răcnind:

— Stăi!.... Cine ești?....

Și scoase, cu o mișcare scurtă, revolverul din tocul dela șold.

Purtarea atât de puțin militărească, și de loc prevăzătoare a plutonierului, era explicabilă. Dealungul malului, prin frunzele veștede ale luncii, venea spre noi, plutind par'că un Iisus vagabondând,

cu picioare goale, pantaloni abia până la glesne, haină ferfeniţită deadreptul pe piele şi ochi mari, aprinşi, într'o figură păroasă. Se opri. Auzirăm un glas, maj mult duh:

— De ce să tragi?... Eu nu trag... Şi cu braţele destinse, ca un crucifiat, se apropiă de noi.

Era un biet ovrei din Podolia, fiu de rabin, din acele târguşoare evacuate, sau măcelărite. Se pare că ştia şi ceasornicăria.

— N'aveţi vre-un ceas să vă dreg?... Atunci daţi-mi o bucată de pâine!.... se 'ncumetă.

— Şi unde ai fugit încoace?... întrebă plutonierul care nu se hotărî să-şi pue revolverul la loc, ţinându-l, bine strâns, în mâna dreaptă. Unde vrei să te duci?

— La Paris. Mulţumesc pentru pâine. Nu vă supăraţi, dacă stau jos... Sunt ostenit. De şaisprezece nopţi sunt tot pe drum. Mai e mult până la Paris?....

Plutonierul, care nu putea crede în această fantasmagorie, se răsti:

— Iraşek, leagă-l. E spion! Il ducem la companie! Numai decât!

— De ce să mă legaţi... Mă duc singur... Pe unde trebue să mă duc?... şi voi să se ridice.

Cu greu se ridică. Pâinea, îmbucată repede şi aproape nemestecată, îl chinuia. Grimase iuţi şi adânci începură să-i muncească chipul şi din gingii i se scurgeau în barbă, firişoare de sânge.

Spre a strica tăcerea care ar fi putut iscodi în mintea lui Potroţki cine ştie ce gânduri şi crunte hotăriri, întrebai pe vagabond:

— Cum te chiamă?...

— Par'că mai am vre-un nume? La mine 'n târg, la Crihiva, îmi ziceau Reb Iţhoc ben Moisi.

— Nu ţi-e frică?.... Ai putea fi împuşcat.... Să fi rămas acasă!

— Par'că acasă, n'au vrut să mă 'mpuşte?....

— Mai bine te împuşcam! izbucni plutonierul, neştiind ce să facă acum cu această haimana, care-i stricase tihna.

— Aşa cred şi eu... Mă mir cum am scăpat. Când s'a pornit pogromul, toţi din casă, tata, fraţii, nevasta, copiii au luat topoarele, cuţitele şi revolverele şi s'au ascuns în pod. Au venit huliganii cu puşti, facle şi mitraliere. Au rămas în pod, toţi ai mei, întinşi de par'că au fost morţi din totdeauna. Pe mine m'au găsit în şopron cu mâinile goale — în pielea goală... Au râs şi m'au aruncat peste gard, în uliţă. Pe urmă au dat foc casei.

— Dar dacă aş face eu acum ce n'au făcut ruşii?...

Potroţki, învineţit deodată de frică scoase revolverul dela spate şi lipi ţeava de fruntea vagabondului. Haimanaua închise ochii şi aşteptă.

Eram sigur că plutonierul va trage. Numai de-ar trage bine — să fie de-ajuns odată!

Dar n'a tras. Puse repede revolverul în toc şi cu furie zvârli în obrajii livizi ai ovreiului cu chip de Crist, câteva perechi de palme. Pocniturile seci, care aminteau într'un fel, ţăcăneala mitralierei, îl făcură să se oprească deodată şi să se uite 'n jur cu 'ngrijorare. Abia ţinându-şi răsufletul, întrebă:

— Şi acum ce mai zici?

Ovreiul, care căzuse c'o mână 'n mâlul luncei, se ridică şi se clătină, abia adunându-se din buimăceală:

— Ce să zic?... Pe mine nu mă doare şi nu mă interesează. Dacă dumitale îţi face plăcere....

Şi vagabondul se mai clinti odată, abia văzut, de teamă să nu se prăbuşiască, întinzându-şi din nou obrajii, de data asta din partea stângă. Potroţki îl privi cu milă şi dispreţ, de sus până jos.

— Pentrucă, vezi dumneata, domnule ofiţer, începu să filosofeze ovreiul ridicând un deget prelung şi uscat, în dreptul nasului, omul e ucis de tunul cu care vrea să se apere şi nimic nu se poate face împotriva aceluia, care trăeşte gol, numai pentru duhul lui. Şi dacă ar vedea oamenii, acestea, poate că n'ar mai fi atâta sânge vărsat, în câmp, sub lună şi atâtea leşuri rânjite...

Ovreiul începu să plângă, legănându-se înainte şi înapoi, în dreapta şi stânga:

— Mamele, fetele şi copiii n'ar mai fi cu ochii 'n lacrimi ziua şi noaptea, neînţelegând nebunia bărbaţilor, cari se muşcă turbaţi ca 'n ceasul sfârşitului lumei!...

Unde e glasul care să strige 'n munte: „Nu vă mai ocrotiţi!..." Unde?.... Doamne, unde?....

— Şterge-o!... răcni plutonierul, scos din fire.

— O şterg, cum nu. (Işi svântă ochii de lacrimi cu zdreanţa mânecii drepte). Şi pe unde s'o apuc acum, vă rog, ca s'ajung la Paris?

— Drept înainte.... Drept, dincotro vin cântecele de înviere! îl lămuresc eu, arătându-i direcţia, înspre tranşeele noastre.

Ovreiul se ploconi adânc în faţa plutonierului, care se aşezase iar la rădăcina copacului şi-şi deschisese tabachera.

— Vă mulţumesc, domnule ofiţer, că nu m'aţi omorît. Hristos a înviat!... că e Paştele dumneavoastră. Se zice pe nedrept „Hristos a înviat", pentrucă nici n'a murit. Tot un rabi o fost şi el, gol, care nu s'a apărat împotriva nimănui... Cum era să moară? Vă mulţumesc, domnule ofiţer....

Şi se depărtă.

Umbra filozofului se pierdea şi se ivea între copaci, poate ca altădată umbra lui Iisus, în grădina Getsemani.

— Spion!!.... zise îndesat plutonierul, sorbind din ţigare, aruncând ochii pe urmele lui şi scuipând. Acum au să-l ia ai noştri în baionetă, ha! ha!.... Tu crezi în palavrele lui, Iraşek?... Oricum, dacă vrei, poţi să faci o poezie...

F. ADERCA

Sfaturi pentru frumuseţe

Mihai Vasiliu. Soluţia, este compusă de profesor Doctor Labouraud. Să-l lămuriţi pe asistent, ca să ştie. Nu pricep de ce variază atât de mult preţurile. Cu poşta viitoare, vă voiu trimite preţul exact. Cine v'a spus că Hidrochinoina nu se vinde oricui? După câte ştiu, nu este otravă, este o substanţă netoxică, un praf alb, ce se prezintă în lamele fine cu nu aspect mătăsos, seamănă cu resorcina şi serveşte la fixarea plăcilor în Radioscopie. Veţi utiliza pentru puncte negre. Apă de rosae 100 gr. Amoniac 50 gr. glicerină 50 gr. Nasulfuric 5 gr. apă de ploaie un litru. Apoi Crema Laura No. 2.

O învăţătoare nenorocită. După câte văd, v'aţi pus în cap să cheltuiţi întreg salariul pe creme şi reclame de înfrumuseţare. Să ştiţi că 10 creme pe lună, nu ajută, decât să vă spulbere banii din pungă şi obrazul tot aşa rămâne. Urmaţi cu crema Laura No. 1 vre-o lună de zile şi comunicaţi-mi rezultatul.

Liana. Ce aspect are crema după aceste 3 luni? De altfel nu are de ce să nu fie bună. Pentru riduri. Tărâţe de grâu 200 gr. Făină de migdale 100 gr. Se fierbe bine cu un litru apă. Se strecoară şi se adaugă 50 gr. glicerină şi 100 gr. apă de rosae. Cu această soluţie, veţi şterge obrazul de fard, seara. Apoi veţi da crema.

Danton. — Nu dispera căci este leac. Sunt convinsă că un autovaccin vor fi de folos. Incercaţi şi comunicaţi-mi rezultatul.

Doct. Taie fugă. — Pseudonimul şi mai ales titlul de medic universal ce-ţi dai, mă face să cred că vrei să glumeşti. Despre mătreaţă s'a scris în nenumărate rânduri.

V. Câmpeanu. — Adresa pentru cremă o găseşti în anunţul din revistă. Un ten gras are un aspect unsuros. Aşa este şi al d-tale?

Mary Nady.—Pentru pistruii ce-i aveţi nu pot garanta absolut vreun mijloc rapid. Trebuie multă răbdare şi curaj. Incearcă: Ac. benzoic 0.50. Ac. salicilic 1 gr. Kali iodat 2 gr. Lanolină şi Vaselină ao 10 gr.

Adelina descurajata. — Exact răspunsul dela Mary Nady.

Ochi albaştri. — Pentru un ten gras, vă recomand să vă spălaţi seara obrazul cu vată şi cu: Un pahar vin alb, zeama dela o lămâie şi un litru apă de ploaie. Nici un fel de cremă. Dimineaţa săpun de borax şi pudră.

D-na A. — Pentru petele de pe obraz: Lapte dulce un pahar, zeama dela 2 lămâi, gălbenuş de ou una bucată, apoi crema Adrenalină .05 Ung. emoliens 15 gr. Ulei de rosae 5 pic.

Lola. — Crema ce o utilizaţi s'o faceţi fără camfor şi va fi bună. Pentru slăbit, evitaţi dulciurile, făinoasele, grăsimile. Faceţi băi calde, masagii. Nu mâncaţi pâine decât prăjită bine. Faceţi marşuri odată pe zi.

Lidya N. — Pentru gene, ulei de ricin 20 gr. Pilocarpină 0.20 ctgr.

Lisette, Maryse, Luissy. — Nimic mai admirabil pentru întinerirea feţei şi păstrarea tinereţei, ca masagiile medicale după metoda d-nei dr. Payot a cărei reprezentantă în ţară la noi s'a stabilit în str. Vasile Lascăr. No. 9. Cred că-mi veţi mulţumi.

Bily. — Injecţii cu parafină pentru îndreptarea nasului, nu se fac la noi în ţară. Sunt şi periculoase. Contra roşeţei nasului utilizaţi crema de la d-na A, cu adrenalină.

Studentul. — Pentru mătreaţă utilizaţi: Formol 40 la sută, 100 gr. Ac. salicilic 1 gr. Nitrat de potasiu 1 gr. Alcool de Lavandula 250 gr. Ulei de ricin 20 gr. iar pentru creşterea părului: Tra Capsici. Cantaride ao 5 gr. Cloral hidrat 5 gr. Amoniu carf. 3 gr. Pilocarpină 1 gr. Ol ricin 20 gr. Acetum vini 75 gr. Alcool pur 75 gr.

Lina Dim. — Pentru pistrui: Tinctura de Iod 5 gr. Ulei de terbentină 5 gr. Ulei de Migdale 100 gr. Hidrochinonă 1 gr.

Jeanine. — Săpunul Cadum nu e eficace la coşuri. Veţi şterge seara obrazul de fard cu vată şi cu: Alcool 50 gr. Resorcină 2 gr. Sulf. pp. 1 gr. Glicerină 20 gr. Apă de rosae 50 gr. apoi crema: Turbith mineral 2 gr. Vanilină 0.25. Vaselină 50 gr. sau cu: Salol 5 gr. Tiniol 1 gr. Camfor 5 gr. Ceară 20 gr. Vaselină 80 gr.

Taciturna. Declaraţia de dragoste şi mai ales titlu de înger salvator, m'au amuzat foarte mult. Sunt măgulită şi emoţionată. Dar să trec la ce vă priveşte: Pentru ridele ce le aveţi Sulfat de aluminiu 1 gr. Lapte de migdale 50 gr. Apă de rosae 150 gr. Apoi crema Lanolină 125 gr. Apă de lauro-cerasi 50 gr. Extr. hamamelis 10 gr.

Păuniţa. — Pentru pielea sgrunroasă dela braţe: Ceară albă 6 gr. Cetaceum 12 gr. Ol. olivar 40 gr Apă de rosae 10 gr.

Miss Moldova. — Da, preparatele Rouge et Noir sunt recomandabile. Pudra mai ales e foarte bună.

Sacontala. — Vă recomand seara câte o pastilă de Bromural Knorr şi o ceaşcă de ceai de tei dulce, e mai preferabil de cât Veronalul pentru insomnie.

Sot Vot. — Nu am putut descifra bine pseudonimul dar cred că e cam aşa. Pentru transpiraţie: Alumen crud 5 gr. la un litru apă tamponări, apoi pudrare cu talc.

LAURA

Moda de azi

Sus : *Pălărie de feutru cu mătase, eşarfă asortată.*
Jos : *Un model interesant de rochie de primăvară din crêpe satin bleu imprimat cu alb, cu capă de atlas albastru.*

Sus : *Rochie din crêpe de Chine imprimat cu capă de stofă garnisită cu vulpe veritabilă.*
Stânga : *Rochie de înainte de amiazi din stofă de lână verde deschis, combinată cu maron ; lucrată în cloche-uri bogate şi cu pălărie asortată.*

Rudyard Mullion

Cadavrul 13 D.

o aventură a celebrului detectiv Trevor Gex în România

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Autorul împreună cu detectivul Trevor Gex, se află la balul Mariei Lăstun, unde caută să descopere o bandă de spioni, ce urmăresc a pune mâna pe un document secret, încredinţat ministrului japonez Kaomi.

In timp ce dansau împreună, Maria Lăstun şi hatmanul Şalucov es într'o seră. Se aude un foc de revolver. Hatmanul e găsit grav rănit. Dându-şi sufletul, acuză pe Maria Lăstun, că l-a ucis.

Sunt bănueii că Maria Lăstun l-a ucis, ca să n'o denunţe: e oare această femee o spioană a Sovietelor?

Cercetări face şi colonelul polonez Muranow, care, într'o zi primeşte dela fiica sa un bilet prin care-l cheamă, fiind în primejdie, într'o mahala ţigănească.

Intrarăm în prima fundătură, cuib de ţigănie, de prostituţie şi muzică. Nu făcurăm zece paşi în interiorul uliţei, şi un spectacol uimitor, ne fixă de sol. De o parte şi alta a uliţei, trotuarele nepavate, sunt ca două plaje, în nisipul cărora se scaldă trupuri de bronz; întreaga populaţie a cartierului, exasperată de cele dintâi călduri ale primăverei, a eşit în stradă, tăvălindu-se în nisip, expunând piese de trusou masculin şi piese de anatomie feminină.

— Unde ne duci?... Unde e Lilla?... întreba sărmanul Muranow pe Florica.

Aceasta bâlbâia:

— La ţigani... la schingiuitor... O duce la bâlci... La Moşi, la Moşi!...

— Ce vrei să spui?... Ce vrei să spui ?...

— La circ!... Scorpia îi suceşte picioarele!... urla idioata râzând sinistru.

— Dumnezeule!... Unde e biata mea Lilla?...

— O face cerşetoare!...

* * *

Grupuri mici, sindrofii în aer liber, în umbra magaziilor de scânduri înegrite de ploi şi vânt familii numeroase, pe marginea uliţei umbrită de căsuţe minuscule, mai mici decât cele dela ţară, cubice şi foarte scunde, ca intrate pe jumătate în pământ, sub greutatea coafurilor de stuf. Când un om intră în casă gheboşându-se, te aştepţi să-i vezi apoi capul, eşind prin acoperişul de stuf. Dar aceste căsuţe sunt bidinărite poetic în bleu-pal, rozalb sau mov spălăcit, şi par strivite sub masivii de salcâmi şi oţetari graşi, umbrare fragede peentru plaja fără apă.

Pe unde trecem, ţiganii râd de Florica făcându-i gesturi obscene.

La rigolele primitive din marginea uliţei, lângă scursorile albăstrui, sunt aliniaţi ca într'o maternitate, ţânci şocolatii, ce nu au prins încă culoarea de cox a părinţilor, în copăi mititele, ca de jucărie, veghiaţi de vrăjitoare bătrâne, cu pipa în gură.

Două fete vopsite, tunse, şi trei băeţi în cămaşe, dintre care unul gras, cântă din mandolină pe un scaun.

Alături, dorm femei buhăite sau osoase; un bulibaşe venerabil e inconjurat — viziune africană — ca un profet, de credincioşii, cari stau greceşte pe o rogojină.

Un dănciuc în cârji, se joacă cu un ţânc blond cu nasul roş de o perpetuă igrasie de limfatic. Pe scăunele, pe ţoale, mahalaua stă faţă în faţă, ca două armate de senegalezi, abia treziţi din somn şi cărora peste noapte, li s'au furat uniformele, rămânând în albul relativ al rufăriei.

Fundătura Ielelor şi a Scorpiei, sunt două uliţe ce comunică între ele, printr'o potecuţă şerpuind între ulucile unei curţi cu bălării grase şi căsuţa albăstrie, a unei prostituate.

Dacă Fundătura Ielelor e o plajă, Uliţa Scorpiei e un şanţ!

Intr'adevăr, uliţa în care intrarăm în monom, cu Florica nebuna în frunte, e atât de îngustă, încât e un simplu şanţ. Cel mult doi metri lărgime, cu un şanţ adânc în mijlocul ei, prin care se scurge lături. O potecuţă pe mal, serpueşte pe lângă gospodăriile cu verdeaţă sumară.

Mizerie supremă, maşină de gătit, — lut, plită spartă şi burlan, — zidită în uliţă, un tânăr se rade pe maiul uliţei, într'un ciob de oglindă; pe frânghii întinse de uluci deacurmezişul uliţei, rufe la uscat, — ca la Neapole.

— Dece sunt aşa mulţi estropiaţi pe aci, ologi, ciungi?...

— Ţiganii îşi schingiuesc uneori copiii ca să scoată din ei perfecţi cerşetori, îmi explică Muranow.

— E cu putinţă?...

— Priveşte...

Intre două albiuţe cu fetuşi asediaţi de muşte, pe o bancă de scânduri, ca pe un soclu, tronează o arătare de circ, un om-păiajen. E un băiat cu faţa suptă, cu o melancolie infinită în ochii stinşi. Un tors cu patru membre foarte lungi şi subţiri, frânte în unghiu ascuţit, ca picioarele de ţânţar. Nu se poate sprijini pe ele; le ţine însă îndoite ascuţit, fiindcă sunt atât de lungi, încât altfel nu le-ar putea strânge în apropierea sa. Umerii, coatele, şoldurile, genunchii: unghiuri ascuţite. Atitudine de lăcustă albă. — ologul e numai în cămaşe. Pălărie de pae pe cap. Te aştepţi parcă să sară, prin surprindere, ca o veritabilă lăcustă, de pe bancă, în iarbă.

Florica-idioata, râde absurd la el şi încearcă să ne explice pe bâlbâite, că ţiganii l-au furat şi i-au atârnat când era mic, pietroaie de picioare şi mâini, dupăce i-au legat trupul de partea de sus a unui stâlp, ca să-i lungească membrele la infinit!...

Muranow verifică legenda aceasta printre lăutari. Ei ne spun că omul-păiajen e băiatul unui lăutar, care ştia pe vremuri să scoată accente atât de sfâşietoare din vioară, încât plângeau boerii cherchеliţi la chef.

Poate că în timp ce cânta astfel, lăutarul se gândia la bietul schingiuit de acasă, om-ţânţar imobil pe banca de lemn.

* * *

Un fel de anxietate mă apasă :

— Dar unde ne duce nebuna asta ?

Muranow tace apăsat poate şi el de o presimţire rea. Florica râde: am ajuns la bordeele locuite de prostituate. Una tânără, în capot roz, a eşit la poartă. Sclipiri negre din ochii tinerilor. Alta, în vârstă, cu camizol bleu-pal şi aluniţă, vorbeşte prin gesturi cu o prostituată mută şi cu o ţigancă dolofană. Muta e colţuroasă, desenată din unghiuri ascuţite, aşa cum ţiganca e numai din linii curbe, ca o ciorchină.

Nasul coroiat al mutei, e înfipt în figura unghiulară, peste care cad laţe de păr negru. Când ne vede, scoate o serie de sunete guturale....

Florica urlă:

Scorpia!... Scorpia!...

Am ajuns la marginea cartierului de bordee şi magazii.

Florica scoate o chee din sân, i-o dă lui Muranow şi-i arată uşa unei magazii de scânduri negre.

In timp ce descuiem, nebuna se face nevăzută.

Intrăm.

Magazia pare pustie. Are însă un mobilier extraordinar. Cleşti de schingiuit, ca pe vremea inchiziţiei, satâre, ferestrae, o roată de tortură, un furnal. Apoi, ciocane, aparate mai fine, bisturiuri, bandaje.

Simt un fior lugubru. Muranow mă strânge convulsiv de braţ. Suntem în laboratorul în care ţiganii schingiuesc copiii!...

Dar e oare cu putinţă aceasta sau poate suntem numai într'o potcovărie părăsită?

Muranow şopteşte:

— Lilla!...

Nimeni nu răspunde. Un foşnet însă se aude din fund. Ceva a mişcat în umbră. Ne apropiem de fundul magaziei. O arătare, în lumina cenuşie ce se strecoară printr'o crăpătură a tavanului... O fată dreaptă, în picioare...

E Lilla, şi totuşi nu e ea. Are ceva din rigiditatea păpuşilor de ceară şi a cadavrelor, şi ceva de stafie. E îngrozitor...

E o Lillă cu faţa galbenă, cu ochii mari deschişi, fixând pe tatăl său, mută. Suntem la doi metri de ea. Fata halucinantă pare că aşteaptă îmbrăţişarea tatălui ei.

— Lilla! urlă Muranow.

Şi repezindu-se în braţele ei, se prăbuşi la picioarele arătării, ca trăznit!

Mă apropiai.

Dumnezeule! Ce viziune groaznică!... N'am înebunit oare în acea clipă?

Lilla era o moartă trucată. Era un trunchiu numai cu cap, fără mâini şi picioare.

Trupul acestui cadavru amputat de mâini şi de picioare, era aşezat pe un soclu, ca femeia-trunchi, la Moşi. Infiorător manechin!...

Incercai să ridic pe Muranow. Dar groaza îl ucisese: apropiai o oglindă de buzele lui şi constatai că nu mai respiră. Poate că se lovise grav la cap în cădere.

Eram singur în acest straniu laborator cu două cadavre...

Mă uitai îngrozit în jurul meu...

Şi deodată, urlai!...

Ceva se mişca lângă uşe.

Era Florica idioată, care se strecurase în magazie.

Din câte putui să înţeleg din cuvintele româneşti bâlbâite de această nebună, încercai să reconstitui crunta răzbunare a lui Igor Khan, împotriva lui Muranow.

In această magazie, — o veche potcovărie, în care se spunea că ţiganii schingiuiau uneori copiii, — adusese Igor Khan pe Lilla, pe care desigur o atrăsese într'o cursă, pe când tatăl ei şi cu mine, plecasem în ajutorul lui Gex, în taverna vagabonzilor.

Lilla legată lângă vechea vatră a potcovăriei, văzu intrând doi ţigani fioroşi şi pe Florica idioată.

Ameninţată de ţigani, când aceştia eşiră, lăsând-o în paza idioatei, fata putu să convingă pe Florica, să ducă un bilet lui Muranow. Ţiganii se înapoiară cu instrumentele necesare, şi amputară braţele şi picioarele nefericitei poloneze. Cu toate sistemele lor băbeşti de a opri sângele ,legând cotoarele membrelor şi ungându-le cu un fel de argilă, Lilla muri în chinuri groaznice...

Igor Khan plecase cu membrele Lillei, într'un sac. El avea să arunce picioarele şi mâinile nefericitei poloneze, în căruţa cu carne dela hale, ca să-şi bată joc de noi, şi un câine fugise cu o mână, în faţa tatălui fetei! O, dacă ar fi ştiut atunci Muranow, că mâna aceea de om mort, era mâna fiicei sale!

Când ţiganii plecară fiindcă nu le reuşiseră operaţia prin care Igor Khan voia să se răzbune pe Muranow, care descoperise cuiburile spionilor, şi Lilla nu putuse fi transformată într'o femee-trunchiu, bună de expus în circuri şi la bâlci, — Florica aşeză trunchiul pe soclu şi cu ajutorul piedestalului pe care o aşezase, făcuse un fel de sperietoare macabră. Cu sârme înfipte în cap, fixase pleoapele cadavrului, ca să-i stea ochii deschişi!...

Aceste lucruri îngrozitoare, mi le povesti nebuna, mai mult prin gesturi şi ţipete. Mă întrebam însă, dacă nu era chiar ea asasina Lillei şi dacă ţiganii schingiuitori nu au existat decât în imaginaţia ei dementă. Imi spusei că poate Igor Khan, când a adus-o aci, a ameninţat pe Lilla, ca s'o sperie, cu ţiganii schingiuitori, şi că, rămasă singur cu fata, Florica nebuna a ucis-o şi a ciopârţit-o, aşezându-i apoi trunchiul pe soclu, ca într'un muzeu cu busturi de ceară!

Nervii mei nu mai rezistau. Fugii, cuprins de o panică demeneată. Seara se lăsase. Nu ştiu cum am eşit din din acel cartier ţigănesc. Aveam impresia că sunt urmărit de ţigani, de Igor Khan, de cadavrul viu al Lillei!...

M'am rătăcit la periferia Capitalei şi am mers astfel mult, în neştire, cu cortegiul de spectre după mine...

Mă apropiasem de un lac, care acum ştiu că era lacul Tei, din marginea oraşului.

Un val de abur albicios şi opac, se târa pe pământ, tot mai dens, ca un val de gaze asfixiante pe frot. Ceaţa îmi curma respiraţia şi nu mai puvedea nici la doui paşi.

Iuţii mersul, dar ceaţa deveni ca o perdea umedă, ca un geam mat, care nu-mi mai îngăduia să întrezăresc pe unde calc. Noroiul lipicios de argilă desfundată, îmi reţinea piciorul în gropi, încleştat ca în ghiare invizibile.

Câmpul fără repere se întindea nebănuit, haotic; pândeau de-acolo toate posibilităţile de monştri şi de primejdii. Aveam impresia că am intrat pur şi simplu în lumea cealaltă; eram în haos, în infern...

O teamă paralizantă mă cuprinse, să nu fi cotit spre mâlul lunecos de pe plaja cleioasă a lacului, care se surpă, se deschide sub picioare şi te suge parcă înăuntru. Frica să nu cad în nămolul lichid, în care mişunau lipitorile, mă înebunea.

Mă trezii deodată în faţa unui zid, dealungul căruia începui să merg iute, sprijinindu-mă de el. Nu e tocmai liniştitor gândul că aci roiesc mardeiaşii *) cărcotaşii, „borfaşii" cari au toate îndrăznelile. Ţigănia îşi tachinează epidermă cu cuţitele, mizeria ascute cutezanţa vagabonzilor, iar pungaşii posedă cu cea mai mare preciziune, adresa de a-ţi da numărul exact de lovituri de briceag, cu o adâncime perfect calculată, maximumul suportabil, ca să nu mori, căci dacă victima crapă",**) delictul devine crimă iar pedeapsa se însuteşte.

Casele de pe trotuarul celălalt nu se disting. Ceaţa e groasă s'o tai cu cuţitul... Cu cuţitul... Cineva m-a fluerat?... E în spatele meu...

Mă simţii pierdut. Sudoarea mă moleşi, — alergai totuş, deşi cu picioarele moi; mă poticnii în gropi, sărind în mijlocul băltoacelor, aiurit, asfixiat de pâcla opacă şi grea ca plumbul rece, cenuşiu. Aşteptai să fiu ajuns din urmă aşteptai atacul, cuţitul rece care să mi se înfigă pe lângă şira spinării, care să mă doboare. Fugiam...

Şi de odată simţii o comoţie violentă: mă izbisem de un stâlp de telegraf. Mă oprii o clipă să mă desmeticesc. O umbră, în ceaţă, se opri în urma mea. Incovoiat de mijloc, pornii iarăş, explorând împrejurările imediate, în speranţa unui indiciu, care să-mi arate unde mă aflu. Dădui, pe jos, de linia tramvaiului. De acum, aveam o călăuză sigură: pornii pe linia tramvaiului, dar, pierzând orice noţiune de direcţie, avui impresia că am luat-o înapoi, spre lac... Totuşi, mersei mereu, până ce mi se păru că am ajuns la o răspântie mai mare.

Traversai strada şi nu mai putui să regăsesc linia tramvaiului. Eram pierdut. Mă oprii desnădăjduit. M'am aşezat pe un morman de piatră, hotărit să aştept aci risipirea negurei.

O vagă limpezire, o iluzie, poate, a minţii sub presiune. Un nou val de ceaţă cenuşie, împins de vânt, se apropie şi vârful valului este adus înainte, îndoit, — sunt capete de cai în front, ca o cavalerie în şarjă. Pe stâlpul de telegraf se încolăcesc şerpi de abur gros, pe jos se târăsc balauri diformi.

Gâfâind mă ridicai cu ochii holbaţi şi roşii în ceaţa ce-i face să lăcrimeze usturător, şi pornii iar... Calvarul continuă, halucinaţiile se precizează... Da, eram urmărit: zării din nou o siluetă neagră în urma mea.

Dar în aceeaş clipă, mă împiedicai şi căzui peste un trup moale: un beţiv sau un cadavru!...

*) şi **) In text, în româneşte.

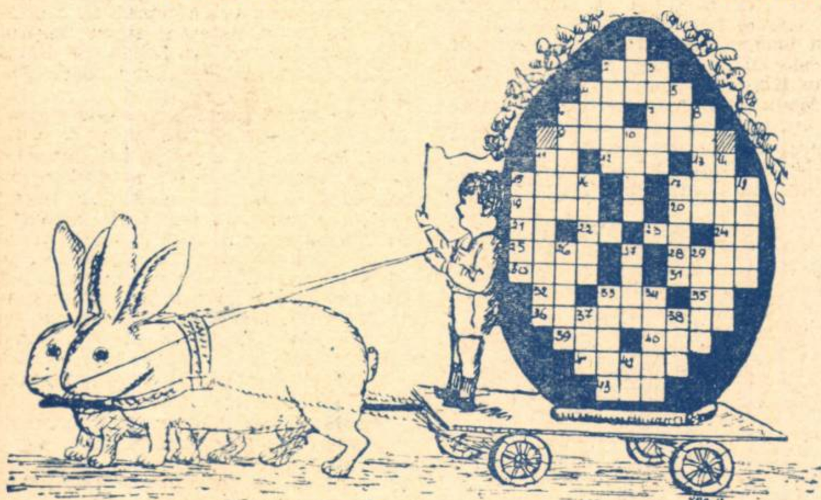
(Va urma)

Jocurile „Realității Ilustrate"

Joc de cuvinte încrucișate

„Cadou de Paști"

10 puncte — de Rebus

ORIZONTAL: 1) Cadouri de Paști. 4) Când ciocnim ouă? 6) Animal pe care copiii îl mănâncă, atunci când este de... ciocolată. 7) Comandant turc. 9) Iepure mic. 11) Ce a fost Iisus Cristos, în afară de Dumnezeu? 12) Diviziuni în istorie. 13) Conjuncție. 15) Așa să fie! 17) Cum sunt cozonacii? 19) Pâini. 20) Pe ce se coc purceii? (Anagramă). 21) Articol. 22) Notă muzicală. 23) Prefix. 24) Sunt. 25) Împărat. 28) Eretic. 30) Spațiul sideral. 31) De ce se ocupă țărăncile la șezători? 32) Plantă textilă. 33) Când serbăm Paștele? 35) Notă muzicală. 36) Din ce e făcut oul de mai sus? 39) Exclamație de bucurie. 40) Fire de urzitură. 41) Cum e mămica uneori, când Zozo nu se poartă bine? 43) Campioni.

VERTICAL: 1) Când e prea cald, mai facem câte un.... 2) Musafir. 3) Pronume. 4) Prepoziție. 5) Interjecție. (Buc.) 6) Cum rămâne cel ce vede scena de mai sus? 8) Pilesc. 10) Felicit. 11) Privitor la o anumită categorie de predici. 14) Ce serbăm noi azi? 15) Se ivește. 16) Poteraș. 17) Fecior. 18) Mântuitorul. (Așa cum ar trebui să se scrie). 26) Om superior. 27) Cum îl chiamă pe micuțul de mai sus? 29) Prăjitură. 33) Unde merge copilașul de mai sus? 34) Vechii locuitori ai Peninsulei Balcanice. 37) Ceas. 38) Ursită (fig.) 42) Abreviațiune întrebuințată la sfârșitul scrisorilor.

Poșta jocurilor

Nory Bedighian. Constanța. — Știți că ați devenit foarte simpatic?.... Desigur că maniera aceasta nu poate fi în nici un caz a d-lui S. Breiman, cu care am comis imprudența să vă confund....

Corneliu Puțuneanu. Craiova. — Mai așteptați, fiindcă s'ar putea întâmpla ca lucrurile să ia poate întorsătura dorită.

A. Stănculescu. Călărași. — Ideia dvs. nu era publicabilă, decât numai sub o formă găsită de noi. Vă felicităm pentru ea.

Zoe Gh. Stoicescu. R.-Vâlcea. — Tăiați jumătate din cuponul apărut ulterior.

Ionescu C. C. Iași. — Publicăm orice, numai să fie inteligent alcătuit.

Const. Tuculeasa. Ialomița. — Regretăm foarte mult că nu putem aprecia munca și talentul dvs. și sub forma unei publicări, din cauză că ați ales greșit subiectul... Nu-l mai răstigniți pe Isus Christos, din capriciul de a servi drept model unui joc de cuvinte încrucișate!....

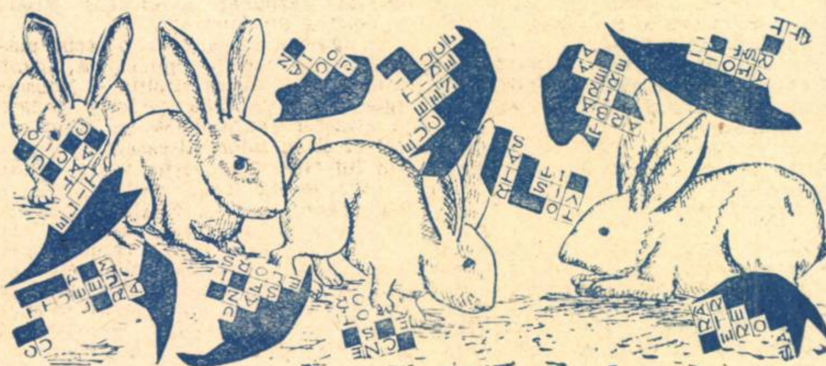
Aurica Filip. Tușnad. — Regret că n'am reușit să păcălim de 1 Aprilie o „fetiță" atât de „cuminte" și „drăguță"!.... Asta înseamnă că domnii cari s'au păcălit, n'au fost nici „cuminți" și nici „drăguți", din cauză că s'au supărat pe noi. Ba poate, ar fi fost în stare să ne spună chiar la.... mămica! Primiți o tot atât de „drăguță" urare de Sf. Sărbători!...

REBUS

Reconstituire

„Iepurașii sburdalnici"

10 puncte — de Rebus

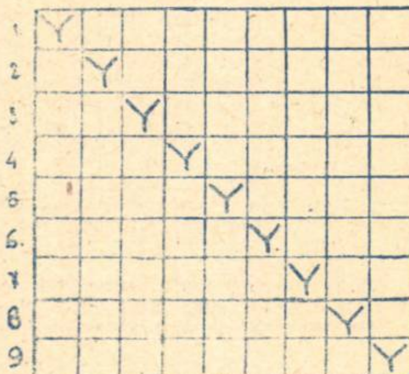

Pe pajiștea de mai sus se afla un ou, pe care revista noastră scrisese o comunicare pentru cetitorii ei. Iepurașii însă, tot jucându-se împrejurul lui, l-au răsturnat, sfărâmându-l complet.

Intâmplarea este foarte regretabilă, deaceea rugăm pe d-nii cetitori să ne scuze, și totodată să-l reconstituiască, pentru a vedea comunicarea făcută.

Joc oblong în diagonală

(10 puncte)

Respectându-se ordinea literelor înscrise de noi, se vor forma 9 (nouă) cuvinte cu următoarele semnificațiuni:

1) Invingătorul Turcilor la Drăgășani. 2) Poet grec (sec. III a. Cr.) 3) Celebru compozitor german (1794—1846) 4) Regele care a impus lui Hercule cele 12 munci. 5) General francez, înscris voluntar în războiul pentru independența Statelor-Unite. 6) Filozof neo-platonic, adversar al creștinismului. 7) Zeița memoriei, mama celor 9 muze. 8) Râu în America de Sud străbate Bolivia meridională. 9) Creatorul dramei naționale ungare (1788—1830).

N. R. In numărul viitor vom publica rezultatul fazei I-a a șampionatului cuvintelor încrucișate pe 1930.

Deslegările se primesc până la 10 Mai, 1930. Fiecare joc acordă deslegătorilor un număr oarecare de puncte. Cel care obține numărul cel mai mare de puncte prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri din numerele 166, 167, 168 și 169 va primi un premiu de 1000 lei. Premiul al doilea 500 lei. Premiul al treilea 300 lei. Următorii șapte deslegători primesc câte un volum din operile autorilor renumiți. Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor. Premiile se vor bistribui la 20 Mai 1930.

Joc de 1 Aprilie

(Păcăleală)

N. R. Dăm mai jos deslegarea jocului publicat în numărul 165 al revistei noastre și a cărui deslegare — contrar așteptărilor publicului care credea că va câștiga aparate de radio — este o veritabilă... păcăleală (!) de 1 Aprilie.

Facem acest lucru întrucât — culmea ridicolului — mulți deslegători ne solicitau nouă aparatele de radio, chiar atunci când cuvântul *păcăleală* le-a ieșit de patru ori în joc!

REBUS

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
București, str. Const. Mille 7 Etg. II
TELEFON 306/67
Director redacțional:
NIC. CONSTANTIN

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an	Lei 350
Pe șase luni	„ 180
Pe trei luni	„ 95
Pentru străinătate	„ 400

Cupon pentru jocuri
No. 168

Numele și pronumele ....

....

Adresa ....

CONGRESUL OUĂLOR

de A. de HERZ.

Toate ouăle de Paşte, adunate în congres,
Discutară multe chestii de-ale lor, dar mai ales,
Cum s'alunge dintre ele, fără multă judecată,
Ouăle de ciocolată.

Cel dintâi luă cuvântul oul roşu, rumen, gras,
Din cuibarul unui popă, (de-aia şi vorbia pe nas),
Şi întreabă adunarea :
— „Oare pentru care fapte,
„El, o amestecătură de cacao şi de lapte,
„Indrăzneşte să se-aşeze printre noi, ca să discute,
„Multe vrute şi nevrute?"

— „Ia, te rog, să iei cuvântul şi să ne explici şi nouă,
„Ce-ţi dă dreptul dumitale să te-amesteci printre ouă ?"
Cel interpelat se uită cu dispreţ în jurul lui.
E gătit cum altul nu-i.

Că de jos şi până'n creştet, e înfăşurat în funde,
Care-i dau o'nfăţişare elegantă, când răspunde :
— „Intrebarea dumitale mi se pare indiscretă,
„Şi-o discuţie mai amplă, poate-ajunge la urmări...
„Drept e, că eu nu am darul să pot deveni omletă,
„Cum nu pot să fiu nici ochiuri pe spanac şi nici jumări !
„Dar...."
Atunci un ou de raţă
Verde se făcu la faţă
Şi'ncepu să se agite, gata-gata să se spargă,
Tremurând ca varga, (dacă poate-un ou să fie vargă !)
Cel de ciocolată spune :
— „Eu vă rog s'aveţi răbdare,
„Ca s'aflaţi că-s descendentul unui om nepus de mare !
„Tatăl meu n'a fost cocoşul ; mama mea n'a fost găină.
„Eu nu sunt ca alte ouă cu obrazul de făină".
Iarăş oul cel de raţă
Verde se făcu la faţă
Şi bolborosind cuvinte fără nici un rost, începe
Să se-agite şi să urle. Dar ce-a spus nu se pricepe.
Cel de cicolată spune :
— „Poţi să mă şi'njuri. Te iert !
„Raţa e tot raţă ! Dragă, n'am ce-ţi face. Iar te-ai fiert".
— „Huo ! Jos!"
— „Destul!"
— „Afară!"
— „Cioară ! Pacoste ! Tâmpit!"
Indignarea-i generală.
El continuă :
— „Coloarea mea e neagră, naturală !
„Dacă voi sunteţi azi roşii, e că v'aţi sulemenit!"
Unul dintre ouă'ncearcă să'ntrerupă. E'n zadar.
Ciocolata îi răspunde :
— „Două ouă la pahar!"
— „Taci din gură !"
— „Eşi afară !"
— „Nici nu es, şi nici nu tac !"
— „Un spanac e ce ne spune !"
— „Vă fac ochiuri pe spanac !"
— „Mizerabile ! Ţigane !"
— „Eu ţigan? Cine-a vorbit?"
— „Eu cel mai bătrân din ouă !"
— „Mai bătrân ? Deci eşti clocit!
„Eu ţigan, pentrucă's negru? Eu ţigan?"
— „Da, da ! Ţigan !"
— „Ei, aflaţi atunci cu toţii, că eu sunt american !
„Da, sunt negru, ca o cioară, ca un bulgăre de plumb.
Sunt din oul lui Columb!"
— „Ha, ha, ha ! Auzi ! Ce spune !... Ticălosul are haz !
— „Şi am fost adus de negrii, din America, pe-un jazz!"
Se făcu tăcere mare. Vorba asta i-a convins.
Şi'ncântată-i Ciocolata, că minciuna ei a prins.

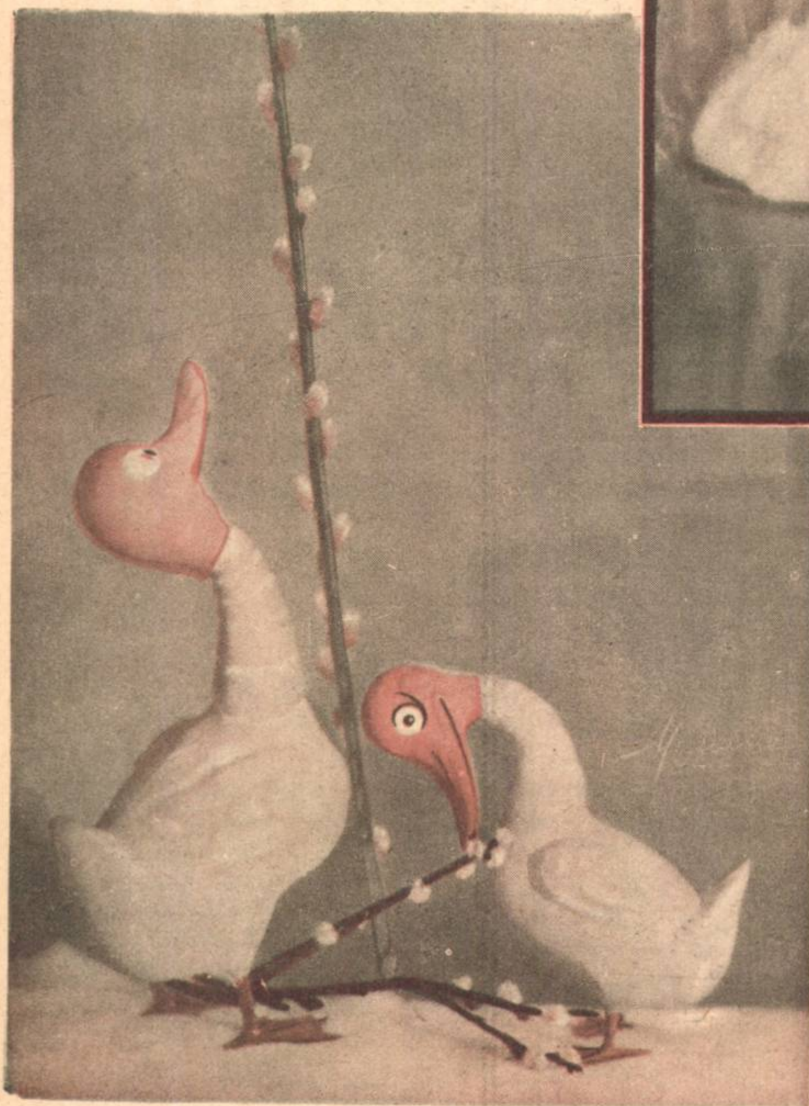
Dar un ou ce sta de-oparte, se ridică să vorbească.
E voinicul adunărei, bucuros să se ciocnească
Cu oricare membrii'n sală.
— „Nu mai face gălăgie
„Cuvântarea ta, băete, este o demagogie !
„Eşti umflat şi-ai panglici multe,
„Treaba dumnealor s'asculte,
„Şi chiar să se şi convingă. Dar cu mine, scump amic,
„N'o să ieşi la socoteală. Panglicile dumitale,
„Lustrul care-l ai pe faţă, dragul meu, nu fac parale,
„Căci în burtă n'ai nimic!"
Şi, spunând aceste vorbe, se repede printre ouă,
Şi-l ciocneşte. Ciocolata repede se frânge'n două !
Satisfacţia e mare. Prezidentul face-un semn,
Şi întreaga adunare se ridică, să aclame,
Pe erou-acestei drame,
Neştiind că şi eroul lor, era un ou de... lemn !

* * *

Din această povestire se desprinde o morală !
Ouăle *adevărate*
Au rămas... încondeiate.
N'au ştiut că-s înşelate
De doi şarlatani cu fală ;
Şi-şi dădură un consemn,
Ca s'aleagă între ele, unul mare,
Pe cel tare,
Adică... pe-un ou de lemn.

Cântec de leagăn

Dormi, dragul mamei, dormi micul meu,
Căci, lângă chipu-ţi dulce, veghez într'una eu...
In umbrele tăcerii, e 'nvăluit oraşul.
A adormit, priveşte, acum şi iepuraşul...

E drept că doar gânsacii, de lucru îşi mai fac.
Altminteri totul doarme, altminteri toate tac...
Gânsaci, pe voi acuma cumplit m'am supărat:
Au nu vedeţi că puiul cuminte, s'a culcat?

Hai, nani, puiul mamii, dormi dulce, căci îţi spun
Povestirea minunată cu îngerul cel bun
Şi, lângă chipu-ţi dulce, eu voi veghea mereu...
Dormi, dragul mamei, dormi micul meu.

P. IOANID

INVERSIUNE

— „Christos a 'nviat, coane Costache!"

— „Adevărat c'a'nviat, Tudorică. Da'cum se face c'ai înviat tu din morţi?".

— „Ca omu, coane Costache. Invie ea şi bătrâneţea, de când cu pârdalnicii de doctori".

— „Unde te-ai ascuns, măi băiatule, de nu te mai vede nimeni? Nevastă-mea mă tot întreba de tine. Ţi-a pus gând rău. Vrea să te 'nsoare, zor-nevoe".

— „Nu m'am ascuns, ferească Dumnezeu, decât de cei mai simpatici oameni, creditorii. Şi dacă mi-a pus coana Smărăndiţa gând rău cu însurătoarea, să fie pe pace, că m'am hotărît şi eu să iau jugul, ca toţi boii de bărbaţi".

— „Ascultă... măi..."

— „Las'o, coane Costache!!! Cei prezenţi sunt excluşi".

— „Şi pe cine-ai pus ochii?"

— „Ia, o fată nostimă, are puţine parale şi-un defect la ochiul stâng, o căsuţă pe Şerban-Vodă, da-i puţin cam şchioapă, (fata, nu casa, să ne'nţelegem), are neamuri bogate şi dinţi falşi, da'ncolo e'n regulă".

— „Şi-ai făcut de-acum vederea?"

— „Eri, cucoane, în prima zi de Paşti, în loc să mă fi dus şi eu, ca tot omul, la curse sau la iarbă verde?"

— „Ei, şi ai petrecut bine?"

— „Ce să spun? Toate ar fi fost bune, până la trataţie".

— „Adică?"

— „Dacă vinul ar fi avut vechimea ouălor şi ouăle pe-a vinului, făceam logodna pe loc"....

CRONICA RIMATĂ

De Paşti, in satul vesel, căsuţele 'nălbite
Lucesc sub al lor maldăr de streşini aurite
Pe care cocostărcii, înfipţi într'un picior,
Dau gâtul peste aripi, tocând din ciocul lor.
V. ALECSANDRI

De Paşti in satul vesel, căsuţele 'nălbite
Lucesc sub al lor maldăr de streşini aurite...
Lucesc in poezie... dar încă dela Denii
Alegeri, biruri, criză au prăpădit sătenii.

Nu toacă cocostârcii... Peste 'nverzitul lan
S'aude bâzâitul unui aeroplan,
Iar broaştele din mlaştini ţin isonul în cor,
Cu glasul lor melodic, te iau peste picior.

In scrânciob, doar copiii se dau — la crâşmă jos
Norodul se adună — chiar popa bea vârtos.
Şi în bătăi, în ghionturi, în fumul de ţigări
Se'ntorc flăcăi, neveste, dar pe două cărări.

A dispărut şi portul frumos, de altă dată:
Catrinţa şi cămaşa în cusături lucrată.
Cu doniţa pe umăr, inaintând cochet,
Rodica — poartă rochia cu cozi, din voal Georgette.

Cât despre horă — asta a fost pe vremuri! Azi
Se joacă Blues — la radio tot cârâie un jazz,
Iar lăutarii cântă atât de fals, încât
'Imi vine să iau câmpii — ba nu, să-i strâng de gât!

Dac'ai vedea aevea Pastelurile — 'aci —
Ai mai muri odată, sărmane — Alecsandri!
Ţărancele, ţăranii, din vremea ta, învie-i,
Să văd realitatea, prin prisma poeziei!

DUDUIA GRĂDINARIŢA

Nancy Caroll vedetă dela „Paramount" urează sărbători fericite cititorilor „Realităţii Ilustrate".

REALITATEA
ilustrată

Femei și ouă încondeiate

Atelierele „Adevĕrul" S. A.